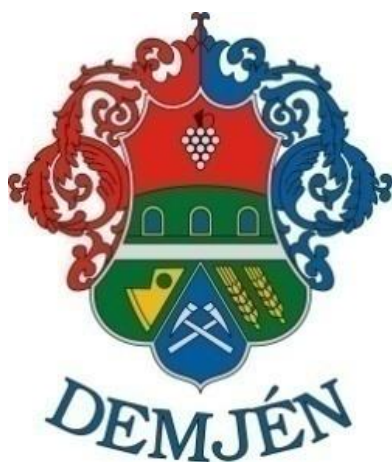

**Helyi
Esélyegyenlőségi
Program**

**DEMJÉN KÖZSÉG
ÖNKORMÁNYZATA**

2019-2023.

ÁTDOLGOZOTT

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)	3
Bevezetés	3
A település bemutatása	3
Értékeink, küldetésünk	13
Célok	13
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)	15
1. Jogszabályi háttér bemutatása.....	15
2. Stratégiai környezet bemutatása.....	15
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége	20
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal	25
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység	45
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége	61
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége.....	68
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége.....	79
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása.....	83
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága.....	85
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	86
1. A HEP IT részletei	86
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése	86
A beavatkozások megvalósítói.....	87
Jövőképünk	88
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	89
3. Megvalósítás	101
A megvalósítás előkészítése	101
A megvalósítás folyamata	101
Monitoring és visszacsatolás.....	103
Nyilvánosság	104
Érvényesülés, módosítás	106
4. Elfogadás módja és dátuma	107

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

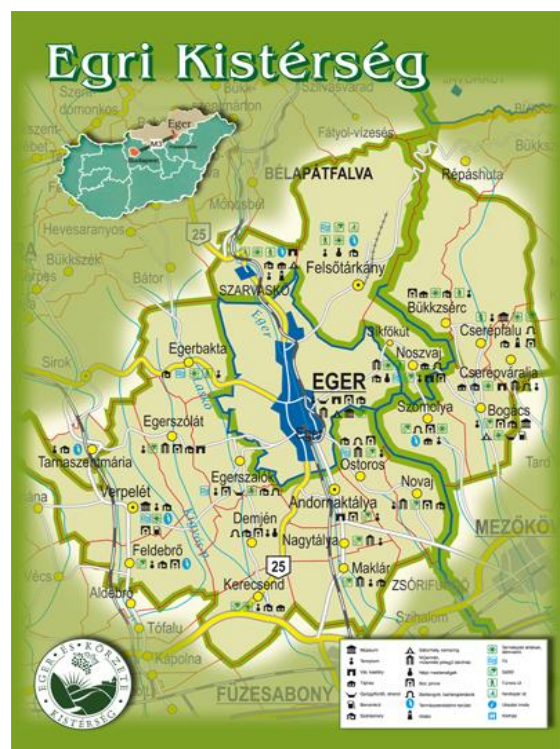
Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 2021.06.30-án módosított 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet alapján megjelent Belügyminisztérium „Módszertani útmutató a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” c. dokumentum szerint átdolgozva, **Demjén Község Önkormányzata** Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait¹, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira. Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A település bemutatása

A falu a Bükk-fennsík közelében, a Bánya-hegy lábánál a Laskó - patak völgyében, Heves megye székhelyétől, Egertől néhány km-re fekszik. Régi neve Deménd, mely csak 1903-tól szerepel mai nevén. Írásos emléken 1331-ben jelent meg először, Demjén névalakban.

Demjént történelme során többnyire az egyház birtokolta. Több évszázadon át meghatározó szerepe volt az Egri Érsekségnek nemcsak a vallásosság, hanem a mezőgazdaság és az ipar terén is. Napjainkban a mezőgazdasági kultúra a szőlőtermelésre koncentrálódik, kőbányászat pedig már harmadik évszázada virágzó iparág. A külterületen olajkutak működnek.

¹ Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció

A falut a Laskó - patak szeli ketté. Közigazgatási területe: 25,08 km²

Határai: északon Eger, Egerszalók, keleten Andornaktálya, Nagytálya, Maklár, délen Kerecsend, nyugaton Egerszólát, Feldebrő és Tófalu.

Az Önkormányzat egyetlen intézménye az Óvoda. Az óvoda korábban az intézményfenntartó társulás által fenntartott, Kerecsend székhelyű Berekerdő Óvoda tagóvodájaként működött. 2019. július 1. napjától az önkormányzat önálló fenntartása alá került Demjéni Varázsóvoda néven.

Az általános iskola már korábban megszűnt a településen. Az alapfokú oktatást az egri iskolák biztosítják a demjéni gyermekek számára.

Az igazgatási feladatokat, 2007-től a Kerecsend Község Önkormányzatával kötött együttműködési megállapodás alapján körjegyzőségi, 2013. január 1-jétől pedig közös önkormányzati hivatali formában látjuk el Kerecsend székhellyel.

Ugyancsak Kerecsend a központja a Kerecsend-Demjén Összevont Családsegítő és Gyermejkölési Szolgálatnak. Az egészségügyi ellátást 2017-től önálló fenntartásban biztosítja az önkormányzat.

A háziorvosi feladatokat vállalkozó háziorvos látja el, a védőnői szolgáltatást Kerecsend községgel összevont védőnői szolgálat nyújtja.

A közművelődési feladatok ellátásáról a mozgókönyvtár gondoskodik. A közművelődési és civil tevékenység színterei a Művelődési Ház, valamint a régi iskolaépületben kialakított Községi ház.

A község infrastruktúrája jól kiépült: víz-, szennyvíz-, gáz-hálózat, döntő részt szilárd burkolatú utak és járdák találhatók.

A helyi civil szervezetek meghatározó szerepet töltenek be a közösségi élet szervezésében. Az önszerveződő közösségek eredményeként valósulnak azok a ma már hagyományosnak mondható programok, amelyek évről-évre egyre több érdeklődőt vonzanak a településre: Demjéni Lakodalmas (április), Hegyeskő Nap (augusztus) és a Káposztás Étkek Napja (október).

Nem jelentős létszámú a roma nemzetiség a településen, de önkormányzatuk is működik Demjénben.

Helyben elérhető a posta-szolgáltatás, két élelmiszer jellegű vegyes bolt gondoskodik a közellátásról. A helyi vendéglátóhelyek: egy italbolt, a szállodákban, a termálfürdőkben és a Borházban éttermek, bár, a termálfürdő közelében egy pizzeria és a legújabban nyitott Termálhotel étterme

A legnagyobb helyi vállalkozások sorába tartoznak, a Demjénhez tartozó Albert majorban, a gombaüzemhez kötődő cégek, továbbá a termálfürdő, valamint a négycsillagos Cascade Hotel, a Korona Borház és a hozzá tartozó szálláshely szolgáltatások.

Az idegenforgalom az utóbbi években nagy lendületet kapott a településen. A termálvíz kincsre épülő fürdő és wellness szolgáltatáshoz kapcsolódik sok magánszálláshely-szolgáltató tevékenysége.

Az elmúlt évek jelentős fejlődést hoztak Demjén életében. Az eredményes önkormányzati pályázatoknak is köszönhetően megújult az Óvoda, a Művelődési Ház, felújítottak több járdaszakaszt és utat, több új út épült az „Ófaluban” és a termálfürdő közelében létrejött üdülő övezetben, kerékpárút épült Egerszalók irányából, majd annak építése folytatódott a belterületen is.

Jelentős fejlesztések történtek magánereiből és a vállalkozások pályázatainak eredményeként is.

Demjén község nevezetességei, látványosságai

Kevés település mondhatja el magáról azt, mint Demjén: településünk mindkét végét termálvizek ölelik körül. Mindegy melyik irányból érkezünk, szabadidőnk elején és végén is élvezhetjük a vizek gyógyító erejét, szórakozást nyújtva ezzel kicsiknek és nagyoknak egyaránt.

Demjéni **Termál Völgyben** található a 690 m mélyről feltörő 68 fokos gyógyvíz, amely alkalmas reumatikus bántalmak csökkentésére, valamint csontritkulás és köszvény tünetei esetében is.

A mediterrán hangulatot idéző Demjéni Gyógyfürdő az év

minden napján várja vendégeit. Közvetlenül mellette található Közép-Európa legnagyobb mesterséges, 1500 négyzetméteres vízfelületű egyedülálló **Cascade barlangfürdője**.

A **Demjéni Termáltó** közel 5000 m² vízfelülettel rendelkező szemet, lelket gyönyörködtető, tengerpartot idéző fürdő, igazán az idelátogató vendégek igényére lett megtervezve, elkészítve. Pár hónapos kortól a szép korúig, mindenki megtalálhatja a számára legkedvesebb pihenési, szórakozási lehetőséget.

A Demjéni lakóházak építőanyaga emberemlékezet óta a kő. A jól felhasználható riolittufa. Ennek köszönhetően a demjéni kő eljutott a dél-hevesi sík falvaiba, egészen a Tisza mentéig. Demjéni kőből készültek a barokk Eger szobrai, többek közt a város egyik jelképének számító bazilika díszai és szobrai is.

A Bükk alján nemcsak a kőből építkeztek, hanem a kőbe is. Az itt élő emberek nemcsak pincéjét, hanem gazdasági épületeit, sőt, lakhelyét és hétköznapi életterét is a kőbe vájta. **Remete-lak** elnevezésű sziklahelyisége is jó példa erre. A másik példa a kőhodály sziklába befaragott, kőoszlopokkal alátámasztott hodály, közel 200 m² alapterülettel.

Régi idők emlékét idézve, a Petőfi út mentén megcsodálhatjuk régi épületeink egyikét, a Kőfaragó házát.

Páduai Szent Antal templom

A Demjéni Páduai Szent Antal Római katolikus templom a XVIII. században épült. Giovanni Battista Carlone építette barokk stílusban, 1730-32 között. Francz József építész átépítésével nyerte el a mai alakját, 1777-79 között. A templom műemléki védelem alatt áll. Egyedinek mondható, kőből készült főoltárát 1782-ben alkották, a szószéke fából készült copf stílusban. A templomkertben az első és második világháborúban elesett demjéni férfiaknak állított kőből faragott obeliszk emlékmű látható.

A szálloda és a fürdő komplexuma fölött magasodó dombtetőn emelkednek a titokzatos **kaptárkövek**. Közelségük miatt ideális lehetőséget nyújtanak kisebb **séták** megtételére. A dombtetőről nyíló **panoráma** magával ragadja a természet szerelmeit.

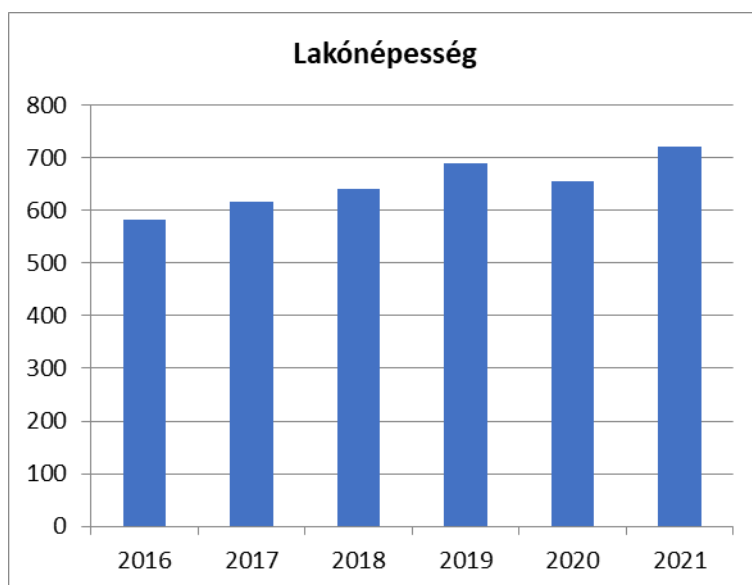
Demográfiai jellemzők

A település általános demográfiai folyamatairól a TeIR, Központi Statisztikai Hivatal, és az Önkormányzat adataival kapunk képet a Demjén Község Lakónépesség szám alakulásával.

Adattáblán jól megfigyelhetjük Demjén lakónépessége a 2016 és 2019 között folyamatosan emelkedett, majd 2020 -ban 73 fővel lett kevesebb Demjén lakossága, az előző bázis évhez képest. Csökkenő tendenciát mutat. 2021-ben 720 főre növekedett a lakosok száma. Egy év alatt 64 fővel emelkedett.

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén		
Év	Fő (TS 001)	Változás
2016	582	bázis év
2017	616	105,84%
2018	641	104,06%
2019	688	107,33%
2020	656	95,35%
2021	720	109,76%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

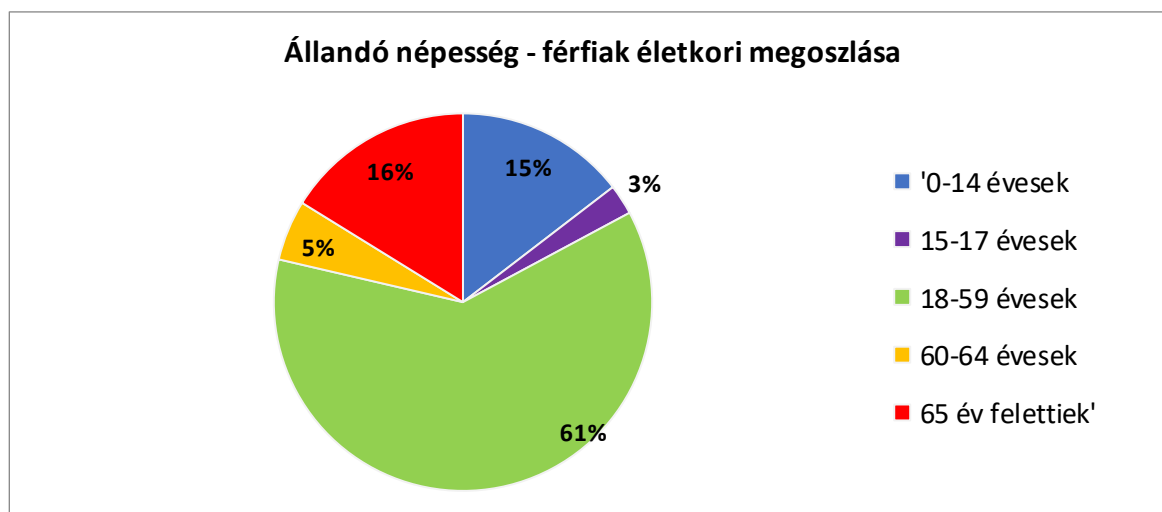
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR,

A település általános demográfiai adatait elemezve pontos képét kapunk az esélyegyenlőség szempontjából releváns célcsoportok beazonosítása.

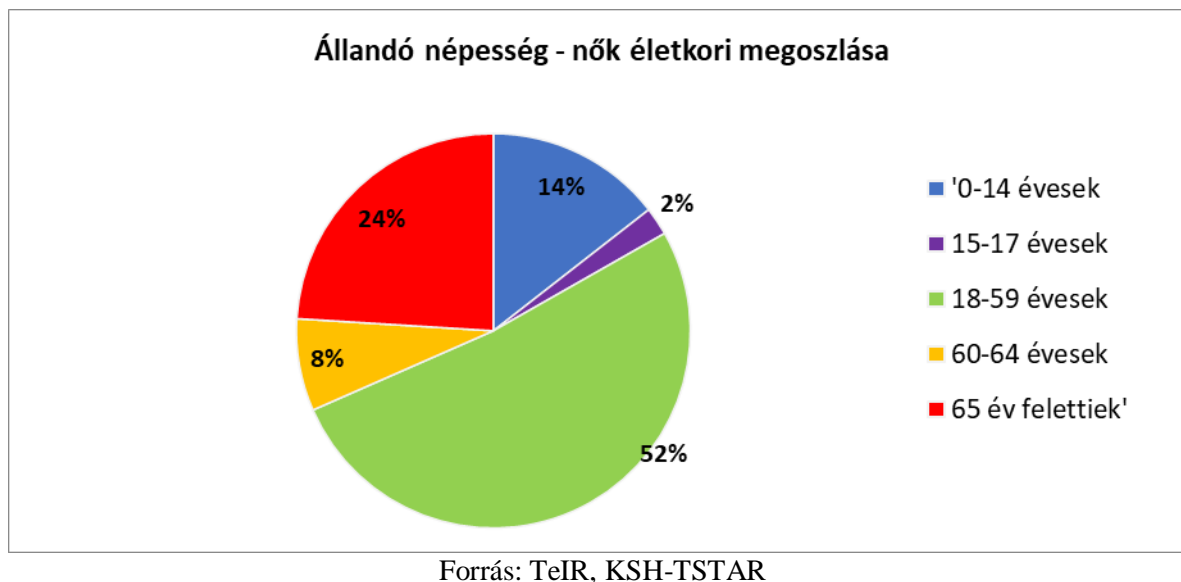
Az állandó népesség korösszetételéről 2019-as adatok állnak rendelkezésünkre. Ezekből megállapítható, hogy a település népessége öregszik. Nagyon kevés a születendő gyermekek száma. Legtöbben az aktív dolgozók vannak, és a 65 év feletti nyugdíjasok. Ez a lakosság 76 százaléka.

2. számú táblázat - Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2019)					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	309	304	613	50,41%	49,59%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			21	3,43%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	45	44	89	7,34%	7,18%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	8	7	15	1,31%	1,14%
18-59 éves (férfiak TS 018, aránya TS 019; nők TS 020, aránya TS 021)	190	157	347	31,00%	25,61%
60-64 éves (férfiak TS 022, aránya TS 023; nők TS 024, aránya TS 025)	16	23	39	2,61%	3,75%
65 év feletti (férfiak TS 026, aránya TS 027; nők TS 028, aránya TS 029)	50	73	123	8,16%	11,91%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Az időskorúak magas aránya jelzi, hogy a szociális és egészségügyi ellátórendszer fókuszába többek közt ezt a célcsoportot érdemes helyezni. Az öregedő népesség egyre inkább megkívánja az időseket érintő szociális- és egészségügyi szolgáltatások palettájának és kapacitásának fejlesztését Demjénben.

A 60 év felettiek korcsoportjában a nők képviseltetik magukat magasabb arányban, ami szemlélteti azt a demográfiai jelenséget, miszerint a nők születéskor várható élettartama magasabb a férfiakéhoz képest. Ezt az adatot érdemes figyelembe venni a férfiakat érintő egészségügyi szolgáltatások, szűrővizsgálatok népszerűsítésének szempontjából.

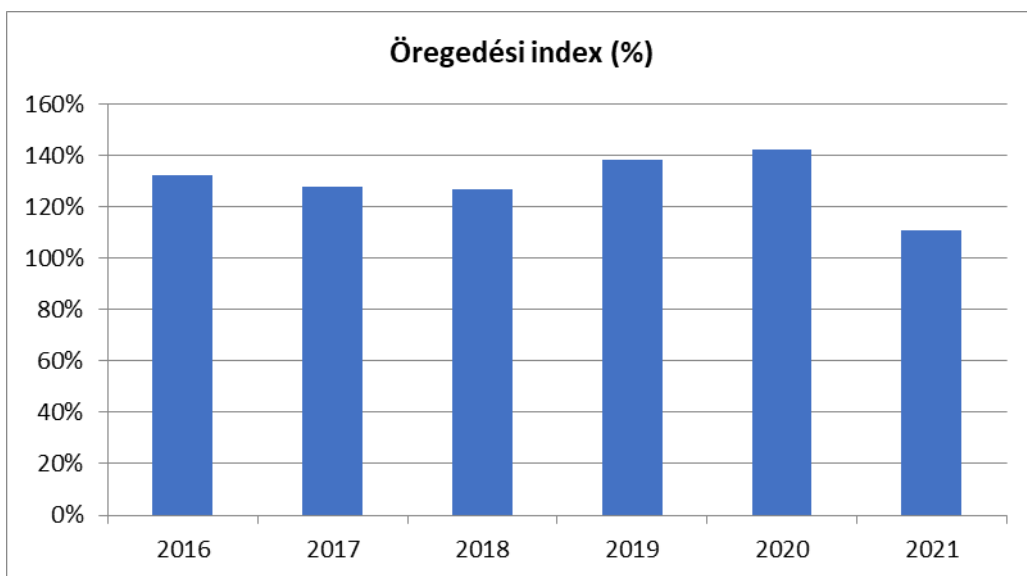
Az aktív korúak (18 és 59 év közöttiek) aránya a település teljes népességén belül a legnagyobb, körükben a nők és férfiak aránya nagyjából egyenlő, kevéssel több a férfiak aránya. Az esélyegyenlőség szempontjából talán a legkevésbé sérülékeny korcsoportról beszélhetünk, ugyanakkor nem szabad megfeledkeznünk azokról a terhekről, melyek ezekben az életévekben terhelik elsősorban a nőket. Ilyenek lehetnek: gyermekvállalás után a munkaerő-piacra történő visszalépés nehézségei, gyermekekről és időskorú vagy beteg családtagokról való gondoskodás kötelezettsége, munkahely és családdal kapcsolatos teendők összehangolása stb. Mindezen terhek miatt kiemelt figyelmet szükséges fordítani a megfelelő munkaerő-piacszolgáltatások hozzáférhetőségére, a lakhatás és családtervezés támogatására, valamint a gyermekek napközbeni ellátásához kapcsolódó szolgáltatásokra.

A 18 év alattiak aránya csupán 20,4% a falu állandó népességén belül, körükben a férfi és női nem nagyjából egyenlő arányban van jelen. Az esélyegyenlőség szempontjából a gyermekek és fiatalok fontos csoportot alkotnak, hiszen ők azok, akik talán legkevésbé tudják érdekeiket képviselni, érvényesíteni.

A következő táblázat, az ún. öregedési index (3. sz. táblázat) 2016-2021. évek közötti adatai azt mutatják, hogy a 65 évnél idősebb lakosság számaránya messze meghaladja a 0-14 évesekét, tehát a településünk továbbra is előregedő.

3. számú táblázat - Öregedési index			
Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2016	115	87	132,18%
2017	110	86	127,91%
2018	114	90	126,67%
2019	123	89	138,20%
2020	128	90	142,22%
2021	113	102	110,78%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Forrás: TEIR – KSH

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások	
Év	Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma (fő) (TS 031)
2016	-3,41
2017	3,34
2018	4,77
2019	-16,55
2020	20,83
2021	13,08

Forrás: TEIR - KSH

Mint látható, Demjén településen, minimális növekedés figyelhető meg 2017 és 2018-as években 3-5 főmájd 2019 után szintén növekedett a lakosság száma fiatalokkal, így az öregedés folyamata a faluban csökkenést mutat a 2020-as évhez képest. A főbb demográfiai mutatók alapján összességében elmondható, hogy Demjénben az országos trendekhez hasonló demográfiai folyamatok jellemzik, az öregedő népesség, mint társadalmi probléma községünkben is jelentős méreteket ölt.

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A természetes szaporodás értékét vizsgálva az elmúlt évekhez hasonlóan minden évben negatív előjelű lett. Ez azt jelenti, hogy az elveszületések száma alacsonyabb a halálozások számánál, azaz Demjénben a természetes reprodukció nem megy végbe, a népesség fogy.

Az esélyegyenlőség előmozdítása szempontjából figyelemmel kell lennünk arra, hogy a kisgyermekes nők, családok ne érezzék hátrányban magukat sem a munkavállalás, sem a szolgáltatások igénybevétele, sem a szórakozási lehetőségek kihasználása tekintetében. Ha a gyermekvállalás kevesebb plusz terhet és hátrányt jelent a fiatal felnőttek számára településünkön, akkor egyrészt növekedhet a gyermekvállalási kedv, másrészt a település megtartó ereje. Mindez a kisgyermekes családok számára célzott szolgáltatások, programok fejlesztése, bővítése, családbarát munkahelyek létesítése révén mozdítható elő.

5. számú táblázat - Természetes szaporodás	
Év	Az élve születések és halálozások különbségének 1000 lakosra vetített száma (fő) (TS 032)
2016	-13,63
2017	-6,68
2018	-7,96
2019	-3,01
2020	-1,49
2021	-13,08

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A következő ábrán láthatjuk, hogy a természetes fogyás mértéke Demjénben az országos és térségi mutatókhoz képest is nagyobb, bár a népesség öregedése minden területi szinten jelentős mértékeket ölt, a 2021-es évben szintén megugrott ez a szám.

Az egyenlő bánásmód és esélyegyenlőség olyan eszmék, melyek közösségünk értékrendjének alapját képezik, így e jogok érvényesülését az Önkormányzat minden községünkben élő és ide látogató polgár számára maradéktalanul biztosítani kívánja a társadalmi élet minden területén.

Önkormányzatunk alapértékei az esélyegyenlőség tekintetében: az **igazságosság**, amely annak biztosítását jelenti, hogy a személyes és társadalmi körülmények ne jelentsenek akadályt az oktatási és munkalehetőségek kihasználásában, valamint a különböző szolgáltatásokhoz való hozzáférésben; a **tolerancia**, amely az egymás iránti türelmet, az eltérő hagyományok és kultúra harmonikus egymás mellett élésére törekvést, valamint az ehhez szükséges feltételek megteremtését jelenti; továbbá a **diszkrimináció- és szegregációmentesség**, valamint az **oktatási és társadalmi integráció támogatása**.

Küldetésünk - alapértékeinkre tekintettel - az esély megteremtése mindenki számára ahhoz, hogy függetlenül korától, nemétől, egészségi állapotától, társadalmi csoporthoz vagy nemzetiséghez tartozásától egyenlő eséllyel jusson hozzá az emberhez méltó élet-, munka-, tanulási és lakhatási feltételekhez, továbbá a jogosan elvárható szolgáltatásokhoz.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Demjén Község Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja az egyenlő bánásmód és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét, a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét, a diszkrimináció-mentességet, a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket.

Célunk a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elve, a diszkrimináció-mentesség, a szegregáció-mentesség.

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

Emellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését a HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

A helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt. Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

A HEP jelentősége

A HEP-ek nem csupán a felzárkózási stratégia településszintű megvalósításának alapegységei, hanem fontos szerepet töltenek be a kormányzati konzultációs rendszerben azzal, hogy megteremtik a lehetőséget a kormányzati célok társadalmazására, a fejlesztési elképzelésekhez történő csatlakozásra és fordított irányban az alulról felfelé történő információáramlásban is lehetőséget biztosítanak a településszintű előrehaladás nyomon követésére és fejlesztési igények megfogalmazására a felzárkózási, esélyteremtési feladatokhoz kapcsolódóan.

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és
- a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012 (VI.5.) EMMI rendelet

alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a

- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nkntv.)

előírásaira.

1.2 Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása.

2. Stratégiai környezet bemutatása

A felzárkózás-politika alapidokumentumaként Magyarország Kormánya 2011-ben fogadta el a Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégiát [1430/2011. (XII. 13.) Korm. hat.], majd 2014-ben annak frissítéseként a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia II-t [1603/2014. (XI. 4.) Korm. hat.] 2021-ben elkészült a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030), amely a következő 10 évre alapozza meg a felzárkózás-politika fő irányait. Az MNTFS 2030 a Kormány felzárkózás-politikájának fontos dokumentuma, melynek fókuszában a

szegénység elleni küzdelem és a romák felzárkózása áll. Célja, hogy bemutassa a szegénységgel összefüggő társadalmi problémákat, és a következő évtizedre kijelölje a szegénységből fakadó, a roma népességet fokozottan érintő társadalmi hátrányok csökkentésének főbb irányait

Az Ebktv.-ben foglaltak szerint a Helyi Esélyegyenlőségi Programok intézkedéseinek kapcsolódnia kell az alábbi Európai Unió és nemzeti szintű stratégiákhoz, ágazati politikákhoz:

- Új Roma Stratégia (2019-2030): a napjainkban is gazdasági nehézségekkel, előítéletekkel küzdő, a többségi társadalomhoz képest leszakadó roma népesség felzárkóztatása érdekében szükséges beavatkozási irányokat meghatározó stratégia, mely a Magyar Máltai Szeretetszolgálattal együttműködésben kívánja megvalósítani a lefektetett célokat. A stratégia kiemelt figyelmet fordít a roma gyermekek sorsának alakulására.

- Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024): a stratégia 2009 és 2024 közötti 15 éves időszakra vonatkozóan fogalmaz meg célokat és feladatokat annak érdekében, hogy az ifjúság „a demokratikus értékek ismerete és elismerése mellett jogaival tudatosan élő, a felnőtt társadalomba zökkenőmentesen beilleszkedő, s azt innovatív szemlélettel folyamatosan megújító erőforrásként biztosítsa saját maga és közössége boldogulását, érvényesülését”. (Nemzeti Ifjúsági Stratégia, 34. o.)

<https://emmiugyfelszolgalat.gov.hu/ifjusagugy/nemzeti-ifjusagi/nemzeti-ifjusagi-strategia>

A stratégia egy átfogó célt fogalmaz meg: az ifjúságban rejlő erőforrások kibontásának és a korosztályok társadalmi integrációjának elősegítését. Ezt további specifikus célokra bontja.

- „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032): A hosszú távra (2007-2032 közötti időszakra) szóló stratégia célja a gyermekszegénység csökkentése, a gyermekek esélyeinek javítása. Elkészítésének három fő oka volt:

1. A gyermekek és családjaik nélkülözésének csökkentése, a gyermekek fejlődési esélyeinek javítása, azon gyermekekkel a fókuszban, akiknek érdekei a leginkább sérülnek, akik fejlődését a nélkülözés leginkább korlátozza.
2. A szegénységi ciklus megszakítása.
3. Az ország fenntartható gazdasági és társadalmi fejlődése érdekében szükséges a gyermekek esélyeinek közelítése, a növekvő társadalmi szakadékok szűkítése.

A stratégia három átfogó célt kíván megvalósítani egy generáció alatt:

- Jelentősen, a jelenleginek töredékére csökkenjen a gyermekek és családjaik

szegénységének aránya, és ezzel egyidejűleg közeledjenek egymáshoz a gyermekek továbbtanulási esélyei, életkilátásai.

- Szűnjenek meg a gyermeki kirekesztés, szegregálás és mélyszegénység szélsőséges formái, csökkenjen az életesélyeket romboló devianciák előfordulása.

- Alapvetően alakuljon át azon intézmények és szolgáltatások működés módja és szemlélete, intézményeknek és szolgáltatásoknak a mainál sokkal nagyobb mértékben kell hozzájárulniuk a gyermekek képességeinek kibontásához, ahhoz, hogy felnőttként értelmes tevékenységek révén, teljes jogú polgárként kapcsolódjanak be a társadalom életébe.”

<https://mkogy.jogtar.hu/jogszabaly?docid=A07H0047.OGY>

- Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021): A stratégia a Kormány abbéli elkötelezettségét fejezi ki, hogy biztosítsa a nők számára a férfiakkal azonos jogokat a mindennapokban, továbbá hogy a nők a férfiakkal azonos esélyt kapjanak az érvényesülésre. A stratégia hat prioritás mentén határozza meg azokat a lépéseket, melyeket a Kormány a nemek közti egyenlőtlenségek csökkentése, a nők és férfiak egyenlőségének elérése érdekében szükségesnek tart. E hat prioritás a következő:

1. a nők és férfiak egyenlő mértékű gazdasági függetlenségének megteremtése, a fizetési és foglalkoztatási aránytalanságok felszámolása, a nők és a szegénység, a nők és az egészség szempontjainak figyelembevétele;

2. a szakmai, a magán- és a családi élet fokozottabb összehangolásának támogatása;

3. a férfi-női részvétel aránytalanságai csökkentésének támogatása a politikai és gazdasági döntéshozatalban, valamint a tudomány területén;

4. az erőszak elleni hatékony fellépéshez, a megelőzéshez szükséges intézkedések megtétele;

5. a nemekhez kötődő sztereotípiák visszaszorításának támogatása;

6. a nők és férfiak közötti társadalmi egyenlőség politikájának stratégiai elve célkitűzéseinek megvalósításához elengedhetetlen változások szakmai megalapozása (képzés, intézményrendszer, nemekre érzékeny költségvetés, nemekre bontott adatgyűjtés). (1004/2010. (I. 21.) Korm. határozat, 1. ba)-bf))

<https://net.jogtar.hu/getpdf?docid=A10H1004.KOR&targetdate=&printTitle=1004/2010.+%28I.+21.%29+Korm.+hat%C3%A1rozat&getdoc=1>

- Időügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024): kapcsolódva a nemzetközi időügyi politikákhoz, az időspolitika hosszú távú célkitűzéseit tartalmazó dokumentum, mely sokrétű és átfogó változásokat sürget az idősök helyzetének javítása érdekében, továbbá az egyik legfontosabb

megoldandó kérdésként jeleníti meg az idősök diszkriminációját, esélyegyenlőségének megteremtését.

- Országos Fogyatékosügy Program (2015-2025): Az Országgyűlés összhangban a vonatkozó ENSZ egyezményrel, (a Fogyatékossggal élő személyek jogairól szóló, a 2007. évi XCII. törvénnyel ratifikált egyezmény) valamint az Európai Fogyatékossgügy Stratégiával, 2015 márciusában elfogadta az Országos Fogyatékossgügy Programot, mely a 2015 és 2025 közötti tíz éves időszakra vonatkozóan határoz meg célokat és feladatokat a fogyatékossggal élő személyek élethelyzetének javítása és esélyegyenlőségének megteremtése érdekében. Mivel a fogyatékossggal élő emberek gyakorlatilag az élet minden területén hátránnyal indulnak, ezért a program számos színtéren kíván beavatkozásokat eszközölni a célok megvalósítása érdekében, ehhez pedig az ágazatközi együttműködés és szakpolitikák gondos összehangolásának szükségességét is megállapítja. (Az Országgyűlés 15/2015. (IV. 7.) OGY határozata az Országos Fogyatékossgügy Programról (2015–2025.), Magyar Közlöny 2015. évi 47. száma) <http://www.kozlonyok.hu/nkonline/MKPDF/hiteles/MK15047.pdf>

A HEP-ekben leképeződik a felzárkózási stratégia szemlélete, így azok a felzárkózás politika helyi szintű részeként és a végrehajtás eszközeiként működnek.

A helyi felzárkózás politika tervezési alapjaként épít a HEP-ekre a Pénzügyminisztérium összefogásában készült **Nemzeti Fejlesztés 2030, Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció** is.

Az Ebktv. 31. § (2) bekezdése értelmében **a programalkotás során gondoskodni kell a HEP és a települési önkormányzat által készítendő egyéb fejlesztési tervek, koncepciók, továbbá a köznevelési esélyegyenlőségi terv, illetve a szakképzési esélyegyenlőségi terv és az integrált településfejlesztési stratégia antiszegregációs célkitűzéseinek összhangjáról.**

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

Az állampolgári öngondoskodás, együttműködési készség erősítését szolgálja az a törvényi felhatalmazás, amely szerint a képviselő-testület egyes közszolgáltatások igénybevételét rendeletében feltételekhez kötheti, a feladat- és hatáskörébe tartozó önkormányzati ügyekben – törvény által biztosított keretek között – önállóan mérlegelhet.

A HEP figyelembe veszi a Demjén Község Önkormányzata által alkotott alábbi rendeleteket, dokumentumokat:

- a gyermekvédelem helyi rendszeréről szóló 2/2019.(II.18.) önkormányzati rendelet,
- a szociális ellátásokról szóló 5/2015. (II.12.) önkormányzati rendelete

- Demjén Község Önkormányzata következő évekre szóló Gazdasági Programja
- Demjén Község Önkormányzata tárgyévi költségvetési rendeletei
- Demjén Község Önkormányzata a Demjéni Roma Nemzetiségi Önkormányzattal kötött Együttműködési Megállapodása

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

Demjén Község Önkormányzatának Helyi Esélyegyenlőségi Programja figyelembe veszi az óvodai, a helyi igazgatási, gyermekjóléti, családsegítési, továbbá anya- és gyermekvédelmi feladatok ellátása terén Kerecsend Község Önkormányzatával, az orvosi ügyeleti ellátás tekintetében az Egri Kistérség Többcélú Társulásával, a fejlesztést célzó pályázatok tekintetében a helyi Leader akciócsoporttal kialakított együttműködés szabályozó rendszerét és gyakorlatát.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

Demjén Község Önkormányzata többségében rendelkezik mindazon adatokkal, információkkal, elemzésekkel, amelyek alátámasztják a Helyi Esélyegyenlőségi Programot és Intézkedési Tervet. A TEIR információs bázisa, valamint a helyi szinten vezetett nyilvántartások, statisztikai kimutatások megfelelően megalapozzák a HEP elkészítését.

Hiányosságok mutatkoznak ugyanakkor a romákra vonatkozó adatok tekintetében, mivel a nemzetiséghez tartozás szempontjából folytatott adatgyűjtések csak bizonyos részterületekre terjednek ki, és e területeken is meglehetősen pontatlanok. Sem a KSH központi adatgyűjtési rendszerében, sem pedig a helyi, önkormányzati adatbázisban nem állnak rendelkezésre a romákra vonatkozó megbízható adatok. Ugyanez mondható el a mélyszegénység problémájáról is. Emiatt a HEP helyzetelemzése e területeken jelentős részben becslésekre épül. E becslések, ha nem is tekinthetők pontosnak, mégis úgy véljük, többségükben megbízhatóan jellemzik a vizsgált célcsoport társadalmi helyzetét, problémáit. A TEIR adatbázisa általában 2021. évig tartalmazza az adatokat, ez azonban az egyes területeken eltérő lehet.

Egyes esetekben – pl. a mélyszegénységben élők száma, oktatás – semmilyen adatforrás nem állt rendelkezésre.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

A szegénység-fogalom értelmezésének számtalan megközelítése létezik mind a tudományban, mind a köznyelvben, hiszen számos tényező függvénye az, hogy adott társadalomban kit tekintünk szegénynek. Még inkább igaz ez a mélyszegénység fogalmára, ami érezhetően valami súlyosabb, tartósabb formájára utal a jelenségnek. A modern terminológiában már megjelentek olyan fogalmak, mint a társadalmi kirekesztettség és leszakadás, a depriváció vagy a marginalizáció, melyek mind-mind igyekeznek árnyalni a képet, melyet a szegénység fogalmáról alkotunk. Beszélhetünk abszolút és relatív szegénységről, továbbá a szegénység típusairól, dimenzióiról, és olyan szempontsorokról, melyekkel könnyebben leírható a jelenség. Ilyen például a Havas Gábor által összeállított kritériumrendszer, mely nagyon találóan írja le a mélyszegénység jelenségét. Eszerint azokat a közösségeket, amelyek mélyszegénységbe süllyedtek, az alábbiak jellemzik:

- **nagyon alacsony iskolázottság,**
- **nagyon alacsony foglalkoztatási ráta,**
- **erős települési, lakóövezeti, térségi koncentráció és szegregáció,**
- **az ezekből következő súlyos szociális deficit és**
- **a hátrányos társadalmi helyzet újratermelődésének nagyon nagy valószínűsége.**

Nem veszhetünk el azonban a fogalmi meghatározások labirintusában, a településünkön élők helyzetének pontos feltárásához szükség van egy olyan definícióra, melynek révén eligazodhatunk a statisztikai adatok elemzése során. Számos más helyi esélyegyenlőségi programhoz hasonlóan tehát jelen dokumentumban is azokat a személyeket tekintjük mélyszegénységben élőknek, akik tartósan a létminimum szintje alatt élnek, és szinte esélyük sincs arra, hogy ebből a helyzetből egymaguk, önerőből kilépjenek. A létminimum értékét korábban a KSH számolta ki adott évre vonatkozóan, azonban szakmai, módszertani okokból a Statisztikai Hivatal 2015 óta nem számol létminimum értéket. A korábbi KSH-módszertan alapján azonban a Policy Agenda 2017-re vonatkozóan is meghatározta a létminimum értékét, ami egy egyszemélyes háztartás esetén nettó 90.450.- forint volt havonta, 2018-ban 94.820.- forint havonta, 2021-ben 101.000.- forint havonta.

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

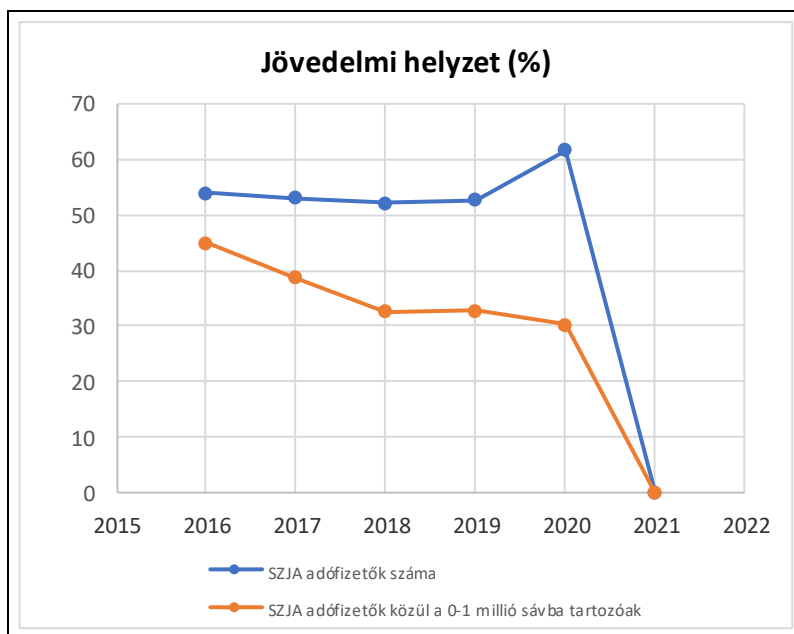
A jövedelmi és vagyoni helyzet a szegénység egyik legfőbb meghatározójának tekinthető. Az alábbi táblázat a demjéni állandó népesség jövedelmi helyzetét mutatja be az SZJA adófizetők száma szerint. Látható, hogy az SZJA adófizetők száma kismértékben csökkent az elmúlt években,

ami a népesség korösszetételével is összefüggésben állhat. Az SZJA adófizetők közül a 0-1 millió forintos jövedelemsávba tartozók száma csökkent az elmúlt években, ami az állandó népesség jövedelmi helyzetének javulására utalhat községünkben.

3.1.számú táblázat - Jövedelmi helyzet

3.1. számú táblázat - Jövedelmi helyzet		
Év	Az SZJA adófizetők száma	Az SZJA adófizetők közül a 0-1 millió forintos jövedelemsávba tartozók
	az állandó népesség %-ában (TS 059)	az állandó népesség %-ában (TS 060)
2016	53,88	45,05
2017	53,02	38,77
2018	52,17	32,62
2019	52,69	32,82
2020	61,63	30,34
2021	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A településen élő romák száma becslések szerint 38 fő. Körükben kicsit magasabb munkanélküliségi arány figyelhető meg, mint a lakosság egészében. Ugyanakkor a demjéni romák életkörülményei jövedelmi és vagyoni helyzetük megközelíti a demjéni átlagot.

A községben nincs telep, szegregátum, illetőleg telepszerű lakókörnyezet.

A romák által lakott településrészek infrastrukturálisan ugyanolyan színvonalúak, mint a település többi része.

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A HEP-ben elhelyezett táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.) és a MötV-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban. Az elemzést összevetjük térségi és országos adatokkal is.

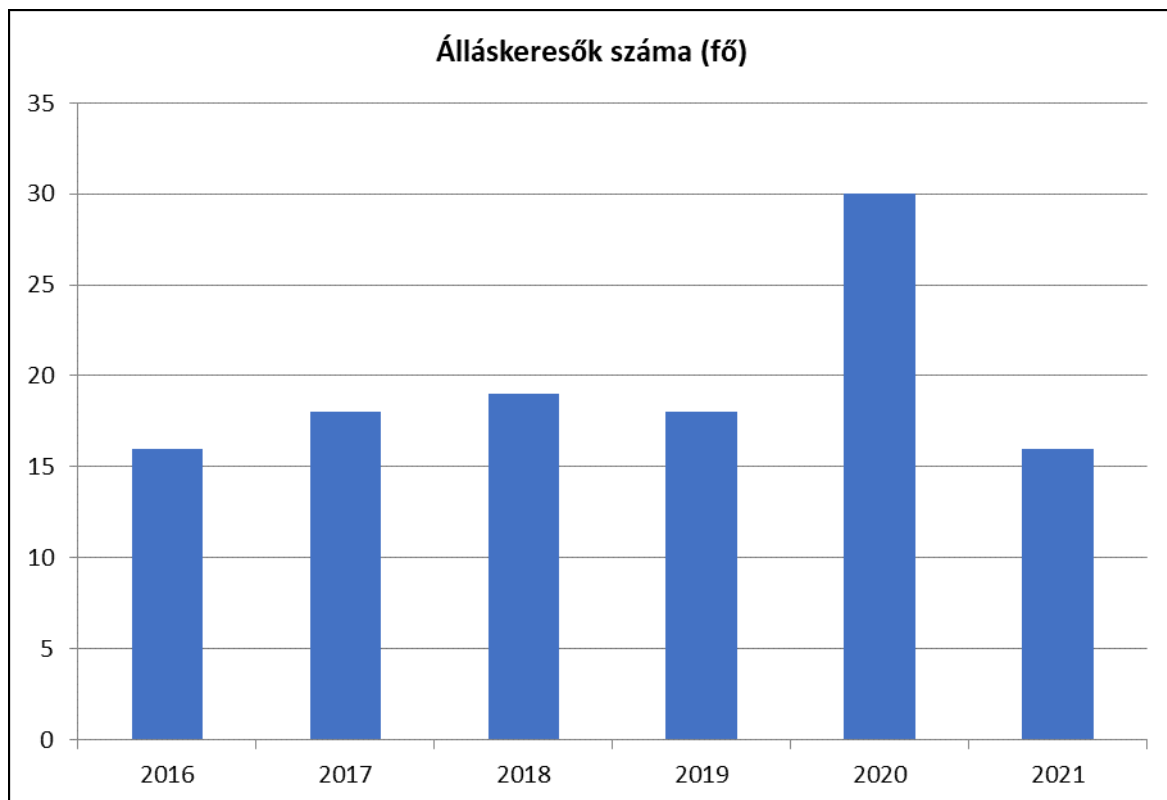
3.2. 1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint			
Év	Nyilvántartott állás keresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
2016	3,67	4,04	3,86%
2017	4,11	4,55	4,33%
2018	6,36	2,51	4,44%
2019	3,74	5,35	4,55%
2020	7,98	7,07	7,53%
2021	4,11	3,76	3,94%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

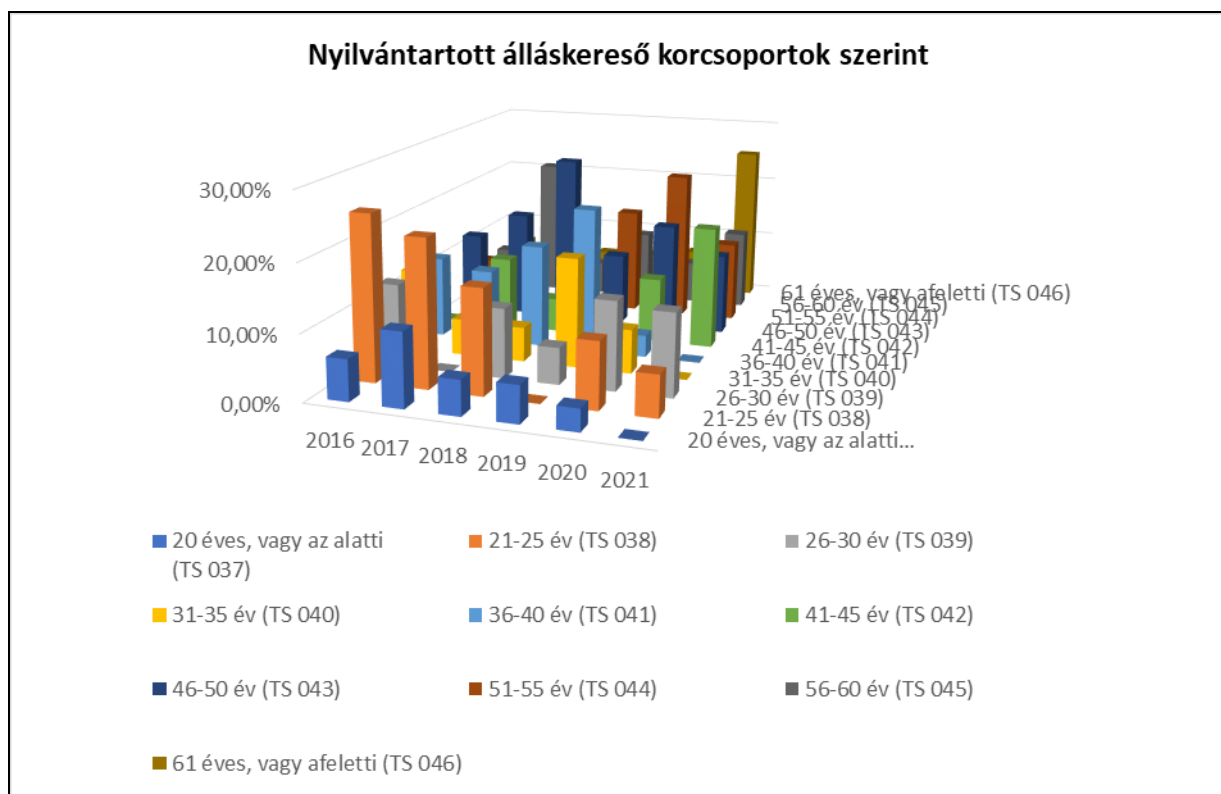
a)foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek helyzete:

3.2.2. számú táblázat - Nyilvántartott álláskeresők száma korcsoportok szerint							
Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2016	2017	2018	2019	2020	2021
	Fő összesen	16	18	19	18	30	16
20 éves, vagy az alatti (TS 037)	Fő	1,00	2,00	1,00	1,00	1,00	0,00
	%	6,25%	11,11%	5,26%	5,56%	3,33%	0,00%
21-25 év (TS 038)	Fő	4,00	4,00	3,00	0,00	3,00	1,00
	%	25,00%	22,22%	15,79%	0,00%	10,00%	6,25%
26-30 év (TS 039)	Fő	2,00	0,00	2,00	1,00	4,00	2,00
	%	12,50%	0,00%	10,53%	5,56%	13,33%	12,50%
31-35 év (TS 040)	Fő	2,00	1,00	1,00	3,00	2,00	0,00
	%	12,50%	5,56%	5,26%	16,67%	6,67%	0,00%
36-40 év (TS 041)	Fő	2,00	2,00	3,00	4,00	1,00	0,00
	%	12,50%	11,11%	15,79%	22,22%	3,33%	0,00%
41-45 év (TS 042)	Fő	0,00	2,00	1,00	1,00	3,00	3,00
	%	0,00%	11,11%	5,26%	5,56%	10,00%	18,75%
46-50 év (TS 043)	Fő	2,00	3,00	5,00	2,00	5,00	2,00
	%	12,50%	16,67%	26,32%	11,11%	16,67%	12,50%
51-55 év (TS 044)	Fő	1,00	0,00	1,00	3,00	7,00	2,00
	%	6,25%	0,00%	5,26%	16,67%	23,33%	12,50%
56-60 év (TS 045)	Fő	1,00	4,00	1,00	2,00	2,00	2,00
	%	6,25%	22,22%	5,26%	11,11%	6,67%	12,50%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	1,00	0,00	1,00	1,00	2,00	4,00
	%	6,25%	0,00%	5,26%	5,56%	6,67%	25,00%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

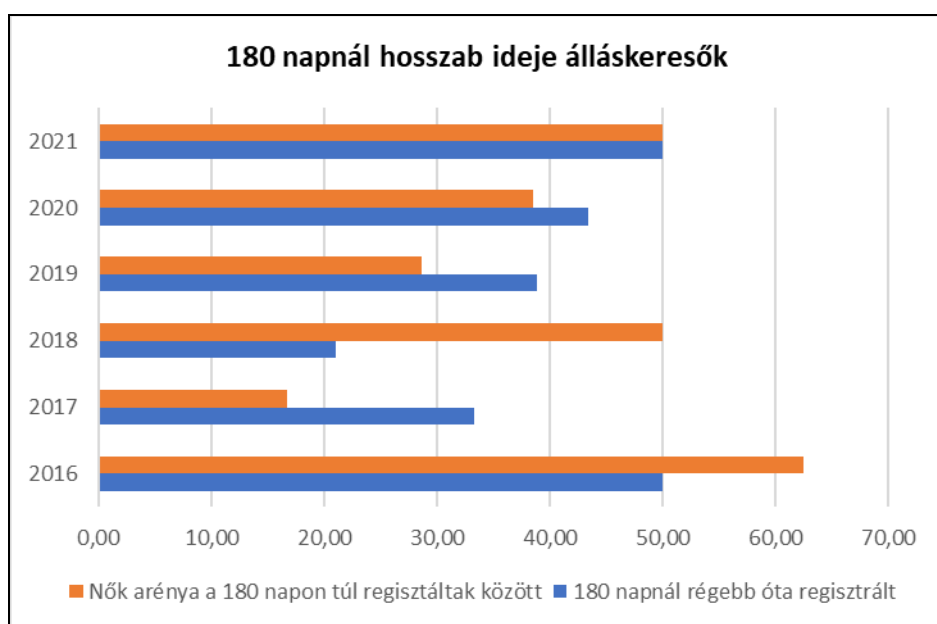
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A nyilvántartott álláskeresők csoportján belül a tartós munkanélküliek, azaz a 180 napnál hosszabb ideje állást keresők csoportja különös figyelmet igényel, mivel az ő elhelyezkedési problémáik nem csupán átmeneti jellegűek, így azokkal egymaguk valószínűsíthetően nem képesek megküzdeni, hathatós segítségre van szükségük ehhez.

Megfigyelhető, hogy a tartósan állás nélkül lévők közt a nők aránya növekvő tendenciát mutat, de a 2021-es évben visszaesett, ami már a nők munkaerő-piaci helyzetére, problémáira hívja fel a figyelmünket. 2021-ben egyenlő arányban voltak a 180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek a nők és férfiak esetében. A tartósan állást keresők között tehát érdemes a nők csoportját állítani az esetleges intézkedések fókuszába, mivel a 180 napnál hosszabb ideje álláskeresőik között jelentősen többen vannak 2021-ben.

3.2.3. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresőik aránya		
Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőikön belül (TS 058)
	%	%
2016	50,00	62,50
2017	33,33	16,67
2018	21,05	50,00
2019	38,89	28,57
2020	43,33	38,46
2021	50,00	50,00

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

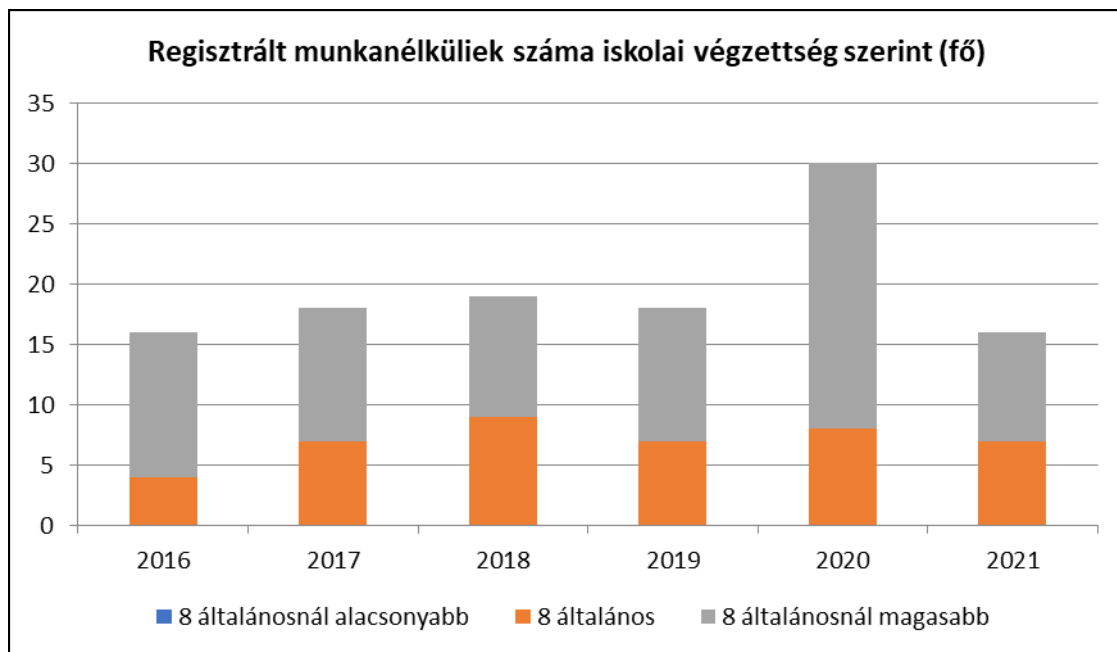
b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága

Az iskolai végzettség, szakképzettség kiemelt szempontja a foglalkoztatásnak, mely mind a szegénység vizsgálatánál, mind a jövedelmi és a vagyoni helyzet elemzésénél is kiemelésre kerül. A mai, rohamosan fejlődő világban a szakmák, munkakörök egyre erőteljesebben specifikálódnak, azok műveléséhez, betöltéséhez speciális iskolai végzettségek, szakképesítések szükségesek. Természetesen a munkaerőpiac bizonyos szegmensei továbbra is felszívják az alacsony iskolai végzettségű lakosok egy részét, azonban ezen munkakörök száma is véges, így a megfelelő iskolai szakképesítés, végzettség hiánya egyértelműen hátrányt okoz a munkaerőpiacon való elhelyezkedésben. Annyi leolvasható az adatokból, hogy a 2017 óta csökkenő számú álláskereső körében az általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya 2018-ig emelkedett, majd kismértékben csökkent.

A legalább 8 általános iskolai végzettséggel nem rendelkezők aránya 2001. évhez képest jelentősen csökkent, ezáltal javulást mutat az általános iskolát elvégzettek aránya. Ez azért is különösen jelentős, mert az aluliskolázott lakosság elhelyezkedési esélye jóval csekélyebb. 2021-ben a regisztrált munkanélküliek 8 általánosnál magasabb iskolai végzettségűek aránya jelentősen csökkent, ez a betelepülésnek köszönhető.

3.2.4. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma iskolai végzettség szerint							
Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma összesen (TS 052)	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség (TS 036)		Általános iskolai végzettség (TS 035)		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség	
		Fő	%	Fő	%	Fő	%
2016	16	0	0,00%	4	25,00%	12	75,00%
2017	18	0	0,00%	7	38,89%	11	61,11%
2018	19	0	0,00%	9	47,37%	10	52,63%
2019	18	0	0,00%	7	38,89%	11	61,11%
2020	30	0	0,00%	8	26,67%	22	73,33%
2021	16	0	0,00%	7	43,75%	9	56,25%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

c) közfoglalkoztatás közfoglalkoztatásból az elsődleges munkaerőpiacra történő átlépés lehetőségei;

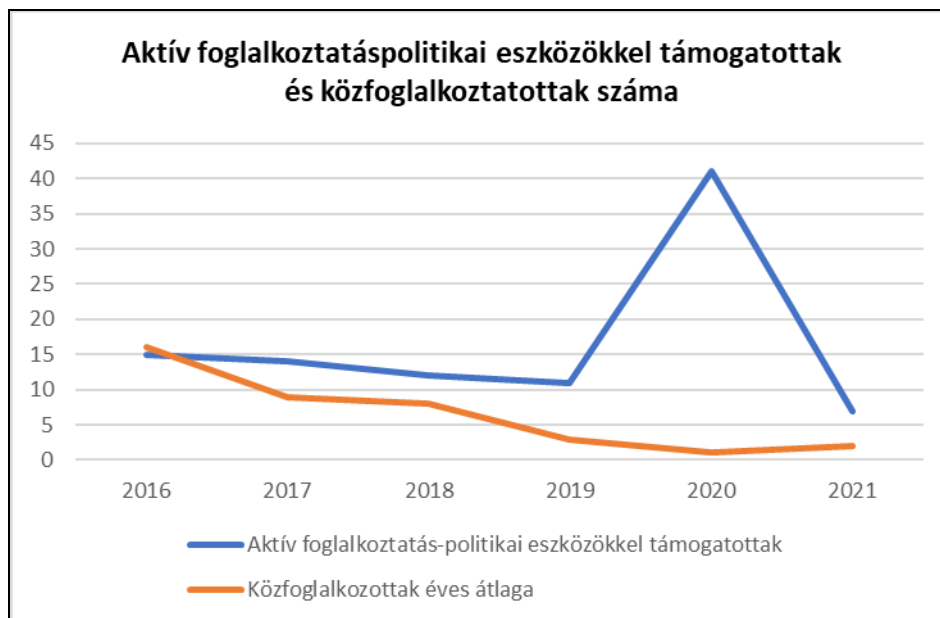
A közfoglalkoztatás a munkaviszony speciális formája, támogatott „tranzitfoglalkoztatás”, amelynek célja, hogy a közfoglalkoztatott sikeresen integrálódjon az elsődleges munkaerő-piacra. A közfoglalkoztatás átmeneti munkalehetőséget biztosít azok számára, akiknek az önálló álláskeresése tartósan eredménytelen. A halmozottan hátrányban lévő, foglalkoztatást helyettesítő támogatásban (a továbbiakban: FHT) részesülő, illetve álláskeresési vagy szociális ellátásra nem jogosult álláskereső (kiemelten a megváltozott munkaképességűek, a hajléktalanok, menekültek, roma nemzetiségű álláskereső) átmeneti jellegű, határozott időtartamú foglalkoztatására jelent jó lehetőséget. Célcsoportja elsősorban a járási hivatalban regisztrált álláskereső – FHT-ban részesülő, illetve álláskeresési vagy szociális ellátásra nem jogosult álláskereső –, valamint a megváltozott munkaképességű személyek ellátásairól szóló törvény szerinti rehabilitációs ellátásban részesülő személyek.

Az egységes közfoglalkoztatás rendszerének jogi alapját a közfoglalkoztatásról és a közfoglalkoztatáshoz kapcsolódó, valamint egyéb törvények módosításáról szóló 2011. évi CVI. törvény (továbbiakban: közfoglalkoztatási törvény) teremtette meg, ez a törvény a közfoglalkoztatás rendszerének legfőbb szabályozója. A közfoglalkoztatási törvény vezette be a közfoglalkoztatási jogviszony intézményét. A jogviszony e speciális formájára alkalmazandók a Munka Törvénykönyvének (Mt.) rendelkezései, de a közfoglalkoztatási törvényben meghatározott eltérések figyelembevételével. A törvény 1. §-ának (2) bekezdése értelmében „közfoglalkoztatási jogviszony olyan munkára létesíthető, amely a közfoglalkoztatási törvény által meghatározott

feladat, törvény által előírt állami feladat, helyi önkormányzatok kötelező vagy önként vállalt feladata, a nemzetiségek jogairól szóló törvényben előírt szintén kötelező vagy önként vállalt feladat, továbbá közösségi célokat, közösségi szükségletek kielégítését szolgáló feladat (például: egészségmegőrzési, szociális, oktatási, kulturális, természet- és környezetvédelmi célokat szolgáló feladatok), valamint olyan Kormány által meghatározott közösségi célok megvalósítását célzó feladat, melynek ellátására a törvény nem ír elő sem közalkalmazotti, sem közszolgálati, sem kormányzati szolgálati jogviszonyt”. Az egységes közfoglalkoztatás rendszerének megalkotásával, illetve a közfoglalkoztatásra fordított összegek jelentős mértékű növelésével egyértelműen a „workfare” szemléletű aktivációs foglalkoztatáspolitikára erősödött, melynek mottója: „segély helyett munka”.

3.2.5. számú táblázat - Foglalkoztatáspolitikai		
Év	Aktív foglalkoztatás-politikai eszközökkel támogatottak száma (TS 050)	Közfoglalkoztatottak száma (TS 055)
	Fő	(éves átlag - fő)
2016	15	16
2017	14	9
2018	12	8
2019	11	3
2020	41	1
2021	7	2

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Az aktív foglalkoztatás-politikai eszközökkel támogatottak száma résztvevők száma 2016-ban 15, és 2017-re ez a szám 14 főre csökkent, 2018-ban 12 fő 2019. évre pedig 11 fő 2020-ra elérte a 41 főt, majd 2021ben 7-re csökkent a településen. A közfoglalkoztatottak éves átlagszáma Demjénben 2016-ban 16 fő-ről 2021-ra 3 főre csökkent.

Összességében elmondható, hogy a közfoglalkoztatás jó lehetőséget jelent számos hátrányos helyzetű ember, így több esélyegyenlőségi célcsoport számára is az átmeneti munkavállalási nehézségek kezelésére, sőt segítheti is az elsődleges munkaerő-piacra történő be- és visszailleszkedést, de hosszabb távon az érintettek számára akár több kárt okozhat, mint amennyi előnye van („beragadási hatás”, stigmatizáció, önbecsülés csökkenése stb.) ezért csupán átmeneti megoldásként tölt be hasznos szerepet. Megemlítendő ugyanakkor, hogy a halmozottan hátrányos helyzetű emberek számára gyakorta a közfoglalkoztatás jelenti az egyetlen megoldást hosszú távon is.

d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői (pl. közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok stb.)

A településen számos vállalkozás (a Magyar Korona Gombaipari Egyesülés vállalkozásai) valamint jelentős számú magánszálláshelyek, és 4 nagyobb szálloda is található, melyek a helyi álláskereső munkaerő foglalkoztatását szinte teljesen biztosítják.

A foglalkoztatás mutatója lehet még a vállalkozások, kiskereskedelmi és vendéglátóhelyek száma, az iparüzési adóból és idegenforgalmi adóból származó bevételek.

A településen működő regisztrált vállalkozások száma meghaladja a 150-et. Egy kistelepülés költségvetési nagyságrendjéhez képest jelentősek az iparüzési és idegenforgalmi adóból származó bevételek, melyek jól tükrözik a település gazdasági helyzetét, az Önkormányzat működési és beruházási kiadásainak nagy része ezekből a forrásokból tevődik össze.

Különösen jelentős fejlődés érzékelhető még a továbbiakban is az idegenforgalom területén. Sok folyamatban levő és tervezett beruházás tovább javítja majd Demjén gazdasági potenciálját.

	elérhetőség átlagos ideje autóval	autóbusz járatpárok száma munka- napokon	átlagos utazási idő autóbuszsal	vonat járatok átlagos száma munkanapokon	Kerékpárúton való megközelíthetőség	átlagos utazási idő kerékpáron
Legközelebbi centrum	15 perc	20	20 perc	nincs vonatjárat	a kerékpárút részben kész, részben épül	
Megyeszékhely	15 perc	20	20 perc	nincs vonatjárat	a kerékpárút részben kész, részben épül	
Főváros	2 óra	18	2,5 óra	nincs vonatjárat	nincs kerékpárút	

A település Egerhez való közelsége egy olyan előny, amely szintén hozzájárul az idegenforgalom fejlődéséhez. Az idelátogatók elsősorban közúton jutnak el a faluba. Az elmúlt években, Egerszalók irányában kerékpárút épült, majd a település belterületén az építés folytatódott. A további cél pedig Kerecsend majd Füzesabony irányában a Tisza-tó. A helyben élő, gépjárművel nem rendelkezők számára az egyetlen távolsági közlekedési lehetőség az autóbusz. Bár hétköznapi viszonylag sok járat közlekedik a településen át, hétvégén, főleg az esti órákban nehézkes a közlekedés.

e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük

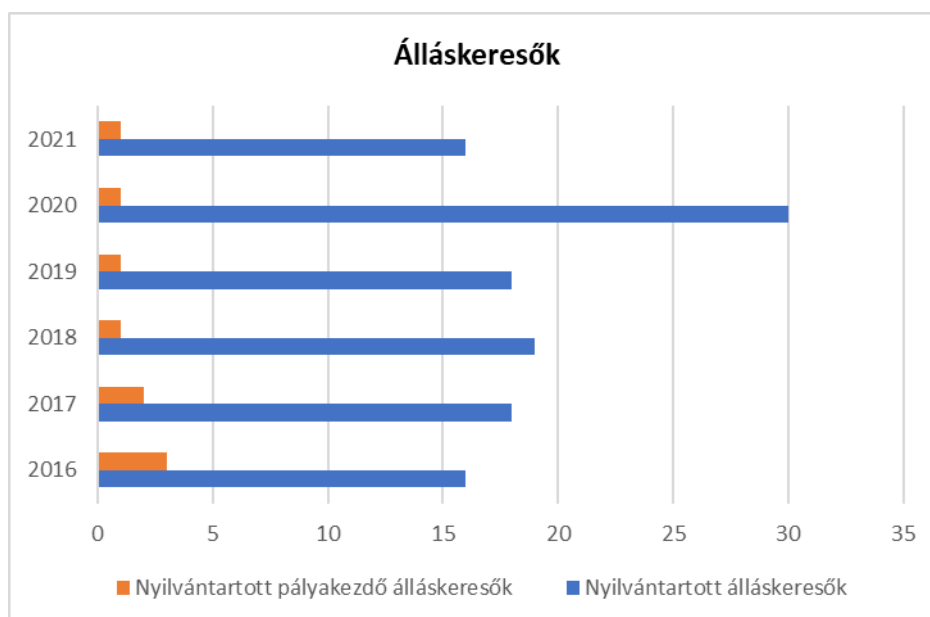
Az Egri Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya tájékoztatása alapján, az alábbi szolgáltatásokat biztosítja a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő program keretében 2018. évben: A GINOP 5.2.1-14 Ifjúsági Garancia Rendszer és a GINOP 5.1.1-15 „Út a munkaerőpiacra” elnevezésű programok keretében biztosít lehetőséget regisztrált álláskereső számára, támogatott képzések

elvégzésére. A programok célja, hogy az álláskeresők nagyobb eséllyel tudjanak elhelyezkedni az elsődleges munkaerőpiacon.

Az álláskeresők a képzés idejére jogosultak keresetpótló juttatásra, a lakóhely és a képzés helyszíne között az utazási költséget is megtérítik, valamint a teljes képzési díj és az első vizsga költsége sem az ügyfelet terheli. A programok célja a 25 év alatti fiatalok, valamint a 25-64 év közötti álláskeresők, különös tekintettel az alacsony iskolai végzettséggel rendelkezők segítése. A képzés elvégzését követően az ügyfeleknek lehetősége nyílik támogatott foglalkoztatásra, lakhatási és vállalkozóvá válási támogatásra. A nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma 3 fő volt 2016-ban, 2021-ben 1 fő. Míg az álláskeresők száma 2021-ben megegyezik a 2016-os évvel 16 fő.

3.2.6. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma		
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma (TS 053)
	Fő	Fő
2016	16	3
2017	18	2
2018	19	1
2019	18	1
2020	30	1
2021	16	1

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése (pl. felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaciszolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok)

A településen a felnőttek munkaerő-piacra jutását megkönnyítő képzési és foglalkoztatási programok nincsenek.

g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása

Az Önkormányzat saját foglalkoztatottainak száma olyan alacsony, hogy ennek a kérdésnek a vizsgálata a HEP szempontjából irreleváns.

h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

A g) pontra tekintettel ezt a kérdést ugyancsak nem vizsgáljuk.

i) digitális ismeretek megszerzésének és hozzáféréseinek lehetőségei

A digitális szakadék elsősorban az idősebb korosztályhoz tartozók körében a legnagyobb a többségi társadalomhoz képest.

Az idősebb korosztályhoz tartozók körében problémát jelenthet az online médiatudatosság, illetve az internetbiztonság kérdése, a „fake news”, a hamis nyereményjátékok, a vírusos üzenetek felismerése, ezek elkerülése. E témák tekintetében is szükséges lenne az megfelelő készségek elsajátítása.

Nem szabad megfeledkezni arról sem, hogy évről évre növekszik az online ügyintézés jelentősége, azaz egyre több ügyben egyre nagyobb mértékben kell használnunk az internetet, a különböző online felületeket. Egyre tájékozottabbnak kell lennünk, hogy milyen ügyeinkben tudunk online eljárni. A mai világban szinte nélkülözhetetlen, hogy saját Ügyfélkapuval rendelkezünk és azt érdemben használni is tudjuk. Szinte minden korosztály körében sokan lehetnek, akik mindezzel kapcsolatban nem elég tájékozottak, illetve nem elég rutinosak. Az online ügyintézéssel kapcsolatos kompetenciafejlesztés tehát fontos feladat, ennek hiányában a most lemaradók a jövőben leszakadókká válhatnak a digitális világ gyors fejlődése miatt. Összességében a településen élők számára biztosított a hozzáférés a digitális ismeretek megszerzéséhez és az ahhoz szükséges eszközökhöz, de a további programok és fejlesztések szinte minden korcsoport tekintetében szükségesek lehetnek a jövőben.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

3.3. 1. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai I.				
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)		Álláskeresési ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 047)	
	Fő	15-64 év közötti népesség %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2016	16	4,21%	6	37,50%
2017	18	4,29%	3	16,67%
2018	19	4,35%	4	21,05%
2019	18	3,78%	7	38,89%
2020	30	6,85%	8	26,67%
2021	16	3,17%	4	25,00%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Az szociális segélyben részesítettek száma a településen meglehetősen alacsony volt az elmúlt öt évben. 2016-ban 4 fő részesültek ebben az ellátásban ez a nyilvántartottak 25 százaléka. 2021-ra ez a szám 3-ra csökkent. Ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma 2016-ban 10 főről 7 főre csökkent ami a nyilvántartottak 43 százaléka.

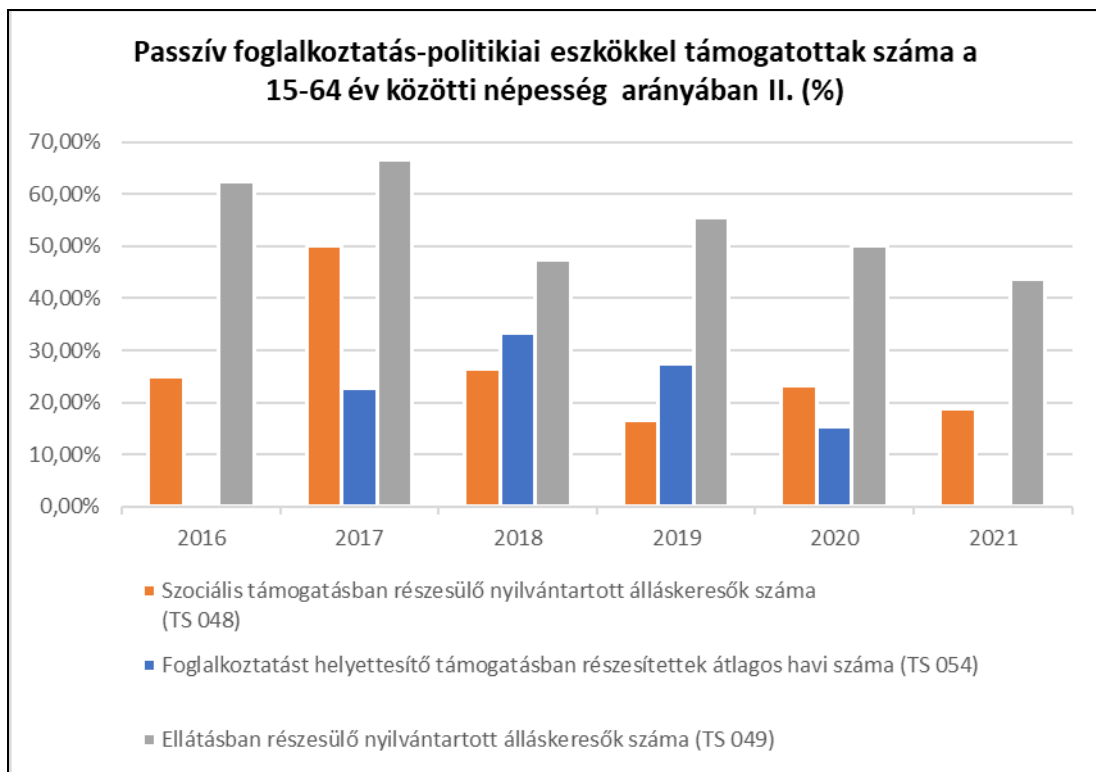
Jelenleg visszaesés látható a passzív foglalkoztatás-politikai eszközökkel támogatottak arányában. Amennyiben az álláskereső nem tesz eleget az igénybevétel feltételeinek, vagy nem felel meg minden

jogosultsági kritériumnak, úgy az ellátástól könnyen eleshet. Fontos, hogy az álláskeresőkkel foglalkozó szakemberek (Foglalkoztatási Osztály munkatársai, Önkormányzat szociális ügyintézője, család- és gyermekjóléti szolgálat családsegítője stb.) mindig kellő mértékű információval tudja ellátni az érintetteket annak érdekében, hogy a rászorulókat ellátáshoz jussanak. Fontos továbbá, hogy az álláskereső folyamatosan együttműködjön a járási hivatal foglalkoztatási osztályával.

3.3.2. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskereső ellátásai II.

Év	Szociális támogatásban részesülő nyilvántartott álláskereső száma (TS 048)		Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi száma (TS 054)		Ellátásban részesülő nyilvántartott álláskereső száma (TS 049)	
	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2016	4	25,00%	n.a.	-	10	62,50%
2017	9	50,00%	4	22,72%	12	66,67%
2018	5	26,32%	6	33,26%	9	47,37%
2019	3	16,67%	5	27,33%	10	55,56%
2020	7	23,33%	5	15,23%	15	50,00%
2021	3	18,75%	n.a.	-	7	43,75%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesülők száma elenyésző Demjénben, bár kismértékben növekedett az elmúlt években.

Az előző időszakhoz képest, míg a regisztrált munkanélküliek száma csökkenést mutat, addig azon belül a nyilvántartott álláskeresők száma növekedett.

A településen jelentősen csökkent a tartósan álláskereső ún. aktív korúak ellátása.

3.3.3. számú táblázat - Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás	
Év	Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesítettek havi átlagos száma (TS 056)
	fő
2016	n.a.
2017	2
2018	3
2019	1
2020	1
2021	n.a.

Forrás: TeIR, KSH

Forrás: TeIR, KSH

A Demjén községben rendszeres szociális segélyben majd a foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülők száma 2012 óta folyamatosan csökken, napjainkra mindössze 1-2 ember részesül ilyen ellátásban a járási hivataltól. 2021-ről nincs adat.

2017. évtől jelentős változás következett be a háziiorvosi ellátásban, önálló praxis létrehozása történt meg a településen, mely már csak kizárólag Demjén község betegeit látja el.

A közgyógyellátásban részesülők számában számottevő változás csak 2018-ban történt. 2020-ra 0 csökkent.

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

A lakhatás kérdésköre fontos az esélyegyenlőség elősegítése és az egyenlő bánásmód biztosítása szempontjából, s e tekintetben a helyi önkormányzatok jelentős mértékű felelősséggel bírnak. Az egyenlő bánásmódról és esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény 26. §-a az alábbiak szerint szabályozza, hogy mit jelent az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a lakhatás tekintetében:

Az egyenlő bánásmód követelményének megsértését jelenti különösen a törvény 8. §-ában meghatározott tulajdonságok szerint egyes személyeket

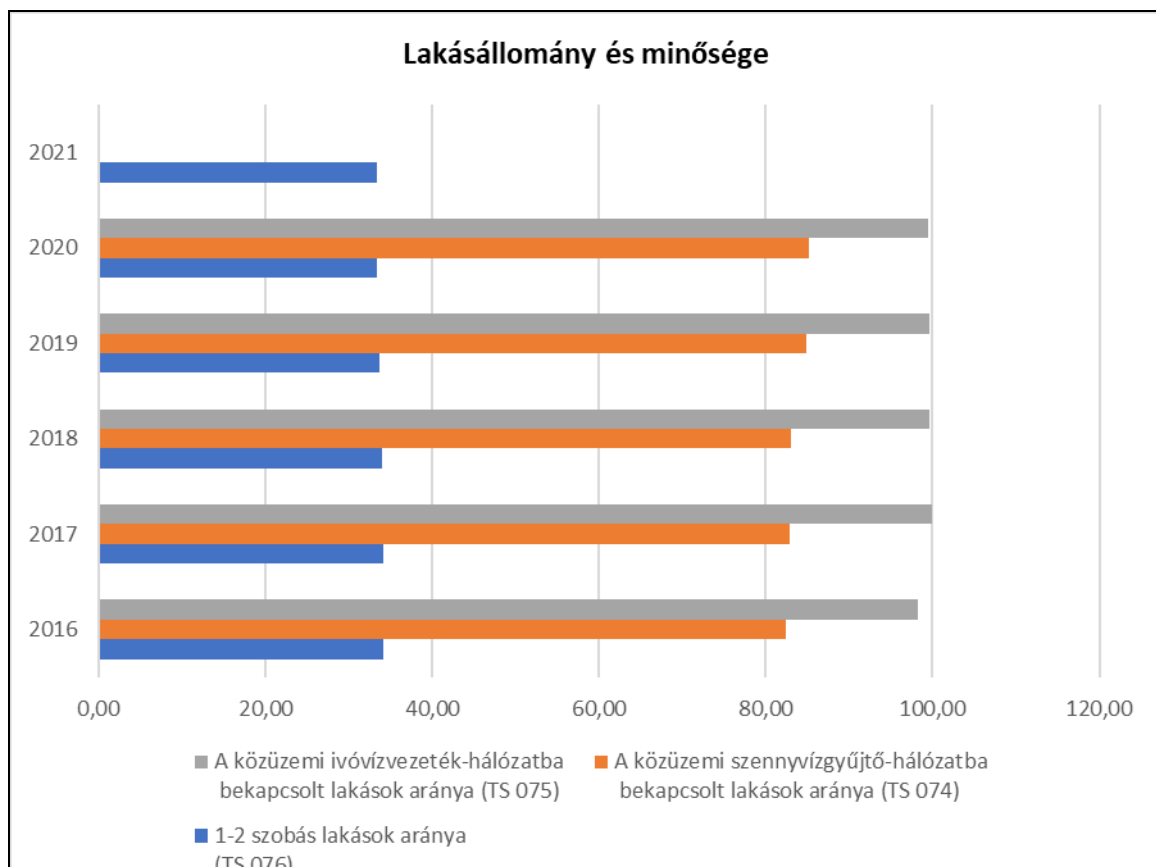
- közvetlen vagy közvetett hátrányos megkülönböztetéssel sújtani a lakhatást segítő állami vagy önkormányzati támogatások, kedvezmények vagy kamattámogatás nyújtásával kapcsolatosan,
- hátrányos helyzetbe hozni az állami vagy önkormányzati tulajdonú lakások és építési telkek értékesítése vagy bérbeadása feltételeinek meghatározása során.

Az Ebktv. kiemeli továbbá, hogy a használatbavételi és egyéb építési hatósági engedély kiadásának megtagadása, illetve feltételhez kötése sem közvetlenül, sem közvetve nem alapulhat a 8. §-ban meghatározott tulajdonságokon, illetve, hogy a lakáshoz jutási feltételek meghatározása nem irányulhat arra, hogy a 8. §-ban meghatározott tulajdonságok szerint egyes csoportok valamely településen, illetve településrészen mesterségesen, nem a csoport önkéntes elhatározása alapján elkülönüljenek.

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány

Év	Lakásállomány (db) (TS 073)	Épített lakások száma (TSv 077)	Épített lakások száma 1000 lakásra (TS 078)	1-2 szobás lakások aránya (TS 076)	A közüzemi szennyvízgyűjtő- hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 074)	A közüzemi ivóvízvezeték- hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 075)
	db	db	db	%	%	%
2016	334	3	8,98	34,13	82,34	98,20
2017	334	0	0,00	34,13	82,93	100,00
2018	335	1	2,99	34,03	82,99	99,70
2019	336	2	5,95	33,63	84,82	99,70
2020	338	2	5,92	33,43	85,21	99,41
2021	339	1	2,95	33,33	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

Az utóbbi években emelkedő tendenciát mutat a településen, azon belül főképpen az „újfaluban” a Felsőréten a lakásállomány száma, azonban ezek a lakások néhány kivételtől eltekintve- többnyire vendégház és üdülő céljára épülnek.

Mint látható elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakásokról nincs tudomásunk a településen.

3.4.2. számú táblázat - Bérlet és szociális lakás állomány							
Év	Lakásállomány (db) (TS 073)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Bérlet állomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Szociális lakásállomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok (db)
	db	db	db	db	db	db	db
2015	331						
2016	334						
2017	334						
2018	335						
2019	336						
2020	338						

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

a) bérlet-állomány

Az Önkormányzat nem rendelkezik bérlet-állománnyal.

b) szociális lakhatás

Az Önkormányzat nem rendelkezik a szociális lakhatást elősegítő lakásállománnyal.

c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

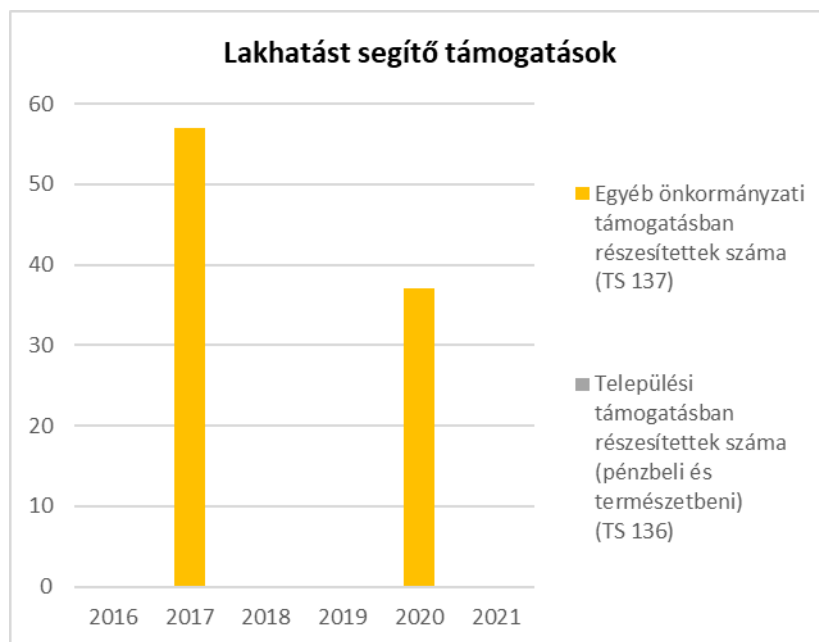
Az Önkormányzatnak nincs tudomása egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanokról a településen. Szintén nincs tudomásunk hajléktalanokról, vagy veszélyeztetett lakhatási helyzetről.

e) lakhatást segítő támogatások

3.4.3. számú táblázat - Lakhatást segítő támogatások		
Év	Települési támogatásban részesítettek száma (pénzbeli és természetbeni) (TS 136)	Egyéb önkormányzati támogatásban részesítettek száma (TS 137)
	Fő	Fő
2016	n.a.	n.a.
2017	n.a.	57
2018	n.a.	0
2019	n.a.	0
2020	n.a.	37
2021	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

2017-ben 57 fő részesült önkormányzati lakhatási támogatásban, 2020-ben 37 főre csökkent.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Csökkent a településen 2017 évtől a települési lakhatási támogatásban részesülők száma.

f) eladósodottság

Az Önkormányzat adósságkezelési támogatást nem nyújt, szociális rendelete ezt az ellátási formát nem tartalmazza.

g) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

A településen elhelyezkedő lakások többsége azonos módon rendelkezik a közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés lehetőségével.

E tekintetben kivételt képez a Dózsa György u. szilárd burkolattal nem rendelkező szakasza, valamint a Kenderföldön hiányzó közművek és az „újfalusi” rész, ahol az autóbusz közlekedés igénybevételére csak hosszas gyaloglás után van lehetőség.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

a) a telep/szegregátum mint lakókörnyezet jellemzői (kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, lakásállományának állapota, közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb környezet-egészségügyi jellemzői stb.)

b) a telepen/szegregátumokban élők száma, társadalmi problémák szempontjából főbb jellemzői (pl. életkori megoszlás, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezettek, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya, stb.)

c) szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai

A településen nincsenek szegregátumok, és telepszerű lakókörnyezetű településrészek.

E szempontok az Önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában nem relevánsak.

Ugyanakkor élnek a településen romák, akiknek a száma 40 -45 főre tehető. A munkanélküliség aránya körükben megközelíti a 10%-ot. A roma munkanélküliek többsége 25-40 év közötti életkorú. Valamilyen önkormányzati ellátásban részesül a demjéni romák 20%-a. Rokkantsági nyugdíjat kap mintegy 5 %, ugyanilyen arányt tesznek ki az öregségi nyugdíjban részesülők is. A romák iskolai végzettségét, képzettségét vizsgálva megállapítható, hogy 1-2 időszerű írástudatlan mellett mindegyikük rendelkezik legalább nyolc általános iskolai végzettséggel, szakmunkásképzőt végzett 12 fő, érettségivel rendelkezik 2 fő, főiskolai végzettséget szerzett ugyancsak 3fő.

A demjéni romák életkörülményei nem térnek el jelentős mértékben a település átlagától, bár jövedelmi viszonyaik többnyire rosszabbak az átlagnál. Megállapítható, hogy többségük asszimilálódott a településen.

A romák és a nem romák között etnikai alapon semmilyen konfliktus vagy feszültség nem tapasztalható.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

Közgyógy igazolvánnyal rendelkezők száma 2017-ben 14 főről 2020-ra 28 főre nőtt, míg az ápolási díjat alanyi jogon kapók száma 2017-ben 6 főről 2020-ra 4 főre csökkent.

3.6.1. számú táblázat – Egészségügyi ellátás						
Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyógyszertárak és fiókgyógyszertárak száma (TS 110)	Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma (alanyi és normatív alapon kiadott) (TS 133)	Ápolási díj, alanyi jogon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma (TS 135)
	db	db	db	db	Fő	Fő
2016	0	0	0	1	n.a.	n.a.
2017	0	0	0	1	14	6,00
2018	1	0	0	0	23	5,33
2019	1	0	0	0	31	2,38
2020	1	0	0	0	28	4,00
2021	1	0	0	0	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Demjénben 2017 óta egy önálló háziiorvosi praxis biztosítja a felnőttek és gyermekek részére is a háziiorvosi ellátást, vállalkozási formában. Külön gyermekorvos, fogorvos nincs a településen. A védőnői feladatokat a Kerecsend-Demjén Összevont Védőnői Szolgálat látja el a két településen kialakított két körzetben, Kerecsend székhellyel.

b) prevenció és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkorai kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

Demjénben rendkívül korlátozott a hozzáférés esélye a különböző prevenció és szűrő programokhoz. A legrendszeresebbnek tekinthető tüdőszűrés és a védőnői szűrések azonban itt is biztosítottak. Egyébként a szűrések Egerben vehetők igénybe.

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

Fejlesztő és rehabilitációs ellátások igénybevételére helyben nincs lehetőség, azonban a közeli Egerben ezek biztosítottak.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

Közétkeztetést a településen jelenleg egyedül az Óvodában biztosítanak, ahová egy egri székhelyű és maklári telephelyű vállalkozás szállítja az ételt. A szolgáltató Eger egyik legnagyobb közétkeztető cége. Az

egészséges táplálkozás szempontjai, illetve a gyermekélelmezés sajátos követelményei tapasztalataink alapján érvényesülnek az ellátás során. Ugyancsak ez a cég biztosítja a településen a házi szociális étkeztetést.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

Az óvodában az előírásoknak megfelelő tornaszobát alakított ki az Önkormányzat. A legkisebbek számára tehát adottak a sportolás megfelelő feltételei.

A település rendelkezik saját labdarúgó csapattal, melynek tagjai azonban nem elsősorban demjéniek. Az önkormányzat jelenleg is támogatja anyagilag és a sportpálya rezsiköltségeinek a megtérítésével is a csapatot.

A településen található egy sportpálya, amit csak elvétve vesznek igénybe nagyobb tömeget vonzó rendezvényekre (pl. majális). Jelenleg pályázati támogatásból egy sportpark kialakítása is folyamatban van ezen a területen.

Pályázati támogatásból az egyik civil szervezet túraútvonalat épített ki néhány évvel ezelőtt a demjéni közkultúra megismertetésére. A természeti környezet egyébként is jó feltételeket biztosít a túrázáshoz. A településen működő termálfürdők úszómedencével is rendelkezik, a sportolásra ez is lehetőséget biztosít.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások közül a házi gondozás és a szociális étkeztetés vehető igénybe Demjénben. A családsegítő és gyermekjóléti ellátásokat a Kerecsend székhelyű szolgálat biztosítja a településen.

Az idősök magas számára figyelemmel meglepő, hogy jelenleg mindössze 1 fő veszi igénybe a házi gondozást, és az étkeztetést is csak átlagosan 10 fő igényli.

g) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor

Az esélyegyenlőséget, az egyenlő bánásmód követelményének megsértését érintő bejelentés vagy panasz helyi szolgáltatóval kapcsolatban az Önkormányzat az elmúlt 25 évben nem érkezett.

h) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül

A szociális ellátó rendszer keretei közt elsősorban a gyermekes családok támogatása az Önkormányzat célja. Az Önkormányzat által megállapított támogatási formák: az életkezdési támogatás, mely minden demjéni újszülöttet megillet, az iskolakezdési támogatás és az iskolába járó gyermekek bérlet térítése.

Az Önkormányzat által nyújtott hátránykompenzáló juttatások etnikai hovatartozástól függetlenül illetik meg a település lakóit.

Mivel a romák általános életkörülményei általánosságban nem indokolják, az Önkormányzat a roma nemzetiséghez tartozásra tekintettel hátránykompenzáló juttatásokat, szolgáltatásokat nem nyújt.

Népkehely szolgáltatást községünk nem nyújt, az erre vonatkozó adattáblák ezért üresek.

3.7 Községi viszonyok, helyi közélet bemutatása

a) községi élet szinterei, fórumai

A községi élet elsődleges szinterei a civil szervezetek. Programjaikat és tevékenységüket korábban a civil kerekasztal keretein belül hangolták össze. Szükség lenne egy szakember segítő közreműködésére, aki tovább erősíthetné a munkájukat.

Tevékenységük szinterei a Községi Ház, valamint a Művelődési Ház. Az Önkormányzat – költségvetési lehetőségeihez mérten – évről-évre jelentős anyagi és természetbeni (rezsiköltségek) támogatást nyújt működésükhöz.

A helyi civil szervezetek: Demjéni Baba-Mama Klub, Demjéni Vagányok – férfikórus, Vadásztársaság, Nyugdíjas Klub, Polgárőr Egyesület, Turisztikai, Természetvédelmi és Borbarát Egyesület, Együtt Demjénért Alapítvány, Demjéni Futballklub, Demjéni Hegyközség.

Ezek a szervezetek sokszínűen jelenítik meg a település lakosságának érdeklődési területeit, tevékenységi irányait, a helyi lakosok egymás közti kapcsolatrendszerét. Közművelődési intézmény hiányában tevékenységük nélkülözhetetlen a község kulturális, szabadidős és művelődési életének szervezésében.

3.7.1. számú táblázat - Intézményi ellátottság (2018)			
Tornateremmel, tornaszobával ellátott köznevelési intézmények száma (intézmény székhelye szerint) (TS 102)	Sportcsarnok, sportpálya léte (TS 103)	A települési könyvtárak kikölcsönzött egységeinek száma (TS 104)	Közművelődési intézmények száma (TS 105)
db	van/nincs	db	db
1	nincsen	231	1

Forrás: TeIR, KSH Tstar

b) községi együttélés jellemzői (pl. etnikai konfliktusok és kezelésük)

A településen etnikai konfliktusok nincsenek, romák és nem romák együttélésében nem találunk említésre méltó feszültségeket.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai (adományozás, önkéntes munka stb.)

A közösségi szolidaritás megnyilvánulásai között községünkben nem jellemző az adományozás. Az önkéntes munka azonban, a civil tevékenységben meghatározó szerephez jut.

Elsősorban ennek köszönhetőek azok a nagyszabású rendezvények, amelyek hagyományosan sok érdeklődőt vonzanak a településre (Hegyeskő nap, Káposztás étkek napja, Vőfélytalálkozó), és az is, hogy egyes közösségek már több évtizede eredményesen tevékenykednek tartalmas elfoglaltságot nyújtva tagjaiknak (pl. Nyugdíjas Klub, Együtt Demjénért Alapítvány, DETTUBE stb).

A helyi közösség összetartozás-érzését erősítik az olyan rendezvények, mint az idősök napja, a kórustalálkozó, a majális, a községi karácsonyi ünnepség, a közös disznóvágás. E közösségi tevékenységben ugyanakkor nem jelenik meg markánsan a roma nemzetiség.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

A cigány kisebbségi önkormányzat már a 90-es években megalakult Demjénben. Azóta egy ízben ciklus közben megszűnt, mert tagjainak száma a törvényben meghatározott minimum alá csökkent, és az újrávalasztás nem járt eredménnyel.

Az RNÖ tevékenysége a településen meglehetősen szűk körű. A kötelezően megtartandó üléseken túl az RNÖ nem találja szerepét a helyi közéletben, a kisszámú demjéni roma érdekeinek képviselésében. A beiskolázáshoz, a mikulás és karácsonyi ajándékozáshoz pénzügyi forrásaikból ugyan hozzájárulnak, de szinte csak a roma lakosságot érintően, egyebekben hatásuk meglehetősen csekély. Az RNÖ nem képes megfogalmazni a helyi romák problémáit, törekvéseit, céljait és a problémák megoldására vonatkozó javaslatait, nem vonja be a cigányságot a közös gondolkodásba, tevékenysége ilyen módon formális.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Az RNÖ tevékenysége formális, hiányzik szerep- és célmeghatározása, érdekérvényesítő képessége gyenge	Fiatal roma vezetők képzése, bevonása a közéletbe
Magas a munkanélküliek aránya a romák között	Több közfoglalkoztatási és munkalehetőség teremtése, foglalkoztatással együtt járó képzési programok szervezése
Kevés az információ a demjéni romák kulturális, közösségi igényeiről, sajátos problémáikról, ezért nem lehet megalapozottan meghatározni a szükséges fejlesztési irányokat	Fel kell tárni a demjéni romák kulturális, közösségi igényeit, az őket érintő sajátos problémákat, és ez alapján ki kell dolgozni a szükséges fejlesztési terveket, programokat

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

4.1. A gyermekek helyzetének általános jellemzői (pl. gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek stb.)

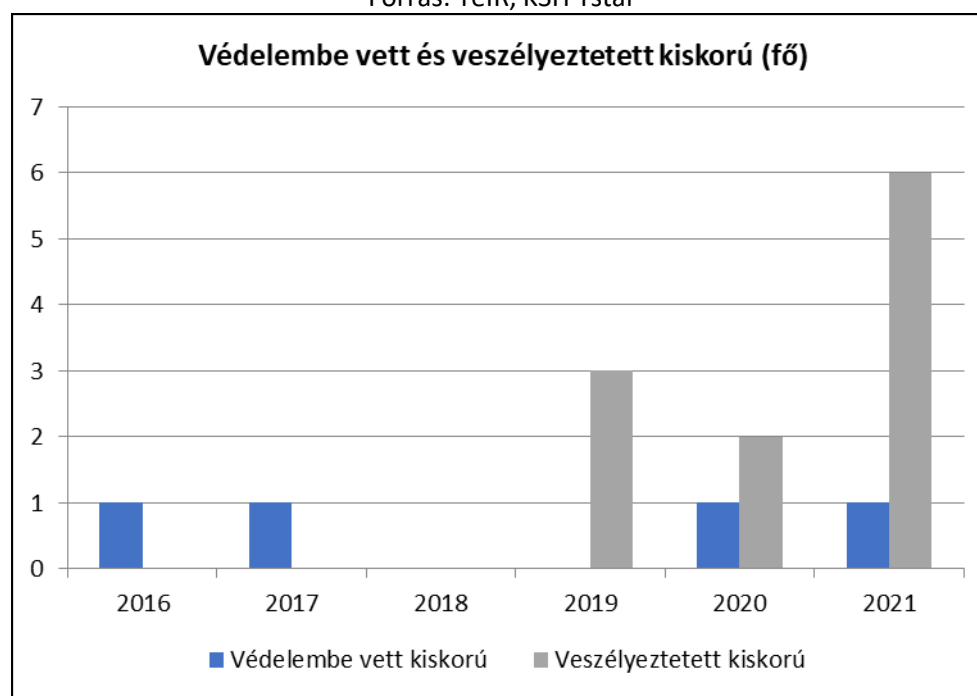
A gyermekek helyzetét, jogait illetően számos nemzetközi egyezmény tartalmaz lényeges megállapításokat, melyek iránymutatásként szolgálnak a hazai jogalkotás számára. Ezek közül talán a legfontosabb az 1989-ben született a Gyermek jogairól szóló New York-i Egyezmény, melyet Magyarország 1990-ben írt alá, majd az 1991. évi LXIV. törvénnyel hirdetett ki. Ennek részes tagállamai, felismervén a gyermekek speciális helyzetét és szükségleteit, számos gyermekjogi kérdésben megállapodást kötnek. Az Egyezmény kimondja például, hogy részes tagállamai tiszteletben tartják és biztosítják a joghatóságuk alá tartozó gyermekek számára az Egyezményben lefektetett jogokat minden megkülönböztetés, nevezetesen a gyermeknek vagy szüleinek vagy törvényes képviselőjének faja, színe, neme, nyelve, vallása, politikai vagy más véleménye, nemzeti, nemzetiségi vagy társadalmi származása, vagyoni helyzete, cselekvőképтелensége, születési vagy egyéb helyzete szerinti különbségtétel nélkül. A hazai jogszabályok az Egyezménnyel összhangban készültek. Legmagasabb szinten az Alaptörvény fekteti le, hogy Magyarország külön intézkedésekkel védi a gyermekeket (Alaptörvény, XV. cikk (5) bekezdés), illetve, hogy minden gyermeknek joga van a megfelelő testi, szellemi és erkölcsi fejlődéséhez szükséges védelemhez és gondoskodáshoz (Alaptörvény, XVI. cikk (1) bekezdés). Törvényi szinten a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyermekvédelmi Törvény vagy Gyvt.), valamint a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény is biztosít külön jogokat a kiskorúak számára.

a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékkal élő gyermekek száma és aránya, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete

Védelembe vett kiskorú gyermek egy van Demjénben. Veszélyeztetett kiskorúak száma 6 fő.

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek		
Év	Védelembe vett kiskorú gyermekek száma (TS 116)	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma (TS 115)
	Fő	Fő
2016	1	n.a.
2017	1	n.a.
2018	0	n.a.
2019	0	3
2020	1	2
2021	1	6

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Mint látható, mind a védelembe vett gyermek száma ugyanannyi, mint 2016-ban, a veszélyeztetett kiskorúak száma jelentősen nőtt a településen. 2016-ban nem volt ilyen gyermek, míg 2021-re 6 főre nőtt.

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre (RGYK) való jogosultság lényege, hogy az anyagi nehézségekkel küszködő családok számára megkönnyítse a gyermek(ek) ellátását. Az RGYK alapján a gyermek számos jogszabályban definiált kedvezményre lesz jogosult.

A Gyvt. 19. § (1) bekezdése szerint a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapításának célja annak igazolása, hogy a gyermek szociális helyzete alapján jogosult

- ingyenes vagy kedvezményes intézményi gyermekétkeztetésnek és - ha megfelel a törvényben meghatározott egyéb feltételeknek - a szünidei gyermekétkeztetésnek,
- meghatározott természetbeni támogatásnak (fogyasztásra kész étel, ruházat, valamint tanszer vásárlására felhasználható Erzsébet-utalvány), és
- a törvényben és más jogszabályban meghatározott egyéb kedvezményeknek az igénybevételére.

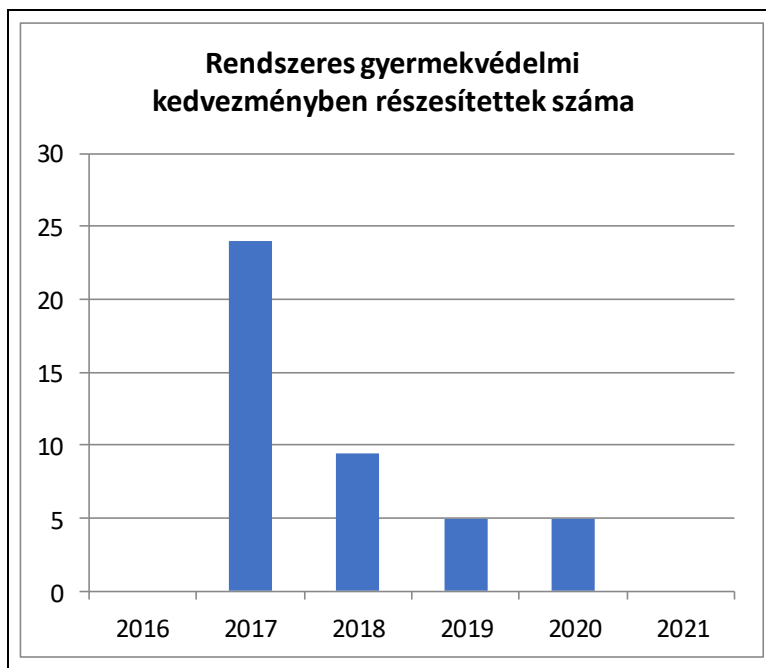
A Gyvt. 19. § (2) bekezdése alapján a gyermek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult, ha a gyermeket gondozó családban az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg

- az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének a 145%-át, ha a gyermeket egyedülálló szülő, illetve más törvényes képviselő gondozza, vagy
- ha a gyermek tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos, vagy
- ha a nagykorúvá vált gyermek: középfokú nappali oktatás munkarendje szerint tanulmányokat folytat és 23. életévét még nem töltötte be, vagy felsőfokú oktatási intézmény nappali tagozatán tanul és a 25. életévét még nem töltötte be; és a nagykorúvá válását megelőző második hónap első napja, valamint a nagykorúvá válását megelőző nap közötti időszakban legalább egy napig rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre volt jogosult; (Gyvt. 20. § (2) bekezdés)
- az öregségi nyugdíj legkisebb összegének 135%-át az előző pont alá nem tartozó esetben, feltéve, hogy a vagyoni helyzet vizsgálata során az egy főre jutó vagyon értéke nem haladja meg külön-külön vagy együttesen a gyermekvédelmi törvényben meghatározott értéket.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságot főszabály szerint egy év időtartamra állapítják meg.

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek	
Év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma (TS 111)
	Fő
2016	n.a.
2017	24
2018	10
2019	5
2020	5
2021	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma csökken, mindössze 5 gyermek részesül ilyen jellegű kedvezményben 2020-ban, ez a szám 2021-re 0-ra csökkent.

c) gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők száma, aránya

A korábban már említett 19/2017. (XI.10.) számú önkormányzati rendelet (mely a szociális ellátások helyi szabályairól szól) az alábbi gyermek jogán járó támogatási formákat állapítja meg rendkívüli települési támogatás keretében:

- rendkívüli gyermekvédelmi támogatás,
- közlekedési támogatás,
- gyermekvállalási támogatás,

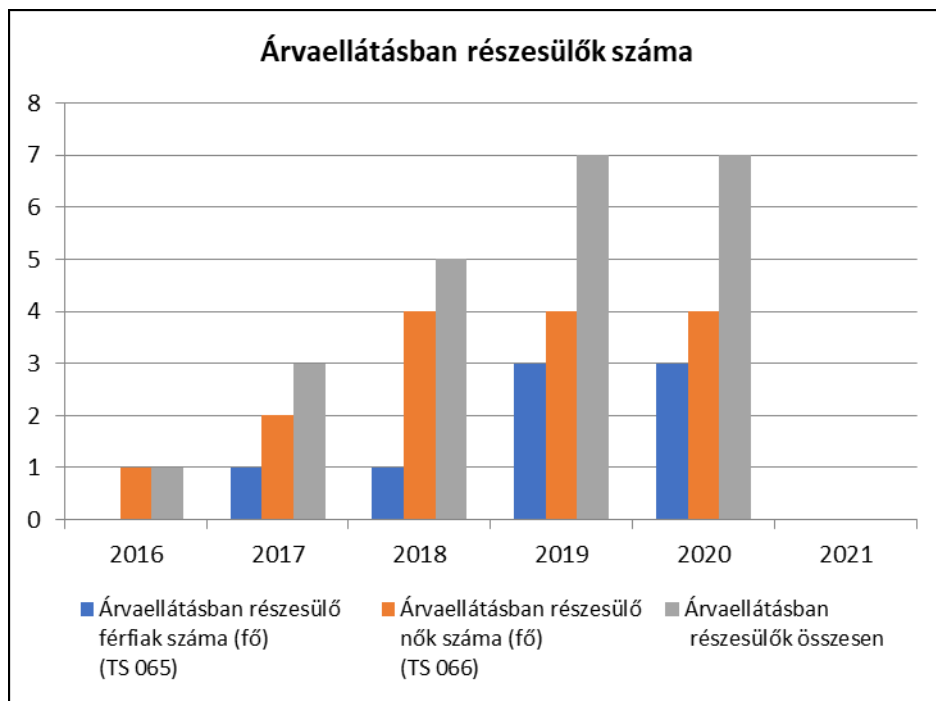
Rendkívüli gyermekvédelmi támogatást elsősorban azon személyek kaphatnak, akik alkalmanként jelentkező többletkiadások miatt anyagi segítségre szorúlnak. Ilyen többletkiadás lehet gyermekek kapcsán különösen betegség, elemi kár, várandós anya gyermekének megtartásához, iskoláztatáshoz, a gyermek fogadásának előkészítéséhez, illetve a nevelésbe vett gyermek családjával való kapcsolattartásához, a gyermek családba való visszakerülésének elősegítéséhez kapcsolódó kiadások. A támogatás akkor állapítható meg, ha a kérelmező családjában az egy főre jutó havi nettó jövedelem az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 160%-át, egyedülálló, egyedülálló esetén 230%-át nem haladja meg és a kérelmező és családja az Szt. 4. § (1) bekezdése szerinti vagyonnal nem rendelkezik. Összege az öregségi

nyugdíj mindenkori legkisebb összegéig, egyedül élő esetén annak a 150%-áig terjedhet.

4.1.3. számú táblázat - Árvaeállítás			
Év	Árvaeállításban részesülő férfiak száma (fő) (TS 065)	Árvaeállításban részesülő nők száma (fő) (TS 066)	Árvaeállításban részesülők összesen
	Fő	Fő	Fő
2016	0	1	1
2017	1	2	3
2018	1	4	5
2019	3	4	7
2020	3	4	7
2021	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Árvaeállításban 2016-ban 1 nő részesült, 2020-ra ez 3 férfira és 4 nőre változott, összesen 2020-ban 7 fő kapott árvaeállást.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Nagyobb részben az apákat vesztik el a családok.

d) kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők száma, aránya

A településen nem működik iskola. Mint látható településünkön az ingyenes és 50 %-os mértékű kedvezményes étkeztetésben valamint az ingyenes tankönyvellátásra jogosultakról nincs adat, mivel Demjénben nem működik általános iskola, de a megállapított rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők számából következtethetünk adatokra.

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek száma, aránya

Magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermek nem jár az óvodába, mindenki magyar állampolgár.

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

Nincs sem szegregátum, sem telepszerű lakókörnyezet a településen.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékkal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

a) védőnői ellátás jellemzői

A védőnői szolgáltról általában:

A védőnő feladatait a területi védőnői ellátásról szóló 49/2004. (V. 21.) EszCsM rendelet 3. §-a szabályozza. Ez alapján a területi védőnő gondozási tevékenységet szervez azon családok körében, ahol várandós és gyermekágyas anya, 0-7 éves korú gyermek, illetve 7-18 éves korú iskolába nem járó gyermek él. Ennek keretében családlátogatást végez, tanácsadást nyújt önállóan és szakorvossal együttműködve. A védőnő által ellátandó feladatok:

- Nővédelem, ezen belül: - családtervezéssel kapcsolatos tanácsadás, - az anyaságra való felkészítés segítése, - a lakossági célzott szűrővizsgálatok szervezésében részvétel;
- Várandós anyák gondozása a külön jogszabályban foglaltak szerint;
- Gyermekágyas anya gondozása: gyermekágyas időszakban segítségnyújtás és tanácsadás az egészségi állapottal, az életmóddal, szoptatással, valamint a családtervezéssel kapcsolatban;
- Újszülött kortól a tanulói jogviszony megkezdéséig a gyermekek gondozása, ennek során:
 - a törvényes képviselővel előzetesen egyeztetett gondozási terv alapján a családlátogatás, védőnői tanácsadás keretében folyamatos, célzott és szükséglet szerinti gondozás végzése, továbbá a harmonikus szülő-gyermek kapcsolat kialakulásának, a gyermek nevelésének és szocializációjának segítése, valamint a gyermek fejlődéséhez igazodóan az egészséges életmódhoz szükséges ismeretek nyújtása,
 - az újszülöttek, koraszülöttek, a kis súllyal születettek, valamint az egészségi és környezeti ok miatt veszélyeztetett csecsemők és gyermekek pszichoszomatikus fejlődésének fokozott figyelemmel kísérése és segítése,

- a szoptatás és az anyatejes táplálás fokozott figyelemmel kísérése, az anyatejjel való táplálás ösztönzése különösen az első 6 hónapban, az anya tanítása a szoptatás helyes technikájára, a tejelválasztás fenntartásának és fokozásának módjaira, fokozott figyelemmel minden korcsoportban az életkornak, egészségi állapotnak és fejlettségi szintnek megfelelő táplálásra és táplálási nehézségekre,
- a szűrővizsgálatok elvégzése a módszertani ajánlások alapján és az észlelt eltérésről a házi gyermekorvos, illetve a háziorvos írásban történő értesítése,
- a gyermek fejlődését veszélyeztető tényező észlelésekor a háziorvos, illetve a gyermekjóléti szolgálat haladéktalan értesítése mellett a veszélyeztetett gyermek és családjának fokozott gondozásba vétele,
- a család felkészítése a beteg csecsemő és gyermek otthoni ápolására,
- az egészségügyi ok miatt fokozott gondozást igénylő, a krónikus beteg, a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló tv szerinti fogyatékossgal élő, valamint a magatartási zavarokkal küzdő gyermek és családja életviteléhez segítségnyújtás és tanácsadás együttműködve a háziorvossal és szükség esetén más illetékes szakemberekkel,
- a családok tájékoztatása az életkorhoz kötött védőoltások fontosságáról, a védőoltások szervezése, nyilvántartása, jelentése a külön jogszabályban, módszertani levélben foglaltak szerint.
- Az óvodában, általános iskolában és a középiskolában a védőnői feladatok ellátása;
- Az oktatási intézményekbe nem járó, otthon gondozott tanköteles korú gyermek gondozása;
- Családgondozás keretében:
 - a gondozott családban előforduló egészségi, mentális és környezeti veszélyeztetettség megelőzése, felismerése érdekében segítségnyújtás a helyes életvitelhez, a harmonikus, szerető családi környezet kialakításához,
 - kívüli családlátogatás végzése az iskolavédőnő írásbeli jelzése alapján,
 - a gyermekjóléti szolgálat és a háziorvos értesítése, illetve hatósági eljárás kezdeményezése a gyermek bántalmazása, súlyos elhanyagolása, a gyermek önmaga által előidézett súlyos veszélyeztető magatartása vagy egyéb súlyos veszélyeztető ok fennállása esetén,
 - figyelemfelhívás a népegészségügyi szűrővizsgálaton történő megjelenés fontosságára, továbbá tájékoztatás az önkéntesen igénybe vehető ajánlott szűrővizsgálatokról,
 - tájékoztatás az állami, civil karitatív családtámogatási formákról és lehetőségekről,
 - tájékoztatás a gyermek jogairól, az egészségügyi ellátáshoz való jogairól és a törvényes képviselő az irányú feladatairól, kötelezettségeiről,
 - a gyermekvédelemmel kapcsolatos tevékenységről évente írásos tájékoztató készítése az illetékes gyermekjóléti szolgálat számára,

- részvétel a család- és gyermekjóléti szolgálat éves szakmai tanácskozásán, esetmegbeszélésein, esetkonferenciáin,
- szükség esetén, felkérésre – illetékességi körén kívüli körzetben – eseti gondnokság ellátása;
- Az egyéni és közösségi egészségfejlesztési, egészségvédelmi programok tervezésében, szervezésében és megvalósításában való részvétel

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	Fő	Fő
2015	0,5		-
2016	0,5		-
2017	0,5		-
2018	0,5		-
2019	0,5		-
2020	0,5		-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adat

A településen a védőnői feladatokat a Kerecsend-Demjén Összevont Védőnői Szolgálat látja el Kerecsend székhellyel. (a 4.3.1. táblázat az összevont adatokat tartalmazza.) A Demjént is magában foglaló II. körzet védőnői feladatait láthatjuk itt.

b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

4.3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás					
Év	Felnőttek és gyermek részére szervezett házi orvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett házi orvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgáltatások száma (TS 108)	Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott gyerekek száma
	db	db	db	Fő	Fő
2016	0	0	0	n.a.	n.a.
2017	0	0	0	n.a.	n.a.
2018	1	0	0	n.a.	n.a.
2019	1	0	0	n.a.	n.a.
2020	1	0	0	n.a.	n.a.
2021	1	0	0	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A településen nem működik külön gyermekorvosi ellátás. A gyermekek ellátásáról a házi orvos gondoskodik.

c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi- szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

Demjénben nem működik bölcsőde, sem pedig családi napközi. Ugyanakkor a szomszédos Kerecsenden ez utóbbi szolgáltatás elérhető, és már volt demjéni család, amelyik élt ezzel a lehetőséggel.

d) gyermekjóléti alapellátás

A gyermekjóléti alapellátást a Kerecsend és Demjén önkormányzatai között létrejött társulási megállapodás alapján működő gyermekjóléti szolgálat biztosítja. A Heves Megyei Szociális és Gyámhivatal által tartott ellenőrzések több alkalommal megállapították, hogy az egyszemélyes szolgálatot bővíteni kell, és legalább még egy szakképzett alkalmazottra van szükség a feladatok hatékony ellátására. A bővítési igény a Kerecsenden jelentkező többletfeladatok miatt indokolt.

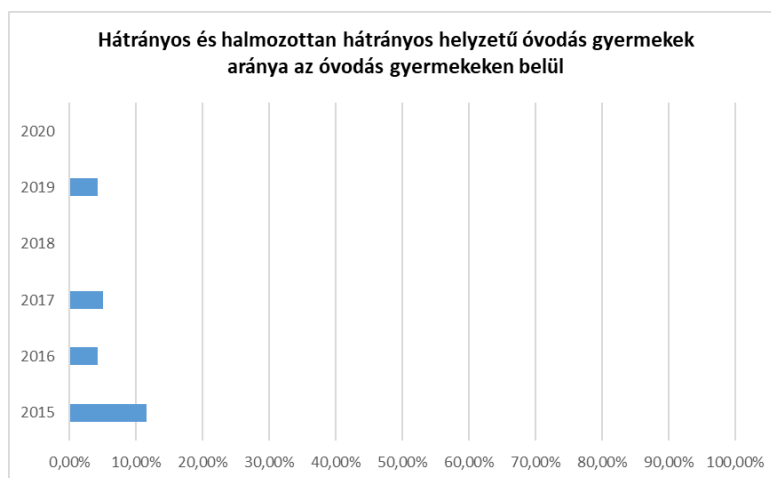
e) gyermekvédelem

A gyermekvédelmi feladatok a gyámhatósági hatáskörök jelentős részét az Egri Járási Hivatal látja el. HH és HHH óvodás gyermekek száma 2015-ben 3 fő volt, mely 2016, 2017 és 2019-es években egy főre csökkent. 2015-ben a 3 fő az óvodába járó gyermekek 11,54 százaléka. 2019-re van még adatunk 1 fő HHH gyermek volt a településen ez az óvodában járó gyermekek 4.17 százaléka

Mindemellett fontos, hogy a szülők folyamatosan teljes körű tájékoztatásban részesüljenek e témában.

4.4. a) 1.számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek			
Év	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 092)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek aránya az óvodás gyermekekben belül (TS 093)
	Fő	Fő	%
2015	0	3	11,54%
2016	0	1	4,17%
2017	0	1	5,00%
2018	0	n.a.	-
2019	0	1	4,17%
2020	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az általános iskolai tanulókról nincs adatunk, mert a településen nincs általános iskola, a környező településre járnak be tanulni a gyerekek.

Ugyancsak nincs adatunk, az előbb felsorolt okok miatt a középiskolába járó demjéni diákokról sincs adat.

4.4. a) 4. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet		
Év	Megállapított hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 114)	Megállapított halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 113)
	fő	fő
2016	5	3
2017	11	2
2018	2	0
2019	4	1
2020	4	1
2021	4	1

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A HH és HHH gyermekek, és nagykorúvá vált gyermekek száma 2017-ben volt a legtöbb 11 fő HH és 2 fő HHH gyermek. Ez a szám 2021-re összesen 4 főre, illetve a HHH gyermek száma egy főre csökkent.

4.4. a) 4. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet		
Év	Megállapított hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 114)	Megállapított halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 113)
	fő	fő
2016	5	3
2017	11	2
2018	2	0
2019	4	1
2020	4	1
2021	4	1

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Forrás: TeIR, KSH Tstar

f) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

A krízishelyzetben igénybe vehető ellátást a kistérségi társulás által létrehozott, a társulások 2013. január 1-jét követő megszűnése után Eger MJV Önkormányzata által működtetett Családok Átmeneti Otthona biztosítja. Eddig demjéni család nem vette igénybe ezt a szolgáltatást, ugyanakkor az Egri Önkormányzattal kötött megállapodás alapján ez a lehetőség továbbra is adott.

g) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés

Az óvodáskorúak számára minden feltétel adott a megfelelő testi, lelki és szellemi fejlődésre. Az intézmény szülői munkaközössége rendkívül aktív. Ennek köszönhetően rendkívül jó kapcsolat alakult ki az Óvoda és a családok között, a különböző programokon nagy számban vesznek részt szülők, nagyszülők, a szülői közösség nagyban hozzájárul az óvodai nevelés feltételeinek fejlesztéséhez.

Ugyanakkor – mivel helyben nem működik iskola – az iskoláskorú gyermekek szabadidős és szünidei foglalkoztatásának intézményi, szervezeti háttére hiányzik. Ebből adódóan nincs szervezett lehetőség az iskolások számára szabadidejük, illetve a nyári szünidő tartalmas eltöltésére.

h) gyermekétkeztetés (intézményi, hétvégi, szünidei) ingyenes tankönyv

Településünkön a gyermekétkeztetés az óvodások számára biztosított. Mivel a községben nem működik iskola ez a lehetőség a tanulók számára nem áll fenn. A szünidei gyermekétkeztetés keretében azonban az iskolások is igénybe vehetik ezt az ellátást.

A tanulók az iskolában vehetik igénybe az ingyenes tankönyv ellátást – erre vonatkozóan nem rendelkezünk adatokkal.

i) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor járási, önkormányzati adat, civil érdekképviselők észrevételei.

A szolgáltatások nyújtása során felmerült hátrányos megkülönböztetésről, az egyenlő bánásmód követelményének megsértéséről nincs tudomásunk. Fontosnak tartjuk a klienskör témában történő tájékoztatását.

j) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) az ellátórendszerek keretein belül

A gyermekekhez kapcsolódóan az Önkormányzat az alábbi ellátásokat nyújtja: életkezdési támogatás, tanévkezdési támogatás, bérletterítés az Egerbe járó diákok számára, a decemberi ünnepkörhöz kapcsolódóan pedig ajándékozás.

A Roma Nemzetiségi Önkormányzat is igyekszik lehetőségei szerint támogatni a gyermekeket: iskolakezdési támogatás, mikulás és karácsonyi ajándékok. A legfiatalabb gyermekekhez kapcsolódik a baba-mama klub tevékenysége, amely közösségi együttlétre, a gyermeknevelés közös problémáinak megbeszélésre nyújt többek között lehetőséget.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossgal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

4.4.1. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai		
ÓVODAI ELLÁTOTTSÁG		
Az óvoda telephelyeinek száma (db)	1	
Hány településről járnak be a gyermekek (db)	2	
Óvodai férőhelyek száma (fő)	25	
Óvodai gyermekcsoportok száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (db)	1	
Az óvoda nyitvatartási ideje (...h-tól ...h-ig):	6:30	16:30
A nyári óvoda-bezárás időtartama (nap)	25	
Személyi feltételek	Fő	Hiányzó létszám
Óvodapedagógusok száma	2,5	
Ebből diplomás óvodapedagógusok száma	2,5	
Gyógypedagógusok létszáma	0	
Dajka/gondozónő	2	
Kisegítő személyzet	0	

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

Az óvodai feladatokat településünkön korábban a Berekerdő Óvoda Dongókert Tagóvodája látta el, 2019. július 1 napjától az önkormányzat önálló fenntartásába került.

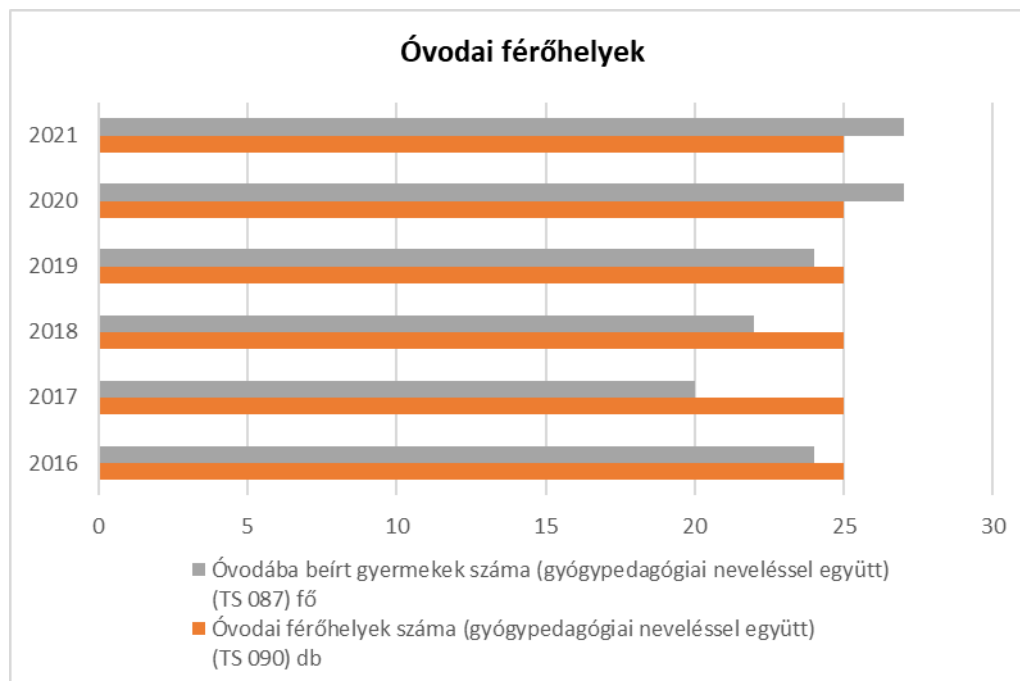
Az Óvodában 2018-ban is felújítás valósult meg. Ennek eredményeként az intézmény korszerű és esztétikus tárgyi feltételrendszerrel rendelkezik. A beruházás során sor került, pályázat segítségével, az udvar és az udvari játékok felújítására és bővítésére is.

Az intézmény az óvodai felvételi igényeket csak úgy tudja kielégíteni, hogy a fenntartó engedélyezte a maximális csoportlétszám túllépését. Az óvodapedagógusok száma 2 fő, a dajkáké ugyancsak 2 fő, minden álláshely be van töltve. A dolgozók megfelelő képzettséggel és tapasztalattal rendelkeznek.

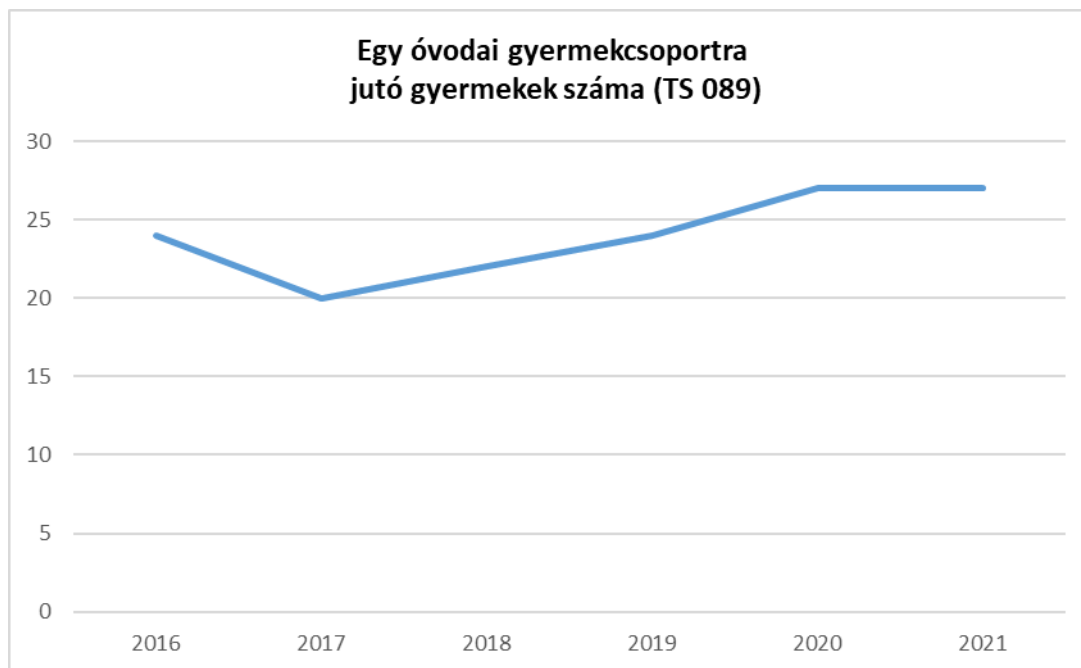
Helyhiány miatt nem kellett gyermeket elutasítani. Az óvodában 1 gyerekcsoport működik 2014-ben 26 fővel ez kicsit csökkent 2019-ben 24 főre.

4.4.2. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai								
Év	3-6 éves korú gyermek száma	Óvodai gyermekcsoportok száma - gyógypedagógiai neveléssel együtt (TS 085)	Óvodai férőhelyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 090)	Óvodai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 088)	Óvodába beírt gyermek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Óvodai gyógypedagógiai gyermekcsoportok száma (TS 086)	Gyógypedagógiai oktatásban részesülő óvodás gyermekek száma az integráltan oktatott SNI gyermekek nélkül (TS 091)	Egy óvodai gyermekcsoportra jutó gyermekek száma (TS 089)
	fő	db	db	db	fő	db	fő	fő
2016	n.a.	1	25	1	24	0	0	24
2017	n.a.	1	25	1	20	0	0	20
2018	n.a.	1	25	1	22	0	0	22
2019	n.a.	1	25	1	24	0	0	24
2020	n.a.	1	25	1	27	0	0	27
2021	n.a.	1	25	1	27	0	0	27

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása

Az óvodába 2021-ben 1 fő hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek volt.

b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

A gyermekek óvodai nevelésében gyógypedagógus közreműködik megbízási szerződés keretében

c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregáció

Hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az intézményben még nem történt.

d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések

A településen nincs iskola, e tekintetben a HEP nem tartalmaz adatokat.

e) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

2016-ban 8 rászoruló gyermek míg 2019-ben 3 rászoruló gyermek részesült szünidei étkezésbe.

4.4.6. számú táblázat - Gyermekjóléti, hátránykompenzáló szolgáltatások				
Év	Biztos kezdet gyerekházat rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Tanoda szolgáltatást rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Család- és gyermekjóléti szolgáltatást igénybe vevő kiskorúak száma	Szünidei étkeztetésben részesülő gyermekek száma (TS 112)
	Fő	Fő	Fő	Fő
2015				n.a.
2016				8
2017				4
2018				4
2019				3
2020				n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményfenntartói adatok

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményfenntartói adatok

A szünidei étkezést 2016-ban 8 fő vette igénybe, míg 2020-ban 0 fő.

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Kevés a szabadidő-és nyári program a gyermekeknek	Nyári és napközis táborok szervezése
Kevés a sportolási lehetőség a gyermeknek	Sportolási lehetőségek bővítése
A gyermekjóléti szolgálat létszáma nem elegendő a két település feladatának ellátására	Növelni kell a gyermekjóléti szolgálat létszámát
Nincs a településen gyermekorvosi ellátás	Meg kell teremteni a gyermekek gyermekorvosi ellátásának feltételeit

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

A nők és férfiak közti egyenlő bánásmód szükségessége és fontossága már a Római Szerződésben is megjelent, de az 1997. évi luxemburgi csúcsértekezleten került be a foglalkoztatási irányelvek közé. Az Európai Unió foglalkoztatási stratégia részét képezi a férfiak és nők foglalkoztatási arányának kiegyensúlyozása, valamint az egyenlő bérezés elve is. Hazánkban az Alaptörvény XV. cikkének (3) bekezdése rögzíti a férfiak és nők egyenjogúságát, a Munka Törvénykönyve (2012. évi I. törvény 12. §) pedig rendelkezik az egyenlő bánásmód követelményéről a munkabérezéssel és munkaviszonnyal kapcsolatban, amikor kimondja, hogy a munka egyenlő értékének megállapításánál különösen az elvégzett munka természetét, minőségét, mennyiségét, a munkakörülményeket, a szükséges szakképzettséget, fizikai vagy szellemi erőfeszítést, tapasztalatot, felelősséget, a munkaerő-piaci viszonyokat kell figyelembe venni. Az Ebktv. a vonatkozó Európai Unió irányelveknek megfelelően szabályozza az egyenlő bánásmód követelményét, az esélyegyenlőség előmozdítását a nők tekintetében is. (2003. évi CXXV. törvény 65. §) Az Ebktv. 8. §-a védett tulajdonságként nevezi meg a nemet, családi állapotot, az anyaságot és terhességet is.

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

Hazánkban a hagyományos nemi szerepekről való felfogás kedvezőtlenül befolyásolja a nők munkaerő-piaci esélyegyenlőségét, mivel a gyermekvállalás után a gyermeknevelés terhe még mindig főként a nőkre hárul. E felfogás következtében a munkáltatók is előszeretettel részesítik előnyben a férfiakat, mivel számolnak a nők korlátozottabb rendelkezésre állásával. A sztereotípiák hatására a nők megbecsülése alacsonyabb a munka világában, és sajnos mind a mai napig másokhoz képest kedvezőtlenebb bánásmódban részesülhetnek pusztán azért, mert nők.

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

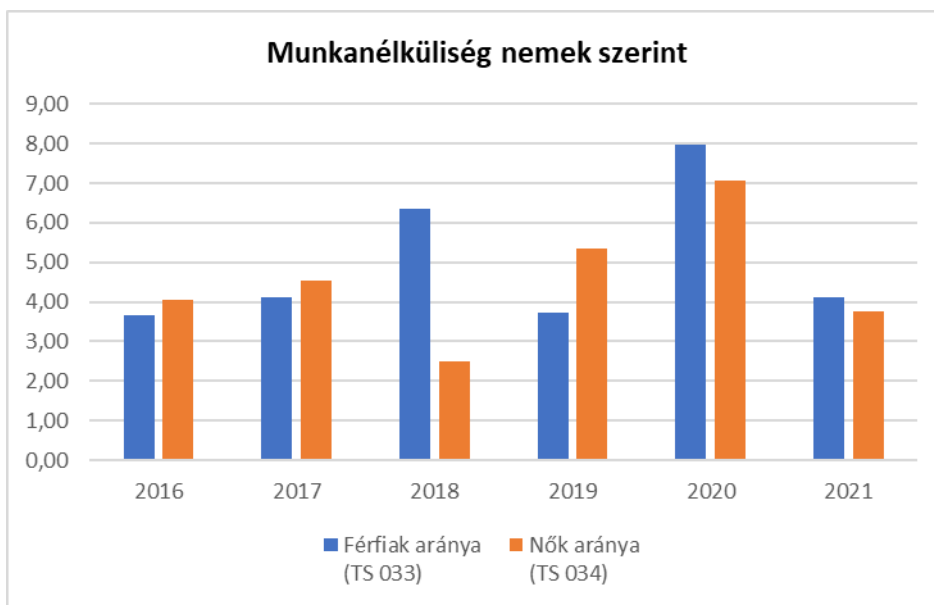
A munkavállalási korban lévő népesség száma mind a férfiak, mind a nők esetében csökkenő tendenciát mutat országunkban. Az alábbi adatokból látható, hogy mindkét nem esetében

jelentősen csökkent a munkanélküliek száma, ami pozitív változást jelent az utóbbi időben. A munkanélküliségi adatokból úgy tűnik, nincsenek jelentős aránytalanságok a két nem között.

5.1.1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint (a 3.2.1. táblával azonos)			
Év	Nyilvántartott álláskereső aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
	%	%	%
2016	3,67	4,04	3,86%
2017	4,11	4,55	4,33%
2018	6,36	2,51	4,44%
2019	3,74	5,35	4,55%
2020	7,98	7,07	7,53%
2021	4,11	3,76	3,94%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Az aktív korú lakosságból, az arányokat tekintve megállapíthatjuk, hogy nincs számottevő különbség a férfiak és a nők foglalkoztatottságával kapcsolatban, nagyságrendileg megegyezik 2017-ben, majd 2018-ban a férfiak, majd 2019-ben a nők aránya nő meg. Ez az adat megfordul 2021-ben a férfiak aránya több. Ha a két nem arányait hasonlítjuk össze, akkor elmondható, hogy a nők jelenleg nagyobb mértékben érintettek a tartós munkanélküliségben, mint a férfiak az utolsó adat szerint.

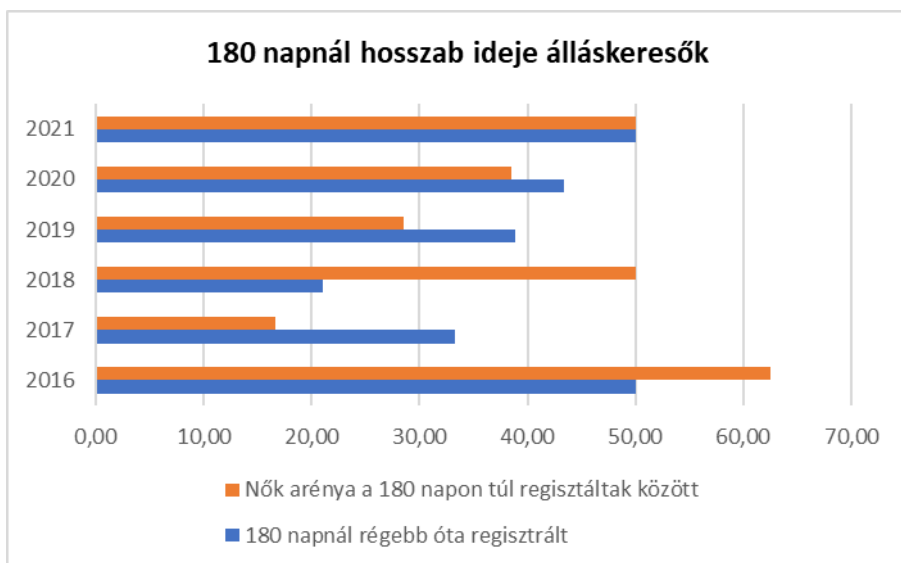

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Ha a két nem arányait hasonlítjuk össze, akkor elmondható, hogy a nők jelenleg nagyobb mértékben érintettek a tartós munkanélküliségben, mint a férfiak.

5.1.2. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskereső (a 3.2.3. táblával azonos)		
Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőknél (TS 058)
	%	%
2016	50	62,5
2017	33,33	16,67
2018	21,05	50
2019	38,89	28,57
2020	43,33	38,46
2021	50	50

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

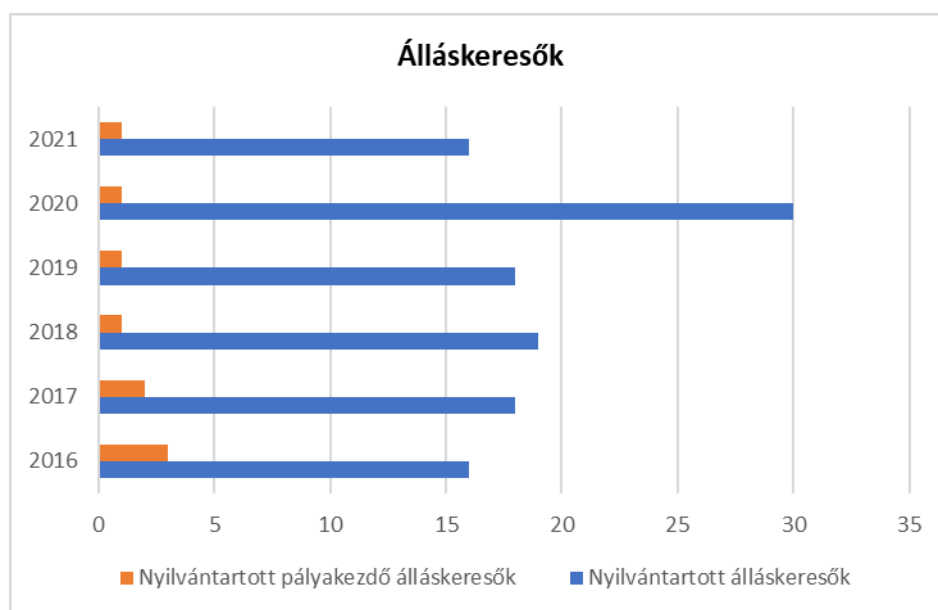

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A pályakezdő álláskereső aránya az összes álláskereső között viszonylag alacsonynak tekinthető, a korábbi évekhez képest a 2016 után időszakra csökkent. Ezek alapján megállapítható, hogy Demjénben az oktatásból a munka világába történő átlépés nehézsége nem képezi jelentős okát a munkanélküliségnek. A pályakezdők nem szerinti összetételéről nincs adatunk, de mivel eleve alacsony arányban jelennek meg pályakezdők az álláskereső között, így feltételezzük, hogy a nőket sem érinti jelentős mértékben a pályakezdési munkanélküliség.

5.1.3. számú táblázat - Pályakezdő állás keresők száma (a 3.2.6. táblával azonos)		
Év	Nyilvántartott állás keresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő állás keresők száma (TS 053)
	fő	Fő
2016	16	3
2017	18	2
2018	19	1
2019	18	1
2020	30	1
2021	16	1

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

Demjénben az elmúlt egy évtizedben nem valósult meg a nők foglalkoztatását segítő és képzési program.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

A munkaerő-piaci esélyek tekintetében az egyik legmeghatározóbb tényező az iskolai végzettség, így azok a nők, akik alacsony iskolai végzettséggel rendelkeznek, vagy még az általános iskola

nyolc osztályát sem végezték el, komoly nehézségekkel szembesülnek a munka világában. Fokozhatja hátrányukat, ha e mellé még idősebb életkor, munkatapasztalat-hiány, vagy kisgyermekes családi háttér is társul.

A táblázat adatait elemezve megállapítható, hogy a férfiak és a nők körében is csökkent az alacsony iskolázottság, a nők körében azonban még mindig magas arányt képvisel.

Sajnos a nők a férfiakhoz képest kevésbé rendelkeznek olyan ismeretekkel, hasznosítható munkatapasztalattal, amelyek „eladhatók” a munkaerőpiacon, és ez tovább rontja elhelyezkedési lehetőségeiket.

Az alacsony iskolai végzettséggel rendelkező nők esetében kitörési pont a piacképes képzettség megszerzése lehet, melyre a járási hivatal foglalkoztatási osztályán és egyéb foglalkoztatást segítő projektek keretében kaphatnak lehetőséget.

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

A nők hátrányos megkülönböztetésével kapcsolatban nem rendelkezünk elemezhető információkkal, adatokkal.

Az Önkormányzatnál dolgozó nők – akár munkaviszonyban, akár közfoglalkoztatási jogviszonyban állnak – a férfiakkal egyenlő bérezésben és juttatási rendszerben részesülnek. A rájuk vonatkozó bértáblázatok alapján a koruknak, szakképzettségüknek, illetve jogviszonyuk időtartamának megfelelő bért kapják – ugyanúgy, mint a férfiak.

A településen a vizsgált időszakban nem jelentettek nőkkal szembeni hátrányos megkülönböztetés. Amennyiben előfordulna ilyen jellegű eset, úgy a diszkriminációs gyakorlat visszaszorítása érdekében ellenőrzésre kerülhetnek a foglalkoztatási viszonyok, szükség esetén az Egyenlő Bánásmód Hatóság bevonásával.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

A településen nem működik sem bölcsőde, sem családi napközi. Az ilyen irányú szolgáltatási igényeket a kerecsendi vagy az egri intézmények elégíthetik ki.

Az Óvoda férőhely kihasználása mára fizikailag és jogilag is elérte a felső határt. Újabb csoport kialakítását a jelenlegi gyermekszám nem indokolja, egyébként pedig néhány gyermeket már egri óvodában helyeznek el.

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

Mint arról a korábbiakban már volt szó, Kerecsenden és Demjénben egy összevont védőnői szolgálat működik két védőnővel. A védőnői szolgálat nagyon fontos szerepet tölt be a településen az anya- és gyermekgondozás területén. A szolgálat munkája során szorosan együttműködik az Önkormányzattal, az óvodával és a gyermekjóléti szolgálattal. Családtervezéssel kapcsolatban a gyermekek felvilágosítására elsősorban az általános- és középiskolákban kerül sor. Az anya- és gyermekgondozás összességében megfelelő módon biztosított, a védőnői szolgálat hatékony működéséhez szükséges személyi és tárgyi feltételek biztosítottak. A családtervezéssel, gyermekvállalással kapcsolatos tanácsadás révén a család- és gyermekjóléti szolgálat is segíti a védőnők szakmai munkáját. Az anya- és gyermekgondozás ellátása mellett sokat segít a gyermekvédelmi munkában is.

A korai gyermekgondozás- és nevelés terén nyújthat segítséget a Kerecsendi Biztos Kezdet Klub mintájára létrejött, majd saját, kötetlenebb programot megvalósító Baba-mama Klub. A klub erősíti a helyi közösséget, segíti a gyermek óvodai beszoktatást, az óvoda és a család együtt nevelő munkáját.

5.4 A nőt érő erőszak, családon belüli erőszak

A téma vizsgálata nehézségekbe ütközik, mivel a nőt érintő erőszak egy olyan társadalmi probléma, melyben nagyfokú látenciával kell számolnunk, az esetek többsége nem, vagy csak hosszú évek múltán kerül a hatóságok látókörébe. A bántalmazások gyakran egyáltalán nem, vagy csak minimális mértékben öltenek a külső szemlélők számára is látható formát. A helyzetet tovább nehezíti, hogy a családban, az otthon falai mögött folyó erőszak a privát szféra sérthetetlenségénél fogva gyakran láthatatlan, ami az áldozat számára jelentősen megnehezíti a segítségkérést, a környezet számára pedig a segítségnyújtást.

A nőt a családon belül érő erőszak többnyire rejtve marad. Ilyen információ az Önkormányzathoz még nem érkezett. Ugyanakkor, ha felszínre is kerülne ilyen eset, az Önkormányzat nem rendelkezik kellő felkészültséggel a probléma kezelésére, ezért szakemberek bevonására lenne szükség. A gyermekvédelmi és szociális szolgáltatások, a védőnői szolgálat, valamint a rendőri tevékenység eredményeként a jelzőrendszerek eredményes együttműködése segíthet felismerni az ilyen jellegű információkat.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaotthon, családok átmeneti otthona)

Az Önkormányzat az Egri Kistérség Többcélú Társulása tagjaként a Társulás által fenntartott Családok Átmeneti Otthonában helyezhet el arra rászoruló családot.

Erre az elmúlt egy évtizedben Demjénben nem volt igény.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

Demjénben a kis létszámú képviselő-testületnek igen kis létszámban, hagyományosan a nők is a tagjai.

A helyi közéletben meghatározó szerepet betöltő civil szervezetek vezetői között is nagyobb számban találunk női vezetőket.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A gyermeküket egyedül nevelő, a 45 év feletti és a sokgyermekes anyák hátrányos helyzetben vannak a munkaerőpiacon. Sok nő nem tud a nyugdíjjogosultsághoz megfelelő tartamú munkaviszonyt felmutatni. A családi munkamegosztásban a nőket általában sokkal több feladat terheli, mint a férfiakat, ugyanakkor ez a többlet felelősség nem kap megfelelő elismertséget. E probléma gyökere a hagyományos családmódelemben keresendő. Ez egy össztársadalmi jelenség, melyet csak komplex programokkal lehet kezelni.

Demjénben a nőket hasonló problémák foglalkoztatják, mint az ország bármely másik településén, hiszen a „gyengébbik” nemhez tartozók igencsak egyező nehézségekkel szembesülnek országszerte. Fejlett társadalmunkban a nőkre egyre több teher hárul: egyszerre kell megfelelniük számos szerepkörnek, így például helyt kell állniuk a munka világában, a családi életben, a háztartás-vezetés és gyermeknevelés terén, valamint az idős vagy beteg hozzátartozók gondozása, ápolása során, a párkapcsolati elvárásokról nem is beszélve. Számos tényező nehezíti azonban a sokféle szerepkihívásnak történő megfelelést: a foglalkoztatás terén a hátrányos megkülönböztetés, az üvegplafon, a családi élet kapcsán a munkával való összeegyeztethetetlenség, a gyermeknevelés, a háztartásvezetés, a hozzátartozókról való gondoskodás kapcsán a férfi-női munkamegosztás problémái, azaz a férfiak alacsony szerepvállalása ezen területeken, a párkapcsolat tekintetében pedig a férfiak részéről tapasztalható magas elvárások, a nőkkel kapcsolatos fiatalság-kultusz stb. Mindennek eredménye sajnos az lehet, hogy számos nő megfáradt, kimerült, stresszes és a végsőkéig kimerült lesz egy bizonyos idő után, amit megerősíteni látszanak a női depresszióval kapcsolatos statisztikák is. A szerepkihívások tehát valószínűleg folyamatosan foglalkoztatják az itt élő nőket is, ezért törekedni szükséges arra, hogy a helyi szintű intézkedések a nők érdekeinek figyelembe vételével kerüljenek megtervezésre és megvalósításra. Ezek célja a nők terheinek mérséklése, esélyegyenlőségének megteremtése, kiegyensúlyozott életvitelük biztosítása kell, hogy legyen, akár a

pozitív diszkrimináció eszközének alkalmazásával is. Arra kell törekedni továbbá, hogy a gyermekvállalást a munka világa ne büntesse, hanem támogassa, s a kisgyermekes anyukák helyzetének megkönnyítése fontosszempont.

Célszerűnek tűnik a már működő baba-mama klub tevékenységi körét ilyen irányban is szélesíteni, és minél több nőt bevonni hatókörébe.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Nincs a nők foglalkoztatását, képzését segítő program a településen	Foglalkoztatást segítő és képzési programok szervezése célzottan a nők számára
Kevés a nők hátrányos helyzetére vonatkozó információ, adat	Helyi és külső szakemberek, esetleg főiskolai, egyetemi hallgatók bevonásával a nők hátrányos megkülönböztetésére vonatkozó adatgyűjtés, az esélyegyenlőség előmozdítását célzó intézkedések kidolgozása
A családi munkamegosztásban a nők aránytalanul sokat teljesítenek, ez a teljesítmény nem kap megfelelő elismerést	Felvilágosító és tájékoztató kampány a családi munkamegosztás helyes arányainak kialakítására, életvezetési, háztartás-vezetési tanácsadás; a baba-mama klub hatókörének kibővítése
A gyermeküket egyedül nevelő, a 45 év feletti és a sokgyermekes anyák hátrányos helyzetben vannak a munkaerőpiacon	Célzott szociális ellátások kibővítése
A családi erőszak problémáját a helyi szervezetrendszer nem tudja kezelni	Szorosabb kapcsolat kiépítése a jelzőrendszer tagjaival. Eljárási modell kidolgozása az ilyen krízis helyzetek helyi kezelésére

6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége

A fejlett társadalmakat olyan demográfiai folyamatok jellemzik, melyek az idős korosztály nagymértékű gyarapodásához vezettek. A születéskor várható élettartam egyre inkább nő, a halandóság csökken, mindehhez pedig több évtizede alacsony gyermekszám társul, így a csökkenő számú népességben belül az idősek száma és aránya folyamatosan nő, a fiatal, aktív korosztály száma és aránya pedig csökken. Mindennek következményeképp társadalmunkban a népesség öregszik, s egy „eltartó” személyre egyre több „eltartandó” jut. Ez sajnos a társadalombiztosítási és szociális ellátórendszert jelentős kihívások elé állítja, ami a hazánkban hagyományos felosztó-kiróvó nyugdíjrendszer válságához is vezethet.

A kedvezőtlen demográfiai folyamatoknak köszönhetően az idősek csoportja egyre fontosabb esélyegyenlőségi célcsoportnak tekinthető, a szociális és egészségügyi szolgáltatások fókuszába került.

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

A nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülők teszik ki a település lakosságának egyharmadát. Az érték a megyei, a regionális és országos átlagot is meghaladja, azaz településünkön a népesség öregedése súlyosabb mértékű társadalmi problémát jelent, mint térségünkben, vagy országos viszonylatban. Az öregedési index évről évre jelentős mértékben nő településünkön. Az idős korosztályba tartozó népesség nemek szerinti összetételét vizsgálva elmondható, hogy a 65 év feletti népességen belül nagyobb arányban képviselteti magát a női nem, ez utalhat a nők - férfiakhoz képest - magasabb élettartamára.

A nyugdíjasok között a nők száma lényegesen magasabb a férfiakénál, a vizsgált években mindvégig 60 % körüli. Ez az érték a megyei, a regionális és országos átlagot is meghaladja, azaz településünkön a népesség öregedése súlyosabb mértékű társadalmi problémát jelent, mint térségünkben, vagy országos viszonylatban. Az öregedési index évről évre jelentős mértékben nő.

A nyugdíjban, illetve nyugdíjszerű ellátásokban részesülők száma, aránya információt nyújthat időseink jövedelmi helyzetéről, a téma vonatkozásában irányadó jogszabály a társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény (a továbbiakban: Tbtv.), melynek értelmében a kötelező társadalombiztosítási nyugdíjrendszer saját jogú és hozzátartozói nyugellátásokat biztosít.

A saját jogú nyugellátások körébe tartozik:

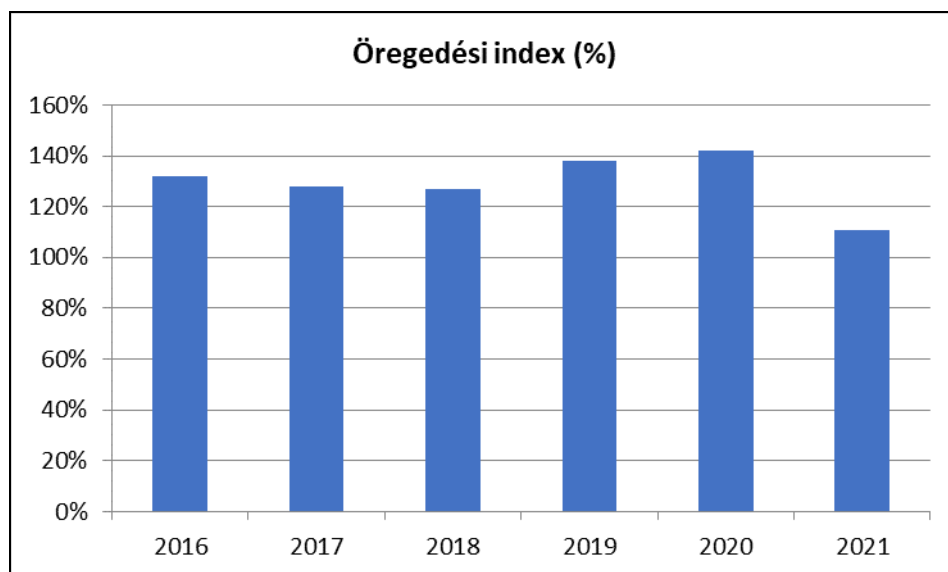
- az öregségi nyugdíj.

A társadalombiztosítási nyugdíjrendszer keretében járó hozzátartozói nyugellátás:

- az özvegyi nyugdíj;
- az árvaellátás; a szülői nyugdíj;
- a baleseti hozzátartozói nyugellátások; valamint
- özvegyi járadék. (Tbtv. 6. § (1) és (2) bekezdése).

6.1. számú táblázat - Öregedési index (3. táblával azonos)			
Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2016	115	87	132,18%
2017	110	86	127,91%
2018	114	90	126,67%
2019	123	89	138,20%
2020	128	90	142,22%
2021	113	102	110,78%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

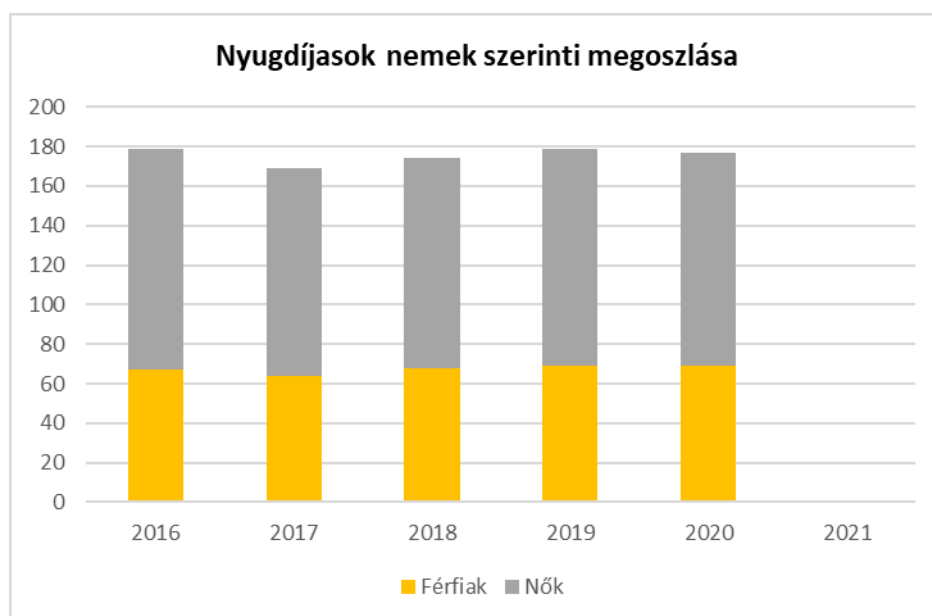
Bár településünkön jelentősen nőtt a 60 év felettiek száma és aránya az elmúlt években, az alábbi táblázatok és ábrák azt mutatják, hogy a nyugdíjasok száma ennek ellenére 2017-ig csökkent, ami lehet részben a nyugdíjkorhatár emelkedésének következménye is, majd ezt követően megemelkedett, majd 2021-ben ismét csökkenést mutat. Az ellátásban részesülők közt nagyobb arányban találunk nőket, mint férfiakat: 2019-ben az előző évekhez hasonlóan az ellátottak 60%-a nő, és csak 40%-a férfi, 2021-ra vonatkozóan nincsenek adataink.

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma			
Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 063)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 064)	Összes nyugdíjas
2016	67	112	179
2017	64	105	169
2018	68	106	174
2019	69	110	179
2020	69	108	177
2021	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az egyéb nyugdíjszerű ellátásokban részesülő nők és férfiak adatait az alábbiakban láthatjuk. A nemek szerinti összehasonlítást megnehezíti, hogy csak az életkoron alapuló ellátásban és öregségi nyugdíjban részesülők esetében rendelkezünk a férfiak és nők adataival is, a többi ellátás esetében az adatok hiányosak.

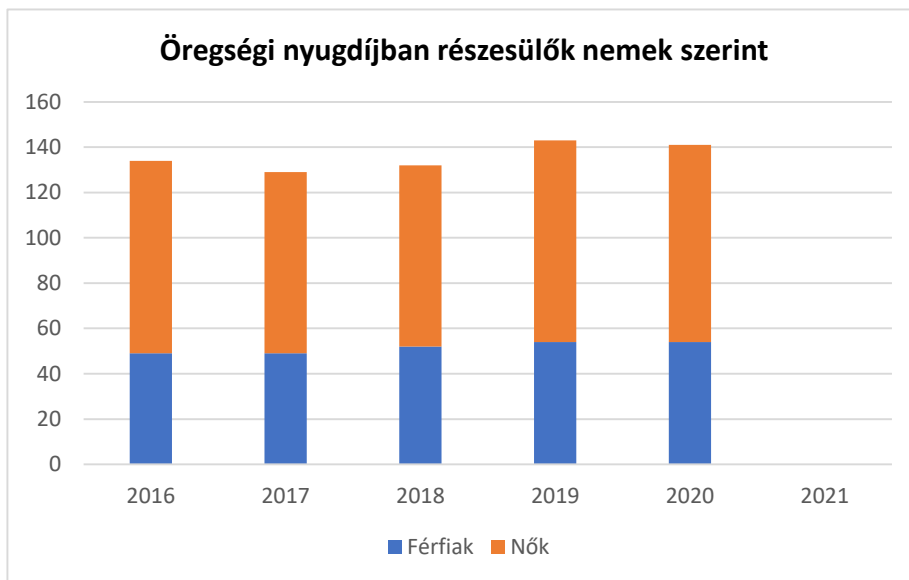
Összességében annyi megállapítható, hogy a nyugdíjszerű ellátásokban részesülők közt e táblázat adatai szerint is több a nő, mint a férfi.

6.1.2. számú táblázat - Nyugdíjszerű ellátások

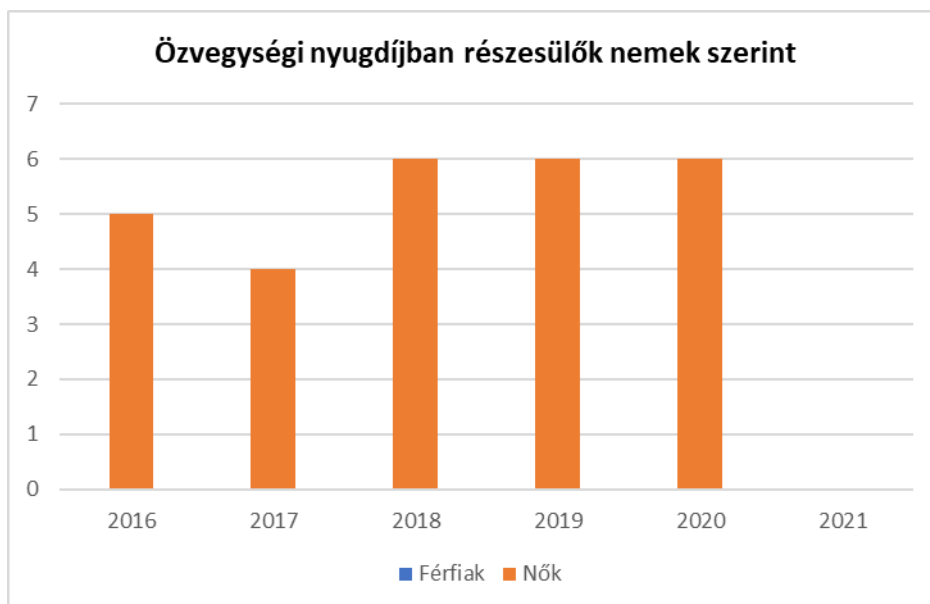
Év	Életkoron alapuló ellátásban részesülő férfiak száma (TS 067)	Életkoron alapuló ellátásban részesülő nők száma (TS 068)	Öregségi nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 069)	Öregségi nyugdíjban részesülő nők száma (TS 070)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 071)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő nők száma (TS 072)	Időskorúak járadékában részesítettek havi átlagos száma (fő) (TS 134)
2016	4	0	49	85	0	5	n.a.
2017	3	0	49	80	0	4	0
2018	4	0	52	80	0	6	0
2019	3	0	54	89	0	6	0
2020	4	0	54	87	0	6	0
2021	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Forrás: TeIR, KSH Tstar

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága

E rendelkezés nem segíti elő a közsférában történő munkavállalást nyugdíjasként, ugyanakkor a versenyszférában számos intézkedés járul hozzá a nyugdíjasok foglalkoztatásának bővítéséhez (A Munka Törvénykönyve szerinti munkaviszonyban foglalkoztatott nyugdíjas dolgozó keresetét 2019. január 1-je óta kizárólag a 15% SZJA terheli, a járulékok megfizetése alól mentesül, a munkáltató pedig a szociális hozzájárulási adó (19,5%) és a szakképzési hozzájárulás (1,5%) megfizetése alól mentesül, azaz egy nyugdíjas munkavállaló alkalmazása kevesebbe kerül neki, mint egy aktív korú munkavállaló foglalkoztatása). 2017. július 1-jével lépett hatályba az egyes törvényeknek a közérdekű nyugdíjas

szövetkezetek létrehozásával összefüggő módosításáról szóló 2017. évi LXXXIX. törvény, amely a szövetkezetekről szóló 2006. évi X. törvény módosításával lehetőséget nyújt ún. közérdekű nyugdíjas-szövetkezet létrehozására. A közérdekű nyugdíjas-szövetkezet célja, hogy a még aktív időszerű tagja számára foglalkoztatást, munkalehetőséget biztosítson nyugellátásának folyósítása mellett. Célja továbbá a tudás-átörökítés, azaz, hogy a következő generációk számára a tagoknál felhalmozódott tudás, szakmai- és élettapasztalat átadásra kerüljön. A munkavállaló bruttó béréből ebben az esetben is csak 15% személyi jövedelemadó kerül levonásra. A munkáltatók által kifizetett bruttó bért itt sem terheli semmilyen közteher (sem a 19,5%-os szociális hozzájárulási adót, sem az 1,5%-os szakképzési hozzájárulást nem kell megfizetni). Első lépésként taggá kell válni valamely szövetkezetben, így lesz jogosult az álláskereső nyugdíjasként történő munkavégzésre a fent említett kedvezményes feltételek mellett. Az időszerű, nyugdíjas személyek foglalkoztatása több szempontból is hasznos.

A munkavállaló számára elsősorban az alábbi tényezők miatt lehet előnyös a nyugdíj melletti munkavégzés:

- többletjövedelemre tehet szert általa,
- lefoglalja magát,
- fizikailag, szellemileg aktív maradhat,
- társasági életet élhet, kevésbé fenyegeti az időskori elmagányosodás,
- nyugdíjasként is a társadalom hasznos tagjának érezheti magát.

A munkáltató számára pedig főleg a következő szempontok miatt lehet vonzó lehetőség a nyugdíjas dolgozó alkalmazása:

- olcsóbb, mint az aktív korú munkavállaló alkalmazása,
- jelentős mértékű munkatapasztalattal rendelkezik,
- kevesebb családi, magánéleti kötöttsége van, ezért rugalmasabb munkaerőt jelenthet, mint aktív korú társai. Az időszerűak foglalkoztatásának egyéni, gazdasági és társadalmi hozadéka is van, ezért az ilyen jellegű törekvéseket érdemes támogatni, ugyanakkor községünkben nem kimondottan jellemző a nyugdíjasok nagyarányú foglalkoztatása, egy-egy helyi munkáltató alkalmaz nyugdíjas munkavállalókat.

A következő táblázat azt szemlélteti, hogy a különböző korcsoportok milyen arányban jelennek meg a nyilvántartott álláskeresők között.

Az idősek, nyugdíjasok foglalkoztatása 2016-ben 1 fő, mely 6% míg 2021-ben 4 fő. mely 25 százalék. Az idősebb korosztály tagjai jelentős elhelyezkedési nehézségekkel néznek szembe a munkaerőpiacon, ami összefüggésben állhat az idősebb munkavállalókat esetlegesen érintő hátrányos megkülönböztetéssel. Úgy tűnik, az idősebb korosztály foglalkoztatását még több központi és helyi intézkedéssel lenne szükséges támogatni a jövőben.

Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2016	2017	2018	2019	2020	2021
	Fő összesen	16	18	19	18	30	16
41-45 év (TS 042)	Fő	0	2	1	1	3	3
	%	0,00%	11,11%	5,26%	5,56%	10,00%	18,75%
46-50 év (TS 043)	Fő	2	3	5	2	5	2
	%	12,50%	16,67%	26,32%	11,11%	16,67%	12,50%
51-55 év (TS 044)	Fő	1	0	1	3	7	2
	%	6,25%	0,00%	5,26%	16,67%	23,33%	12,50%
56-60 év (TS 045)	Fő	1	4	1	2	2	2
	%	6,25%	22,22%	5,26%	11,11%	6,67%	12,50%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	1	0	1	1	2	4
	%	6,25%	0,00%	5,26%	5,56%	6,67%	25,00%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

b) tevékeny időszak (pl. élethosszig tartó tanulás, idősök, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen)

Idősök, nyugdíjasok foglalkoztatására a közintézményekben nincs lehetőség, a foglalkoztatásukat támogató egyéb program sincs a településen.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Az idősök hátrányos megkülönböztetéséről a foglalkoztatás területén nem rendelkezünk adatokkal, de sok 50 év feletti munkát keresővel folytatott beszélgetés tapasztalatai alapján állítható, hogy a magasabb életkor egyértelműen hátrány a munkaerőpiacon, a foglalkoztatók nem szívesen alkalmaznak idősebb munkavállalókat.

Az ő számukra – főként, ha ráadásul alacsony iskolai végzettségűek vagy/és romák – szinte lehetetlen a munkához jutás.

A nyugdíjazás előtt álló munkavállalók különösen nagy nehézségekkel szembesülnek a munkaerőpiacon, sok munkáltató nem szívesen alkalmazza őket, és a vállalati leépítéseknek is gyakori célpontjai. Ezen a helyzeten javíthat a hatályos Munka Törvénykönyvének azon rendelkezése, hogy a munkáltató a nyugdíjasnak nem minősülő munkavállaló határozatlan tartamú munkaviszonyát a munkavállalóra irányadó öregségi nyugdíjkorhatár betöltését megelőző öt éven belül csak a munkavállaló munkaviszonyt ellehetetlenítő magatartása, illetve súlyos kötelezettség-szegés okán történő felmondással szüntetheti meg. (Mt. 66. § (4) bekezdés)

A fenti adatok alapján általánosságban elmondható, hogy a veszélyeztetett életkorú népesség kedvezőtlen munkaerő-piaci helyzete problémaként jelenik meg Demjénben.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

a) az idősök egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése

Az idősök egészségügyi alapellátásáról a helyi háziorvosi szolgálat gondoskodik. A szociális alap ellátást a házi szociális gondozó biztosítja, jelenleg 1 fővel. A szolgáltatás iránti igény rendkívül alacsony, jelenleg mindössze egy gondozottunk van.

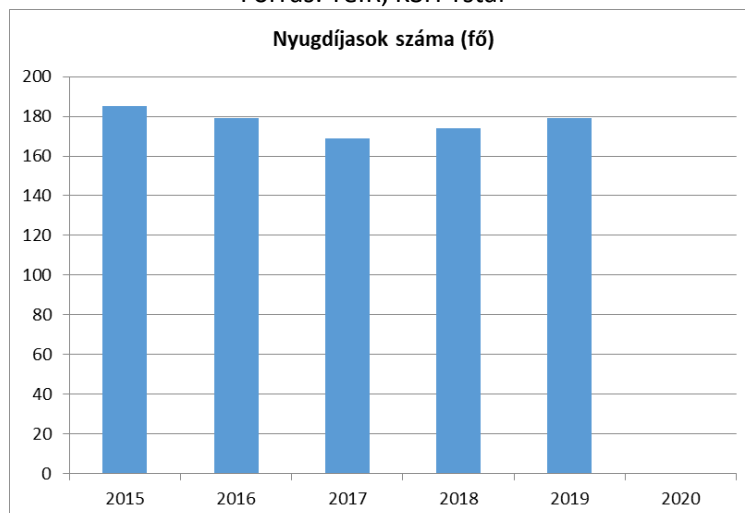
A házi gondozáshoz kapcsolódik a szociális étkeztetés, amit változó létszámban 19 fő körüli időskorú vesz igénybe.

Az Önkormányzat kisbusza igény szerint rendelkezésre áll az idősök szakrendelésekre, vizsgálatokra szállításában.

6.3. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma
(Megegyezik a 6.1.1-es táblázattal)

Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 063)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 064)	Összes nyugdíjas
2016	67	112	179
2017	64	105	169
2018	68	106	174
2019	69	110	179
2020	69	108	177
2021	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar

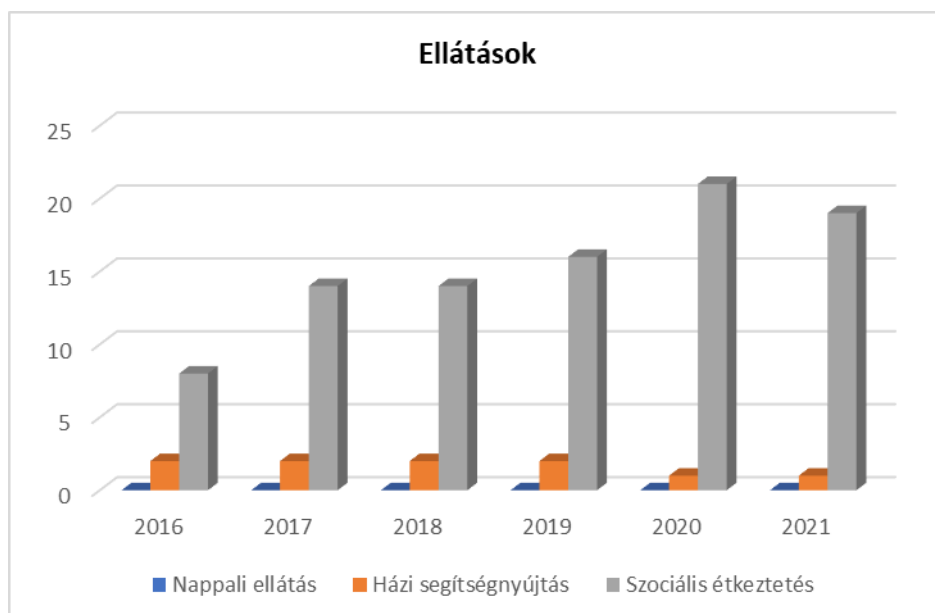
Forrás: TeIR, KSH Tstar

6.3.1. számú táblázat - 65 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma

Év	65 év feletti lakosság száma (férfiak TS 026, nők TS 028)	Nappali ellátásban részesülő időskorúak száma (TS 129)	Házi segítségnyújtásban részesülők száma (TS 130)	Szociális étkeztetésben részesülők száma (TS 131)
	Fő	Fő	fő	fő
2016	115	0	2	8
2017	110	0	2	14
2018	114	0	2	14
2019	123	0	2	16
2020	128	0	1	21
2021	113	0	1	19

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az alábbi táblázat adataiból látható, hogy a 65 év feletti lakosság csupán 2%-a részesül nappali ellátásban, pedig e szolgáltatás kiemelt fontossággal bír az időskori elmagányosodás, izoláció megelőzése és kezelése szempontjából, illetve az időskori aktivitás fenntartásához is hozzájárul, de számos más előnyt is említhetnénk, melyek mind-mind alátámasztják, hogy kívánatos lenne a szolgáltatást igénybe vevők számának emelkedése. A házi segítségnyújtásban és szociális étkeztetésben részesülők száma az elmúlt 3-4 évben emelkedő tendenciát mutat, az igénybevevők 65 év feletti lakossághoz viszonyított aránya azonban nem magasabb, mint a korábbi években. Ez utalhat többek közt arra, hogy az időskorúak egészségi állapota, életszínvonala jobb, mint korábban, vagy akár a családtagok idősgondozásban betöltött nagyobb szerepére is. A szociális étkezések száma 2021-ben minimálisan csökkent.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Szakosított szociális szolgáltatások helyben nem elérhetők az idősok számára.

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A Művelődési Ház, íróolvasó találkozók, felolvasó délutánokkal és tematikus programokkal várja az időseket, ahol még kiállításokkal és egyéb színes programokkal hívogatja többek közt az idősebb korosztályhoz tartozókat. Rendszeres foglalkozásokkal várja az időseket, fiatalokat egyaránt. Az általa szervezett programok igazodnak a népesség öregedő korösszetételéhez, így számos program kifejezetten az idősebb, nyugdíjas korosztályt célozza meg. A Térzene program keretében az elkövetkező időszakban még több kulturális programot lehet majd megvalósítani településünkön.

Demjénben az időskorúak számára, a civil szervezetek közül több is kínál hasznos elfoglaltságot, tartalmas szabadidő eltöltési lehetőséget. A Nyugdíjas Klub többféle elfoglaltsági lehetőséget nyújt az időseknek. A Demjéni Vagányok férfikórusban is több időskorú tag talál hasznos, szórakoztató, közösségi elfoglaltságot. A hagyományőrző rendezvények (Hegyeskő Nap, Káposztás Étkek Napja, Vőfélytalálkozó) ugyancsak jó színterei az idősek szórakozásának, közösségi életének, csakúgy, mint az évente megrendezett községi idősek napja.

A vallásgyakorlás lehetősége szintén biztosított településünkön.

Demjénben az időskorúak többsége találhat magának szabadidős elfoglaltságot és közösséget – elsősorban a hagyományok ápolása és a népművészet terén.

c) idősek informatikai jártassága

A mai modern világban már a fiatalabb korosztályok tagjai is nehezebben tudják követni a dinamikusan fejlődő információs technológiát, az idősek viszont gyakorta szinte teljes mértékben kiszorulnak az informatikai vívmányok, az internet nyújtotta előnyökből. Legtöbbjük számára a számítógép kezelése, valamint az internet-használat teljesen ismeretlen és nehezen elsajátítható tudást jelent.

Az időskorúak informatikai jártasságáról nincs információnk.

d) a generációk közötti programok

Szerencsére sok példát látni arra, hogy a fiatalabb generáció tagjai törődéssel viszonyulnak a szépkorú lakossághoz. a programok, rendezvények mind lehetőséget kínálnak az intergenerációs kapcsolatok kialakítására, ápolására, és felhívják a fiatalabbak figyelmét arra, hogy az idős emberek mennyire fontos tagjai a társadalomnak, illetve a helyi közösségnek.

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

Ezeket a programokat a 6.3. b) pontban bemutattuk.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősök helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Kevesen veszik igénybe a helyben elérhető szociális szolgáltatásokat (házi gondozás, étkeztetés)	Népszerűsíteni kell a helyben igénybe vehető szolgáltatásokat
Nem elég sokoldalú az időseket célzó szociális ellátó rendszer	Idősek nappali ellátásának a szervezése, a jelzőrendszeres házi segítségnyújtó szolgálat létrehozása
Az idősök többsége nem rendelkezik kellő informatikai ismerettel	Az időseket célzó informatikai tanfolyamot kell szervezni
Magas az egyedül élők aránya	Az aktivitásukat és függetlenségüket megőrző programok szervezése
Az 55 év feletti munkanélküliek nehezen találnak munkát	Munkalehetőséget kell biztosítani az 55 évnél idősebb munkanélküliek számára

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

Az esélyegyenlőségi célcsoportok közül talán a fogyatékossgal élők esetében a legegységértelműbb az egyenlő bánásmód követelményének mibenléte és az esélyegyenlőség előmozdításának szükségessége. Rendkívül sérülékeny és kiszolgáltatott társadalmi csoportról van szó, akik számára minden lehetséges segítséget meg kell adni ahhoz, hogy a társadalom integráns, teljes jogú tagjaiként, a lehető legönállóbb életvitel biztosítása mellett, akadálymentes környezetben élhessenek. A vonatkozó jogszabályokra a következőkben térünk ki röviden annak érdekében, hogy a releváns fogalmak és az állami szabályozás alapvető elemei tisztázásra kerüljenek. Magyarország Alaptörvénye kimondja, hogy az ország külön intézkedésekkel védi a fogyatékossgal élőket (XV. cikk, (5) bekezdés), valamint, hogy fogyatékossg esetén minden magyar állampolgár törvényben meghatározott támogatásra jogosult. (XIX. cikk, (1) bekezdés). Mindezzel, valamint a nemzetközi szabályozással összhangban alkotta meg az Országgyűlés a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. törvényt (a továbbiakban: Fot.) mely kimondja, hogy a fogyatékos emberek egyenlő méltóságú, egyenrangú tagjai társadalmunknak, akik azonban a mindenkit megillető jogokkal és lehetőségekkel csak jelentős nehézségek árán vagy egyáltalán nem képesek élni. A törvény célja a fogyatékos személyek jogainak, a jogok érvényesítési eszközeinek meghatározása, továbbá a fogyatékos személyek számára nyújtandó komplex rehabilitáció szabályozása, és mindezek eredményeként a fogyatékos személyek esélyegyenlőségének, önálló életvitelének és a társadalmi életben való aktív részvételének biztosítása. (Fot. 1. §) A törvény meghatározza a fogyatékos személy fogalmát: fogyatékos személy az a személy, aki tartósan vagy véglegesen olyan érzékszervi, kommunikációs, fizikai, értelmi, pszichoszociális károsodással - illetve ezek bármilyen halmozódásával - él, amely a környezeti, társadalmi és egyéb jelentős akadályokkal kölcsönhatásban a hatékony és másokkal egyenlő társadalmi részvételt korlátozza vagy gátolja. (Fot. 4. § a) pont) A Fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló egyezmény és az ahhoz kapcsolódó Fakultatív Jegyzőkönyv kihirdetéséről szóló 2007. évi XCII. törvény a fogyatékossgal élők szempontjából fontos nemzetközi egyezményt hirdetett ki, melynek célja valamennyi emberi jog és alapvető szabadság teljes és

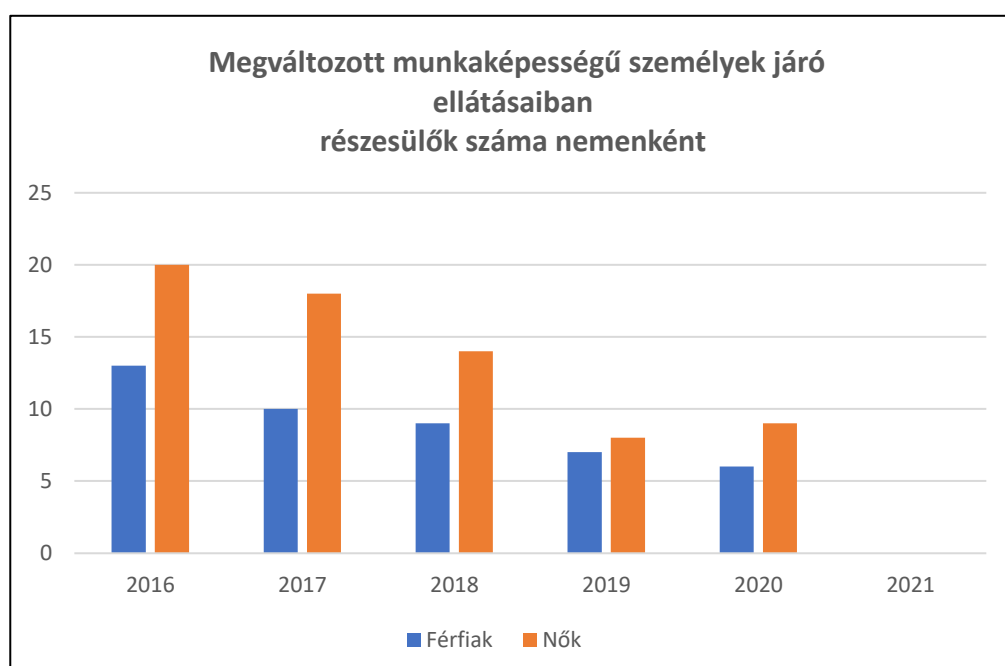
egyenlő gyakorlásának előmozdítása, védelme és biztosítása valamennyi fogyatékossgal élő személy számára, és a velük született méltóság tiszteletben tartásának előmozdítása. (1. cikk)

7.1 A településen fogyatékossgal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

A megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma az elmúlt években 2019-ig jelentős mértékben csökkent, 2016-höz képest, több mint felére. A megváltozott munkaképességű személyek között minden évben nagyobb arányban vannak jelen nők, mint férfiak, ami arra utal, hogy a településünkön a női nemhez tartozókat nagyobb számban érintheti a fogyatékossg problémája. 2020-ben a megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők közül 9 fő nő volt s 6 fő a férfiak száma.

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma nemenként			
Év	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Férfiak (TS 061)	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Nők (TS 062)	Összesen
2016	13	20	33
2017	10	18	28
2018	9	14	23
2019	7	8	15
2020	6	9	15
2021	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Forrás: TeIR, KSH Tstar

a) fogyatékkal élők foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága (pl. védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás)

A Fot. 15. § (1) bekezdése értelmében a fogyatékos személy lehetőség szerint integrált, ennek hiányában védett foglalkoztatásra jogosult. A foglalkoztatást biztosító munkáltató köteles biztosítani a munkavégzéshez szükséges mértékben a munkahelyi környezet, így különösen a munkaeszközök, berendezések megfelelő átalakítását. Az átalakítással kapcsolatos költségek fedezésére a központi költségvetésből támogatás igényelhető. (Fot. 15. § (2) bekezdés) Ha a fogyatékos személy foglalkoztatása az integrált foglalkoztatás keretében nem megvalósítható, úgy számára speciális munkahelyek működtetésével a munkához való jogát lehetőség szerint biztosítani kell. A védett munkahelyet a központi költségvetés normatív támogatásban részesíti. (Fot. 16. §)

A foglalkoztatási törvény szerint fogyatékossgal élő munkavállaló, aki tartósan vagy véglegesen olyan érzékszervi, kommunikációs, fizikai, értelmi, pszichoszociális károsodással - valamint ezek bármilyen halmozódásával - él, amely a környezeti, társadalmi és egyéb jelentős akadályokkal kölcsönhatásban a hatékony és másokkal egyenlő társadalmi részvételt korlátozza vagy gátolja. (Ft. 57/B. § (4) bekezdés f) 3.)

Megváltozott munkaképességű személy:

- a rehabilitációs hatóság vagy jogelődjei által végzett hatályos minősítés alapján - akinek az egészségi állapota a rehabilitációs hatóság komplex minősítése alapján 60 százalékos vagy kisebb mértékű, - aki legalább 40 százalékos egészségkárosodással rendelkezik, az erről szóló szakvélemény, szakhatósági állásfoglalás, hatósági bizonyítvány alapján, - akinek a munkaképesség-csökkenése 50-100 százalékos mértékű,
- aki a komplex minősítés alól jogszabály rendelkezése alapján mentesül, rokkantsági ellátás folyósításának időtartama alatt. (Ft. 58. § (5) bekezdés m) pont)

A község növekvő idegenforgalmára tekintettel mind több nem a településen élő fogyatékos személy is igénybe veszi a településen elérhető szolgáltatásokat.

A településen nem működik védett foglalkoztatás, a közfoglalkoztatás keretében nem alkalmazunk fogyatékkal élő személyt.

A megváltozott munkaképességű személyek ellátásairól és egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXCI. törvény 2. § (1) bekezdése kimondja, hogy megváltozott munkaképességű személyek ellátásaira jogosult az a kérelem benyújtásakor 15. életévét betöltött személy, akinek az egészségi állapota a rehabilitációs hatóság komplex minősítése alapján 60 százalékos vagy kisebb mértékű (a továbbiakban: megváltozott munkaképességű személy), és aki

- a kérelem benyújtását megelőző - 5 éven belül legalább 1095 napon át, - 10 éven belül legalább 2555 napon át vagy - 15 éven belül legalább 3650 napon át a Tbj. 5. §-a szerinti biztosított volt;
- keresőtevékenységet nem végez és

- rendszeres pénzellátásban nem részesül.

A megváltozott munkaképességű személyek ellátásai a rehabilitációs hatóság komplex minősítése keretében megállapított rehabilitációs javaslattól függően:

- a) rehabilitációs ellátás, vagy
- b) rokkantsági ellátás. (3. § (1) bekezdés).

b) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

A fogyatékkal élők hátrányos megkülönböztetéséről nem rendelkezünk adatokkal.

c) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok

Étkeztetés, házi segítségnyújtás és családsegítés önkormányzati fenntartásban működik. A településen az idősek vonatkozásában, a fentiekben már ismertetett ellátási formák állnak rendelkezésre a fogyatékkal élők számára is: házi étkeztetés, házi gondozás.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzübeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

Fogyatékkal élő személyek fogyatékoságukra tekintettel az Önkormányzattól ellátásban szűk körben részesülnek (a mozgáskorlátozottak közlekedési támogatása, gépjármű szerzési és átalakítása támogatása kikerült az Önkormányzat hatásköréből).

Települési ápolási díjban – fogyatékoságára tekintettel – évente átlagosan 1-2 fő részesül.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

a) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége

b) közszolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége

A Művelődési Házban komplex akadálymentesítés valósult meg 2009-2010-ben, az Óvoda részlegesen felel meg a feltételeknek.

A Községháza, a Háziorvosi Rendelő és Posta akadálymentesítése is megtörtént 2019 évben. Ezen túlmenően a közintézmények és a közlekedési útvonalak sem akadálymentesek a községben.

c) munkahelyek akadálymentesítettsége

A településen működő munkahelyek nem akadálymentesek.

d) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége

Csupán a felújított Művelődési Ház mellett áll rendelkezésre mozgáskorlátozottak számára kialakított parkoló.

e) fogyatékos személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékosok nappali intézménye, stb.)

A fogyatékos személyek számára nem állnak rendelkezésre speciális helyi szolgáltatások.

f) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

A fogyatékosok számára nincsenek a településen célzott hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások.

7.4 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Kevés a fogyatékosok számára biztosított célzott támogatás, helyi szolgáltatás	Ki kell dolgozni a fogyatékosok célzott támogatásának, az őket segítő szolgáltatásoknak a rendszerét
Hiányos az akadálymentesítés	Folytatni kell a középületek akadálymentesítését, a következő időszak parkoló-, járda- és útépitési programjaiban érvényesíteni kell az akadálymentesítési követelményeket
Nincsenek a fogyatékosok számára foglalkoztatási lehetőségek	Foglalkoztatási lehetőséget kell biztosítani a fogyatékosok számára

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

a) a 3–7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (pl. közfeladatot ellátó szervezetek száma közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma stb.)

A civil szervezetek tevékenységét a 3.7. a) és a 6.3. b) pontban mutattuk be.

A szervezeteknél tevékenykedő önkéntesek számáról pontos információnk nincs. Elmondható azonban, hogy a helyi társadalmi megmozdulások –a közösség viszonylag alacsony létszáma miatt- gördülékenyek, az önkormányzati és civil szféra nagyfokú együttműködése mentén valósulnak meg.

b) önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi és civil szektor közötti partnerség bemutatása

Az Önkormányzat és a Roma Nemzetiségi Önkormányzat közötti együttműködésről megállapodást kötöttünk. A kapcsolatok jók, ugyanakkor igazi tartalmi együttműködésről az RNÖ-vel nem beszélhetünk a fentiekben az RNÖ-vel kapcsolatban megfogalmazott problémák miatt.

A civil szervezetekkel való kapcsolattartás szoros és hatékony. A civil szervezetek több esetben megvalósítói az Önkormányzat érdekében álló projekteknek, részt vesznek az Önkormányzat által

szervezett programokban, illetve önállóan szerveznek községi szintű vagy még nagyobb szabású rendezvényeket, programokat.

Az Önkormányzat évente jelentős támogatás nyújt a szervezetek működéséhez.

Az egyházzal jó a kapcsolat, ugyanakkor közös programkidolgozás vagy megvalósítás nem jellemző.

Az önkormányzati és civil szervezetek együttműködésének színtereként jött létre a civil kerekasztal, amely az utóbbi időben nem működik.

c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség

Társulási formában az Egri Kistérség Többcélú Társulása keretében gondoskodunk a központi orvosi ügyeleti ellátásról Egerben. Az Eger Önkormányzatával kötött megállapodás alapján biztosítjuk a Családok Átmeneti Otthonában az ellátást. A Kerecsend Önkormányzatával kötött megállapodás szerint látjuk el a helyi igazgatási feladatokat a Kerecsendi Közös Önkormányzati Hivatal révén, továbbá ugyancsak a szomszédos településsel együtt gondoskodunk a családsegítő és gyermekjóléti feladatok ellátásáról is.

Az Önkormányzat tagja az Eger Vidék Kincsei Egyesületnek, melynek keretében több fejlesztési célú pályázat megvalósítására van lehetőségünk.

d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

A Roma Nemzetiségi Önkormányzat elsősorban támogatások megállapításával (beiskolázáshoz, ajándékozáshoz) segíti a roma közösséget. A roma nemzetiség problémáinak megoldásában az RNÖ nem jelenik meg kezdeményezőként.

e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

A helyi civil szerveződések jelentős része lát el olyan tevékenységeket, melyek kapcsolódnak az esélyegyenlőségi célcsoportok hátrányainak kompenzálásához, esélyegyenlőségük előmozdításához.

A civil szervezetek célcsoportokat érintő esélyegyenlőségi tevékenységét a fentiekben a szervezetek bemutatása kapcsán ismertettük.

f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

For-profit szervezetek a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában községi szinten érezhető módon nem vesznek részt.

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése. HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP

intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének folyamatába

A Helyi Esélyegyenlőségi Program elkészítése során a Demjén intézményei, Családsegítő és Gyermejjóléti Szolgálat, az Óvoda, a Védőnői Szolgálat, a Háziorvosi Szolgálat, valamint a Kerecsendi Közös Önkormányzati Hivatal Demjéni Kirendeltségének dolgozói, a civil szervezetek, az egyházak, bevonásra kerültek az egyes esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő problémák feltárásának folyamatába. Elsőként az adatszolgáltatás kapcsán működtek velünk együtt, de a problémák beazonosítása, megfogalmazása terén is segítségünkre voltak. Az egyeztetések személyes, telefonos és elektronikus formában zajlottak. Természetesen az intézkedési terv megvalósításának folyamatában is szeretnénk minél szélesebb körű együttműködés keretében együtt dolgozni az érintett intézményekkel, szervezetekkel, illetve a célcsoportok képviselőivel.

b) az a) pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása.

A HEP elfogadására a Képviselő-testület nyilvános ülésén kerül sor. Az elfogadott dokumentumot az Önkormányzat honlapján és a Hirdetőtáblán is közzétesszük, hogy bárki számára megismerhető legyen. Demjén lakossága számára biztosított legyen az észrevételek megtételének lehetősége. A lakosság visszajelzéseit az Önkormányzat beépíti a végrehajtással kapcsolatos feladatok ellátásának folyamatába.

A HEP ismeretében, a lakosság az Önkormányzat nyilvános e-mail címén közvetlenül eljuttathatja a megvalósítással kapcsolatos észrevételeit az Önkormányzathoz. Ugyancsak közvetlen visszacsatolási lehetőséget biztosítanak az évente megtartott közmeghallgatások, falugyűlések és lakossági fórumok, ahol értékelni fogjuk a HEP megvalósulását.

A HEP-fórum munkájába bevonjuk a civil szervezetek képviselőt és a roma önkormányzatot is. A HEP végrehajtásának tapasztalatait évente, nyilvános ülésen értékeli a testület. Az esélyegyenlőségi program a képviselő-testület általi megtárgyalását, és elfogadását követően kihirdetésre kerül a Demjén honlapján, valamint a Polgármesteri Hivatal hirdetőtábláján.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	<p>1.Az RNÖ tevékenysége formális, hiányzik szerep- és célmeghatározása, érdekérvényesítő képessége gyenge</p> <p>2.Magas a munkanélküliek aránya a romák között</p> <p>3.Kevés az információ a demjéni romák kulturális, közösségi igényeiről, sajátos problémáikról, ezért nem lehet megalapozottan meghatározni a szükséges fejlesztési irányokat</p>	<p>1.Fiatalkorú roma vezetők képzése, bevonása a közéletbe</p> <p>2.Több közfoglalkoztatási és munkalehetőség teremtése, foglalkoztatással együtt járó képzési programok szervezése</p> <p>3.Fel kell tárni a demjéni romák kulturális, közösségi igényeit, az őket érintő sajátos problémákat, és ez alapján ki kell dolgozni a szükséges fejlesztési terveket, programokat</p>
Gyermekek	<p>1.Kevés a szabadidős-és nyári program a gyermekeknek</p> <p>2.Kevés a sportolási lehetőség a gyermeknek</p> <p>3.A gyermekjóléti szolgálat létszáma nem elegendő a két település feladatának ellátására</p> <p>4.Nincs a településen gyermekorvosi ellátás</p>	<p>1.Nyári és napközis táborok szervezése</p> <p>2. Sportolási lehetőségek bővítése</p> <p>3. Növelni kell a gyermekjóléti szolgálat létszámát</p> <p>4. Meg kell teremteni a gyermekek gyermekorvosi ellátásának feltételeit</p>
Idősek	<p>1. Kevésen veszik igénybe a helyben elérhető szociális szolgáltatásokat (házi gondozás, étkeztetés)</p> <p>2.Nem elég sokoldalú az időseket célzó szociális ellátó rendszer</p> <p>3. Az idősek többsége nem rendelkezik kellő informatikai ismerettel</p> <p>4.Magas az egyedül élők aránya</p> <p>5. Az 55 év feletti munkanélküliek nehezen találnak munkát.</p> <p>Egészségesebb öregkor; Közelebb a szakorvosi ellátás; Korosztályok közeledése egymáshoz; Biztonságban a házámban – még ha idősebb is vagyok; Idősek Napja</p>	<p>1. Népszerűsíteni kell a helyben igénybe vehető szolgáltatásokat</p> <p>2. Idősek nappali ellátásának a szervezése, a jelzőrendszeres házi segítségnyújtó szolgálat létrehozása</p> <p>3. Az időseket célzó informatikai tanfolyamot kell szervezni</p> <p>4. Az aktivitásukat és függetlenségüket megőrző programok szervezése</p> <p>5. Munkalehetőséget kell biztosítani az 55 évnél idősebb munkanélküliek számára. Idős emberek elfogadása, a korosztályok közeledése egymáshoz</p>
Nők	<p>1.Nincs a nők foglalkoztatását, képzését segítő program a településen</p> <p>2.Kevés a nők hátrányos helyzetére vonatkozó információ, adat</p>	<p>1. Foglalkoztatást segítő és képzési programok szervezése, célzottan a nők számára</p> <p>2. Helyi és külső szakemberek, esetleg</p>

	<p>3.A családi munkamegosztásban a nők aránytalanul sokat teljesítenek, ez a teljesítmény nem kap megfelelő elismerést</p> <p>4. A gyermeküket egyedül nevelő, a 45 év feletti és a sokgyermekes anyák hátrányos helyzetben vannak, a munkaerőpiacon</p> <p>5.A családi erőszak problémáját a helyi szervezetrendszer nem tudja kezelni.</p> <p>A nők munkavállalási lehetőségei, pályakezdés; 55 év feletti munkanélküli nők foglalkoztatása.</p> <p>Baba-Mama Klub; Nők hagyományörző tevékenysége</p>	<p>főiskolai, egyetemi hallgatók bevonásával a nők hátrányos megkülönböztetésére vonatkozó adatgyűjtés, az esélyegyenlőség előmozdítását célzó intézkedések kidolgozása</p> <p>3. Felvilágosító és tájékoztató kampány a családi munkamegosztás helyes arányainak kialakítására, életvezetési, háztartás vezetési tanácsadás; a baba-mama klub hatókörének kibővítése</p> <p>4. Célzott szociális ellátások kibővítése</p> <p>5. Szorosabb kapcsolat kiépítése jelzőrendszer tagjaival. Eljárási modell kidolgozása az ilyen krízis helyzetek helyi kezelésére</p>
Fogyatékkal élők	<p>1.Kevés a fogyatékosok számára biztosított célzott támogatás, helyi szolgáltatás</p> <p>2.Hiányos az akadálymentesítés</p> <p>3.Nincsenek a fogyatékosok számára foglalkoztatási lehetőségek</p>	<p>1. Ki kell dolgozni a fogyatékosok célzott támogatásának, az őket segítő szolgáltatásoknak a rendszerét</p> <p>2. Folytatni kell a középületek akadálymentesítését, a következő időszak parkoló-, járda- és útépitési programjaiban érvényesíteni kell az akadálymentesítési követelményeket</p> <p>3. Foglalkoztatási lehetőséget kell biztosítani a fogyatékosok számára</p>

A beavatkozások megvalósítói

Célcsoport	Következtetésben megjelölt beavatkozási terület, mint intézkedés címe, megnevezése	Az intézkedésbe bevont aktorok és partnerek – kiemelve a felelőst
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	RNÖ tevékenysége Romák munkanélküli aránya Információ a romák igényeiről	Felelős: polgármester Partnerek: Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztály, RNÖ, Védőnői Szolgálat, Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat
Gyermekek	Szabadidős és sportolási programok	Felelős: polgármester Partnerek: civil szervezetek, gyermekjóléti szolgálat, óvoda, Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat, közművelődési referens
Idősek	Szociális szolgáltatások népszerűsítése, bővítése Informatikai ismeretek, foglalkoztatási lehetőségek	Felelős: polgármester Partnerek: házi gondozó, Munkaügyi Központ, civil szervezetek Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztály
Nők	Képzések, felvilágosító kampány Célzott szociális ellátások Jelzőrendszer Adatgyűjtés	Felelős: polgármester Partnerek: Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztály, Baba-mama Klub, Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat, civil szervezetek, RNÖ
Fogyatékkal élők	Támogatások, akadálymentesítés Foglalkoztatási lehetőségek	Felelős: polgármester Partnerek: Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztály, civil szervezetek

Jövőképünk

Olyan településen kívánunk élni, ahol a romák munkalehetőségekhez jutnak, és a továbbiakban minél kisebb számban szorulnak rá a segélyekre; ahol nemzetiségi identitásukat megőrizve békésen, harmonikusan, biztonságban élnek együtt a település többi lakójával; ahol életkörülményeik eléri a többség életkörülményeinek színvonalát; ahol egyenlő eséllyel férnek hozzá a kulturális, szociális, egészségügyi és egyéb közösségi szolgáltatásokhoz.

Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők kikerüljenek ebből a státuszukból, életkörülményeik javuljanak, hozzájussanak az emberhez méltó szociális, kulturális, egészségügyi ellátáshoz.

Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek oktatási esélyeinek növelését, tanulmányiak segítését, a tartalmas és vidám gyermekkor feltételeinek megteremtését.

Folyamatosan odafigyelünk arra, hogy az idősek megkapják a helyi társadalomtól az őket megillető megbecsülést, tiszteletet; hogy életüket biztonságban, egészségben, tartalmasan élhessék.

Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén a foglalkoztatási és oktatási esélyek növelését, a családi munkamegosztásban rájuk háruló többletfeladatok ellátásának segítését, az őket érő erőszak elleni határozott fellépést.

Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők hátrányainak mérséklésére, az életvitelüket segítő ellátó rendszer kialakítására, mindennapi életvitelük megkönnyítésére.

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

3. melléklet a 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelethez

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
0. Településszintű probléma										
1.	Önkormányzati épületek energiahatékonyságának a javítása		Energiahatékonyságának a javítása	Költségvetési koncepció, gazdasági program Nemzeti Tiszta Fejlődési Stratégia	Fontosnak tartjuk községünk faluházának, önkormányzat épületének korszerűsítését.	polgármester	Pályázat függvényében		Humán erőforrás, anyagi/pályázat i (TOP Plusz) erőforrás, technikai erőforrás	Korszerűsítés
2.	Önkormányzati épületek energiahatékonyságának a javítása		Közműhálózat fejlesztése	Költségvetési koncepció, gazdasági program Nemzeti Fejlesztés - 2030 Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció	Közműépítés és bővítés Demjénben. Víziközmű-ellátás vízellátás, szennyvíz-, és csapadékvíz elvezetés, gázellátás fejlesztése	polgármester	Pályázat függvényében		Humán erőforrás, anyagi/pályázat i (TOP Plusz) erőforrás, technikai erőforrás	Fejlődik a település
3.	Aktív és ökológiai információs pont		Térsegtünk vonzerejének növelése	Költségvetési koncepció, gazdasági program Nemzeti Turizmusfejlesztési Stratégia 2030	Ökológiai információs pont, kialakítása, turisztikai szolgáltató iroda alkotóműhely, kézműves foglalkoztató, vizesblokk, raktár, öltöző, szállásközzvetítés, helyi termékek és ajándéktárgyak értékesítése, jegyértékesítés	polgármester	Pályázat függvényében		Humán erőforrás, anyagi/pályázat i (TOP Plusz) erőforrás, technikai erőforrás	Növeljük a térségeink vonzerejét, településünket. Ideglátogatók megismerkedjenek helyi természet védelmi terület értékeivel.
4.	Lassaban Demjénért		Áthaladó forgalom lassabban haladjon át Demjénen	Költségvetési koncepció, gazdasági program Nemzeti Közlekedési Infrastruktúra-fejlesztési	Áthaladó forgalmom lassítása	polgármester	Pályázat függvényében		Humán erőforrás, anyagi/pályázat i (TOP Plusz) erőforrás, technikai erőforrás	

				Stratégia						
5.	Szociális tűzifa támogatás	A téli tüzelővel nem rendelkező hátrányos helyzetűek száma magas a településen	A téli hideg enyhítése a rászorulóknak lakásaiban	Szociális rendelet	Kérelem benyújtása, testületi döntés szociális rászorultság alapján	Önkormányzat,	Folyamatos	Fűtött lakások gyermekeknek, időseknek, betegeknek, szociális biztonság erősödése	Humán, pénzügyi, technikai	Folyamatos
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége										
1	Fiatalkorú roma vezetők képzése, bevonása a közéletbe	Az RNÖ tevékenysége formális, hiányzik szerep-célmeghatározása, érdekérvényesítő képessége gyenge	Felkészült, tenni akaró fiatalok képzése és bevonása a helyi közéletbe a romák érdekeinek fokozottabb képviselete és az aktívabb nemzeti önkormányzatok szerepvállalás érdekében	A célkitűzés második alkalommal fogalmazódik meg a HEP-ben	Fiatalkorú romák vezetői képzése, közéleti tevékenységbe bevonása	RNÖ elnöke	2024. 12.31.	Fiatalkorú roma vezetők száma	Országos és megyei roma nemzeti szervezetek képzési programjai, fiatal, tevékeny romák	Az intézkedés eredményeként várhatóan létrejövő új összetételű RNÖ hatékonyabb tevékenysége önfenntartó folyamatot indíthat el
2	Több közfoglalkoztatási és munkalehetőség teremtése, foglalkoztatással együtt járó képzési programok szervezése	Magas a munkanélküliek aránya a romák között	Csökkenjen a roma munkanélküliek száma, ezáltal javuljanak a romák életkörülményei, vagyoni és jövedelmi helyzete	Önkormányzat gazdasági programja	Közfoglalkoztatási lehetőségek bővítése, képzési programok szervezése, helyi munkahelyteremtés támogatása		2024. 12.31.	Roma munkanélküliek és foglalkoztatottak száma	Központi közfoglalkoztatási források, saját forrás a közfoglalkoztatáshoz, helyi rendeleti szabályozás a munkahelyteremtés támogatására, központi források képzésre, egyéb pályázati források	Az eredmények fenntarthatósága a közfoglalkoztatás tekintetében a központi forrásoktól függ, a megteremtett munkahelyek fenntarthatóságát az Önkormányzat a vállalkozókat sújtó terhek mérséklésével
3	Kulturális és közösségi igények	Kevés az információ a romák demjén	Fel kell tártani a demjén romák	A célkitűzés második alkalommal	Főiskolások, egyetemisták, helyi civilek és	RNÖ elnöke Magó	2024.12.31.	tanulmány	Főiskolások, egyetemisták, helyi civilek és	nem releváns

	feltárása a roma lakosság körében	kulturális, közösségi igényeiről, sajátos problémáikról, ezért nem lehet megalapozottan meghatározni a szükséges fejlesztési irányokat	kulturális, közösségi igényeit, az őket érintő sajátos problémákat, és ez alapján ki kell dolgozni a szükséges fejlesztési terveket, programokat	fogalmazódik meg a HEP-ben	szakemberek bevonásával kutatási program megvalósítása, melynek eredménye egy olyan összegzés (tanulmány), amely amellet, hogy azonosítja a problémákat, meg is jelöli a lehetséges fejlesztési irányokat				szakemberek	
4.	A nem roma mélyszegénységben élő munkanélküliek számbavétele	Nem áll rendelkezésre adat arról, hányan vannak	Adatgyűjtés, kapcsolat a Munkaügyi Központtal Adatok aktualizálása, valós kép kialakítása a munkanélküliekéről Adatok naprakészen tartása, a regisztráláshoz segítségnyújtás Alkalmi és fekete munka visszaszorítása Közmunkaprogram	Nincs	1. Munkaügyi Központtal kapcsolatfelvétel 2. Adatgyűjtés, célcsoportok felmérése 3. Adatok folyamatos aktualizálása	Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat Polgármesteri Hivatal - jegyző Munkaügyi Központ Kirendeltsége Iskola Karitás csoport	Folyamatos	Munkanélküli regisztráltak számának növekedése		Folyamatos kapcsolattartás

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága

II. A gyermekek esélyegyenlősége										
1	Nyári napközis táborok szervezése	Kevés szabadidős-és nyári program gyermekeknek	a a Legyen a gyermekeknek tartalmas nyári elfoglaltsága	A cél második alkalommal fogalmazódik meg a HEP-ben	Nyári táborok szervezése	polgármester, RNÖ elnök	2024.12.31.	a táborokban részt vevő gyermekek és a táborok száma	önkéntes segítők, civil szervezetek, óvoda pedagógusai, a tábor működéséhez szükséges pénzügyi forrást az Önkormányzat, a civil szervezetek és lehetőség szerint, pályázati források biztosítják	önkormányzati és civil pénzügyi forrásokból biztosítjuk
2	Sportolási lehetőségek bővítése	Kevés gyermekek sportolási lehetősége	a a Legyen a gyerekeknek tartalmas sportolási lehetőség a településen	A cél első alkalommal fogalmazódik meg a HEP-ben	Sportolási lehetőségek bővítése, Fitness park, Via ferrata	polgármester	2024.12.31.	a sportolási lehetőségek száma és az azokban részt vevő gyermekek száma	önkéntes segítők, civil szervezetek, óvoda pedagógusai, szükséges pénzügyi forrást az Önkormányzat, a civil szervezetek és lehetőség szerint, pályázati források biztosítják	önkormányzati és civil pénzügyi forrásokból biztosítjuk
3	Megerősíteni a kapcsolatot, növelni kell a gyermekjóléti szolgálat létszámát	a a gyermekjóléti szolgálat létszáma nem elegendő a Demjénben és Kerecsenden jelentkező feladatok ellátásához	a a létszám emelésével nő a a gyermekek fordítható figyelem, eredményesebbé válik a a szolgálat tevékenysége	Kerecsend és Demjén Község Önkormányzatai megállapodása	igény szerint, növelni a a szolgálat létszámát, ha szükség van rá.	polgármester Simon Miklósné	2024.12.31.	a a szolgálat létszáma	önkormányzati saját forrás, feladatalapú támogatás	a a két önkormányzat saját költségvetési forrásból és a feladatalapú támogatásból finanszírozhatja a a szolgálat működését
4.	Közösségi tér	Csellengő	Csellengő		Feltételek	Önkormányzat.	2024.12.31.	gyerekek	Humán,	Sikeres pályázat

	kialakítása, biztosítása	felügyelet nélküli gyermekek számának csökkentése	felügyelet nélküli gyermekek számának csökkentése		biztosítása	Művelődési Ház Bokor Enikő Közösségi Ház		száma	pályázati erőforrás	esetén
5	Óvoda bővítése	gyerekek esélyegyenlősége	fiatalodó lakosság				2024.12.31	gyerekek száma	pályázati erőforrás	Sikeres pályázat esetén

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességet mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
III. A nők esélyegyenlősége										
1	Foglalkoztatást segítő és képzési programok szervezése, célzottan a nők számára	Nincs a nők foglalkoztatását, képzését segítő program településen	Csökkenjen a nők körében a munkanélküliség	Az Önkormányzat gazdasági programja	Foglalkoztatási és foglalkoztatást elősegítő képzési programok megszervezése a Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya segítségével, más településekkel együttműködve	polgármester	2024.12.31.	a programban részt vevő nők és munkanélküli nők száma	Saját pályázati források	célzott, munkaerőpiac igényeihez igazodó képzésekkel az elhelyezkedési esélyek nőnek
2	Helyi és külső szakemberek, esetleg főiskolai,	Kevés a nők hátrányos helyzetére	Megalapozott információk	A cél második alkalommal fogalmazódik	kutatási program lebonyolítása főiskolai,	polgármester	2024.12.31.	a kutatási program összegzése	főiskolai, egyetemi hallgatók,	nem releváns

	egyetemi hallgatók bevonásával a nők hátrányos megkülönböztetésére vonatkozó adatgyűjtés, az esélyegyenlőség előmozdítását célzó intézkedések kidolgozása	vonatkozó információ, adat	gyűjtése a nők hátrányos megkülönböztetéséről	meg a HEP-ben	egyetemi hallgatók, önkéntesek és helyi szakemberek részvételével				önkéntes segítők és helyi szakembere	
3	Felvilágosító és tájékoztató kampány a családi munkamegosztás helyes arányainak kialakítására, életvezetési, háztartás vezetési tanácsadás; a baba-mama klub hatókörének kibővítése	A családi munkamegosztásban a nők aránytalanul sokat teljesítenek, ez a teljesítmény nem kap megfelelő elismerést	Megteremtődjen a családon belül a kiegyensúlyozott munkamegosztás	A cél második alkalommal fogalmazódik meg a HEP-ben	előadások, csoportos tréningek, a férfiak minél nagyobb arányú bevonása az óvodai SZMK munkájába	polgármester	2024.12.31.	a bevont célcsoport körében végzett kérdőíves felmérés elégedettségi mutatói a program kezdetén és végén	baba-mama klub, óvodai pedagógusok, családsegítő szolgálat, külső szakemberek, civil szervezetek önkéntes munkája	amennyiben a program hatékony, az eredmények önfenntartók
4.	Célzott szociális ellátások kibővítése	A gyermeküket egyedül nevelő, a 45 év feletti és a sokgyermekes anyák hátrányos helyzetben vannak, a munkaerőpiacon	Hátrányos helyzet enyhítése anyagi támogatásokkal	A cél első alkalommal fogalmazódik meg a HEP-ben	Az önkormányzat szociális támogatási lehetőségeinek áttekintése és bővítése a célcsoport számára	polgármester	2024.12.31.	A célcsoportban levők száma	Önkormányzati és pályázati források	Önkormányzati és pályázati források
5.	Szorosabb kapcsolat kiépítése jelzőrendszer tagjaival. Eljárási modell kidolgozása az ilyen krízis helyzetek helyi	A családi erőszak problémáját a helyi szervezetrendszer nem tudja kezelni	a családon belüli erőszak ne maradjon szankció nélkül, az erőszak áldozatául esett nők a lehető	A cél második alkalommal fogalmazódik meg a HEP-ben	A gyermekvédelmi és szociális ellátórendszer tagjai közötti jelzőrendszer találkozásainak, megbeszéléseinek, gyakoribbá	polgármester, Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat	2024.12.31.	a jelzőrendszer tagjainak találkozási, a feltárt és az eredményes esetek száma	a helyi humán erőforrás rendelkezésre áll, a külső szakemberek bevonásához szükséges pénzt pályázati forrásból	a kidolgozott eljárásrend és kialakított kapcsolatrendszer lehetővé teszi az intézkedés eredményének fenntartását a HEP-fórum

	kezelésére		legrövidebb időn belül kapjanak kellő jogi, szociális, egészségügyi segítséget, az erőszak ne ismétlődhesse meg		tétele, a tevékenységük fokozása, a tanácsadás lehetőségének megteremtése pszichológussal, jogi és más szakértőkkel, eljárásrend kidolgozása a helyi családvédelmi és önkormányzati dolgozók hatékony intézkedésének elősegítésére				kívánjuk előteremteni	felügyeletével
6.	55 év feletti munkanélküli nők foglalkoztatása	Az 55 évesnél idősebb, hosszabb ideje munkanélküli nők koruknál fogva nem, vagy csak nehezen tudnak elhelyezkedni. Sok esetben képzettségük nem elegendő a betölthető munkakörhöz, illetve olyan régóta vannak munka nélkül, hogy kijöttek a szakmai gyakorlatból	Felmérni a településen az 55 év feletti munkanélküli nők számát Megkeresni azokat a fórumokat, programokat, ahol segítséget kaphatnak Folyamatos kapcsolat a közreműködő szervezetekkel, illetve a munkavállalókkal.	Szociális rendelet Munkaügyi Központtal történő megállapodások	1. Adatgyűjtés 2. Programok, fórumok, lehetőségek feltárása 3. Folyamatos tájékoztatás	Munkaügyi Központ Családsegítő	2024.12.31.	Csökken és lassan megszűnik az 55. életévüket betöltött nők diszkriminációja	Humán	Folyamatos együttműködés a közreműködő szervezetek között, vendégházakkal felvenni a kapcsolatot.
7.	Baba-Mama Klub	A GYES-n, GYED-n lévő kismamák sokat vannak egyedül gyermekeikkel, sok esetben a közelükben nincs hasonló korú gyermeket nevelő család, és nincs nyugdíjas nagyszülő. Társadalmi kapcsolatokat nehezen tudnak így	Programok szervezése Folyamatos tájékoztatás a lehetőségekről	Nincs	1. Adatgyűjtés 2. Tájékoztatás 3. Klub működtetése	Gyermekjóléti Szolgálat Védőnők Óvoda, bölcsőde Művelődési ház	2024.12.31.	Szívesen maradnak 3 évig otthon (ha anyagi lehetőségük engedi) a kismamák. Jobb anya-gyermek kapcsolat, nem maradnak egyedül az anyukák a	Humán és technikai	A Baba-mama klub folyamatos működtetése

		építeni. Fontos a gyermek közösségi életre nevelése mielőtt óvodába megy.						problémáikkal, megoszthatják azokat, tanácsokat kaphatnak. A gyerekek megszokják a közösséget, a közös játékot		
8.	Nők hagyományörző tevékenysége	A faluban – elsősorban - az idősebbek őrzik a hagyományokat. Sok esetben munkájuk nem kap megfelelő elismerést. Tevékenységük az oktatásban, a nevelésben nyilvánul meg	Felkeresni azokat a nőket, akik kézműveskednek, táncot, éneket tanítanak Elismerni önkormányzati szinten munkájukat (emlékérem adományozás stb.) Segíteni fenntartani és megőrizni a hagyományokat	Költségvetési rendelet Önkormányzati munkaterv	1. Adatgyűjtés 2. Kapcsolatfelvétel 3. Falunapon és egyéb rendezvényeken bemutatók, kiállítások szervezése 4. Elismerés adományozása	Önkormányzat bizottsága, Képviselő-testület Polgármesteri Hivatal Civil szervezetek Családsegítő Szolgálat Nyugdíjas klub Művelődési ház	2024.12.31.	Még több nő kapcsolódhat be a hagyományörzésbe	Humán, technikai, pénzügyi	Munkájuk elismerése, ajándékboltba bedolgozás.
	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
IV. Az idősek esélyegyenlősége										
1	Népszerűsíteni kell a helyben igénybe vehető szolgáltatásokat	Kevesen veszik igénybe a helyben elérhető szociális szolgáltatásokat (házi gondozás, étkeztetés minőség javítása) Főzőkonyha beüzemeltetése a Községi házban . Óvoda, és szociális étkezés. Ezzel segítve a nők	Minél több időszerű vegye igénybe helyben elérhető szociális szolgáltatásokat	Szolgáltatásfejlesztési koncepció	Népszerűsítő, tájékoztató kiadványok a szociális szolgáltatások megismertetése érdekében	Nyugdíjas Klub Hancsicsák Mihály	2024.12.31	a szociális szolgáltatások igénybe vevők száma	házi gondozó és családsegítő	a fenntartást az Önkormányzat saját forrásból és feladatalapú támogatásból biztosítja

		munkahelyteremtés.								
2	Idősek nappali ellátásának a szervezése, a jelzőrendszeres házi segítségnyújtó szolgálat létrehozása	Nem elég sokoldalú az idősek célzó szociális rendszer	Idősek nappali ellátásának, jelzőrendszeres házi segítségnyújtásnak a szervezése	Szolgáltatástervezési koncepció	Új szociális szolgáltatások létrehozása. Gondos óra	Nyugdíjas Klub Hancsicsák Mihály	2024.12.31.	a szociális szolgáltatásokat igénybe vevők száma	házi gondozó és családsegítő, önkormányzat saját forrásai, feladatalapú támogatás, idősek befizetései	a fenntartást az Önkormányzat saját forrásból és feladatalapú támogatásból biztosítja
3	Az időseket célzó informatikai tanfolyamot kell szervezni	Az idősebb korosztály kevesebb informatikai ismerettel rendelkezik.	Növekedjen az idősek informatikai ismerete	Nincs a célkitűzéssel összefüggő stratégiai dokumentum	Informatikai tanfolyam szervezése	Nyugdíjas Klub Hancsicsák Mihály	2024.12.31.	az informatikai tanfolyamon részt vevők száma	saját és pályázati források	az Önkormányzat nyilvános, ingyenes internet használati lehetőséget biztosít
4	Az aktivitásukat és függetlenségüket megőrző programok szervezése	Magas az egyedül élők aránya	Az idősek elszigeteltségének csökkentése, a bevonása a közösségi tevékenységekbe	A célkitűzés első alkalommal jelenik meg a HEP-ben	Időskorosztályt célzó programok szervezése	Nyugdíjas Klub Hancsicsák Mihály	2024.12.31.	a programokban részt vevők száma	saját és pályázati források	nem releváns
5	Munkalehetőséget kell biztosítani az 55 évnél idősebb munkanélküliek számára	Az 55 év feletti munkanélküliek nehezen találnak munkát	Csökkenjen az 55 éven felüli munkanélküliek száma	A célkitűzés második alkalommal jelenik meg a HEP-ben	foglalkoztatási programok kidolgozása a Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztályával	Nyugdíjas Klub Hancsicsák Mihály	2024.12.31.	az 55 éven felüli elhelyezkedett munkanélküliek száma	Munkaerő piaci Alap, önkormányzati és pályázati források	nem releváns
6.	Egészségesebb öregkor	Életvitel és életmód változtatása nélkül nem sikerülhet egy egészségesebb öregkor kialakítása. Mozgáshiány, társadalmi, közösségi élettől való elzárkózás.	Felmérni az idősek helyzetét Programok szervezése, rövid túrák, mozgással kapcsolatos programok – tánc Folyamatos ösztönzés	Szociális rendelet	1. Igények 2. Lehetőségek kiaknázása 3. Programok szervezése	Nyugdíjas Klub Civil szervezetek Művelődési ház	2024.12.31.	Egészségesebb idős korosztály	Humán technikai és	Folyamatos közösségi programok
7.	Közelebb a szakorvosi ellátás!	Sok esetben kell a távolságot megtenni a szakorvosi ellátásokhoz	Házi orvosoktól tájékoztatás Tárgyalás a szakintézményekkel	Költségvetési rendelet	1. Tárgyalás 2. Ellátás	Háziorvos Önkormányzat Szakintézmények	2024.12.31.	Jobb szakorvosi ellátás Vértétel háznál	Technikai	A szakintézmény folyamatos működése

			Fenntartani a kapcsolatot Szűrőbuszok üzemeltetése							
8.	Korosztályok közeledése egymáshoz	A fiatalok nem ismerik az idős emberek szokásait és életüket, az idősök nem fogadják el a fiatalabb korosztály életvitelét.	Kapcsolatok felmérése Közös programok szervezése Együttműködés a korosztályok között		1. Lehetőségek megkeresése 2. Programok szervezése	Családsegítő Szolgálat Nyugdíjas Klub Önkormányzat Hancsicsák Mihály	2024.12.31.	Empátia a két csoport között	Humán és technikai	Folyamatos kapcsolat
9.	Biztonságban – még ha idősebb is vagyok!	Sok az egyedül élő idős ember, illetve azok az idősök, akik nem tudják magukat és otthonukat megvédeni.	Felmérni azokat az idősöket, akiket érint ez a probléma. Felvilágosítás a lehetőségekről. A rendőrséggel és a helyi Polgárőr Egyesülettel együttműködve segíteni az idősök személyi és vagyoni védelmét.	Szociális rendelet Közbiztonsági rendelet	1. A családokkal felvenni a kapcsolatot 2. Problémák összegyűjtése 3. Igény szerint jelzőrendszer kiépítése, telefon biztosítása 4. A rendőrség és polgárőrség segítségével enyhíteni a bajokat (pl.: személyes beszélgetés, esetleg fórumok szervezése)	Családsegítő Szolgálat Rendőrség Polgárőrség Önkormányzat Falugondnok Nyugdíjas Klub Hancsicsák Mihály	2024.12.31.	Idősök személyi és vagyoni védelme jobb helyzetbe kerül	Humán és technikai	A probléma folyamatos kezelése
10.	Idősök Napja	Az idős korosztály munkássága, tevékenysége és tudása nincs megfelelően, értékén elismerve a közösségben. Minden évben október 1. az Idősök Napja, ünnepség az idősök tiszteletére	Évente megszervezni a műsorral egybekötött ünnepséget és hagyományként folytatni	Költségvetési rendelet	1. 70 éven felüliek névsorának összeállítása 2. Műsor megszervezése, fellépők felkérése 3. Meghívók kiküldése 4. Műsor lebonyolítása	Polgármesteri Hivatal Művelődési ház Egyház Nyugdíjas Klub Hancsicsák Mihály	2024.12.31.	Szépkorúak köszöntése Idősök elismerése, közérzetük javul	Humán, technikai, pénzügyi	Minden évben hagyományként megünnepelni az Idősök Napját

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége										
1	Ki kell dolgozni a fogyatékosok célzott támogatásának, az őket segítő szolgáltatásoknak a rendszerét	kevés a fogyatékkal élők számára rendelkezésre álló helyi támogatás	Egy fogyatékkal élők élethelyzetéhez igazodó helyi támogatási rendszer létrehozása	A célkitűzést a HEP második alkalommal fogalmazza meg	helyi szabályozás kidolgozása a fogyatékkal élők számára igénybe vehető helyi pénzügyi, természetbeni támogatásokról és szolgáltatásokról, a támogatás pénzügyi feltételrendszerének megteremtése	polgármester	2024.12.31.	a támogatottak száma, a támogatásra fordított összeg	jogi szakértelem a helyi szabályozás kidolgozásához, Önkormányzat saját pénzügyi forrása, esetleg külön helyi alap megteremtése, támogatók, bevonása	hatékony és gazdaságos támogatási rendszer esetén az önkormányzati saját forrásokból és a külső támogatásokból létrehozott alap hosszabb távon biztosítja a fenntarthatóságot
2	Folytatni kell a középületek akadálymentesítését, a következő időszak parkoló-, járda- és útépitési programjaiban érvényesíteni kell az akadálymentesítési követelményeket	Hiányos az akadálymentesítés a településen	Növekedjen az akadálymentes közszolgáltató intézmények, szervezetek, létesítmények száma, valamint az akadálymentes közlekedést lehetővé tévő közlekedési felület	Önkormányzat gazdasági programja	a Községi Ház akadálymentesítése, mozgáskorlátozott otti parkoló kialakítása a Községháza előtt	polgármester	2024.12.31.	akadálymentesített épületek száma, mozgáskorlátozott otti parkolók száma	pályázati és önkormányzati pénzügyi források	a fenntartást az Önkormányzat saját forrásból biztosítja
3	Foglalkoztatási lehetőséget kell biztosítani a fogyatékosok	A településen nincs illetve kevés a fogyatékkal élők számára elérhető	Emelkedjen a fogyatékosok száma is elérhető	A célkitűzést a HEP második alkalommal fogalmazza meg	Kapcsolatfelvétellel a Járási Hivatal Foglalkoztatási Hivatallal, helyi	polgármester	2024.12.31.	elhelyezkedett fogyatékkal élők száma	pályázati források, motivált vállalkozások	az adókedvezmény elősegítheti a fenntartást

	számára	munkalehetőségek	munkalehető ség		vállalkozásokkal , fogyatékkal élőket foglalkoztató cégekkel, adókedvezmény biztosítása a fogyatékkal élőket foglalkoztató vállalkozások számára					
4.	Legyen akadálymentes a honlapunk!	A fogyatékkal élők körében általános probléma az egyedüllét. A családok sokszor elfoglaltságuk és anyagi helyzetük miatt sem tudják megoldani élő családtagjaik közösségbe juttatását.	Honlap akadálymentesít ése Minden információt elérhetővé kell tenni Folyamatos adatfrissítés	Költségvetési rendelet	1. Felvenni a kapcsolatot a szakemberekkel 2. Pályázati lehetőség 3. Honlapot megszerkeszteni	Polgármesteri Hivatal Művelődési ház	2024.12.31.	Honlap szerkesztő Mindenki számára hozzáférhető honlap és jobb információközlé s	Humán, technikai, pénzügyi	A honlap folyamatos működtetése
5.	Elszigeteltség enyhítése	A fogyatékkal élők körében általános probléma az egyedüllét. A családok sokszor elfoglaltságuk és anyagi helyzetük miatt sem tudják megoldani fogyatékkal élő családtagjaik közösségbe juttatását.	Felderíteni azokat a személyeket, akik fogyatékkal élnek Programokat készíteni és ajánlani Minden programhoz biztosítani a hozzáférésüket	Költségvetési rendelet Szociális rendelet	. A kapcsolatfelvételt koordináló személy kijelölése 2. Programfelelős kijelölése 3. Program beindítása	Polgármesteri Hivatal Civil szervezetek Művelődési ház	2024.12.31.	Elszigeteltség megszűnése	Humán, technikai, pénzügyi	Folyamatos kapcsolattartás
6.	Prevenció, egészségmegőrzés a fogyatékkal élők körében	A fogyatékkal élők körében általános probléma az egyedüllét. A családok sokszor elfoglaltságuk és anyagi helyzetük miatt sem tudják megoldani fogyatékkal élő családtagjaik közösségbe juttatását.	Felvilágosítás A célcsoportok bevonása a szolgáltatások igénybevitelébe A szolgáltatások folyamatos kihasználása	Költségvetési rendelet	1. Felmérés 2. Tájékoztatás 3. Szolgáltatók bevonása a prevencióba	Polgármesteri Hivatal Civil szervezetek Művelődési ház	2024.12.31.	Egészségesebbe n tudnak élni a célcsoportba tartozók	Humán, technikai, pénzügyi	Folyamatos kapcsolattartás

3. Megvalósítás

A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

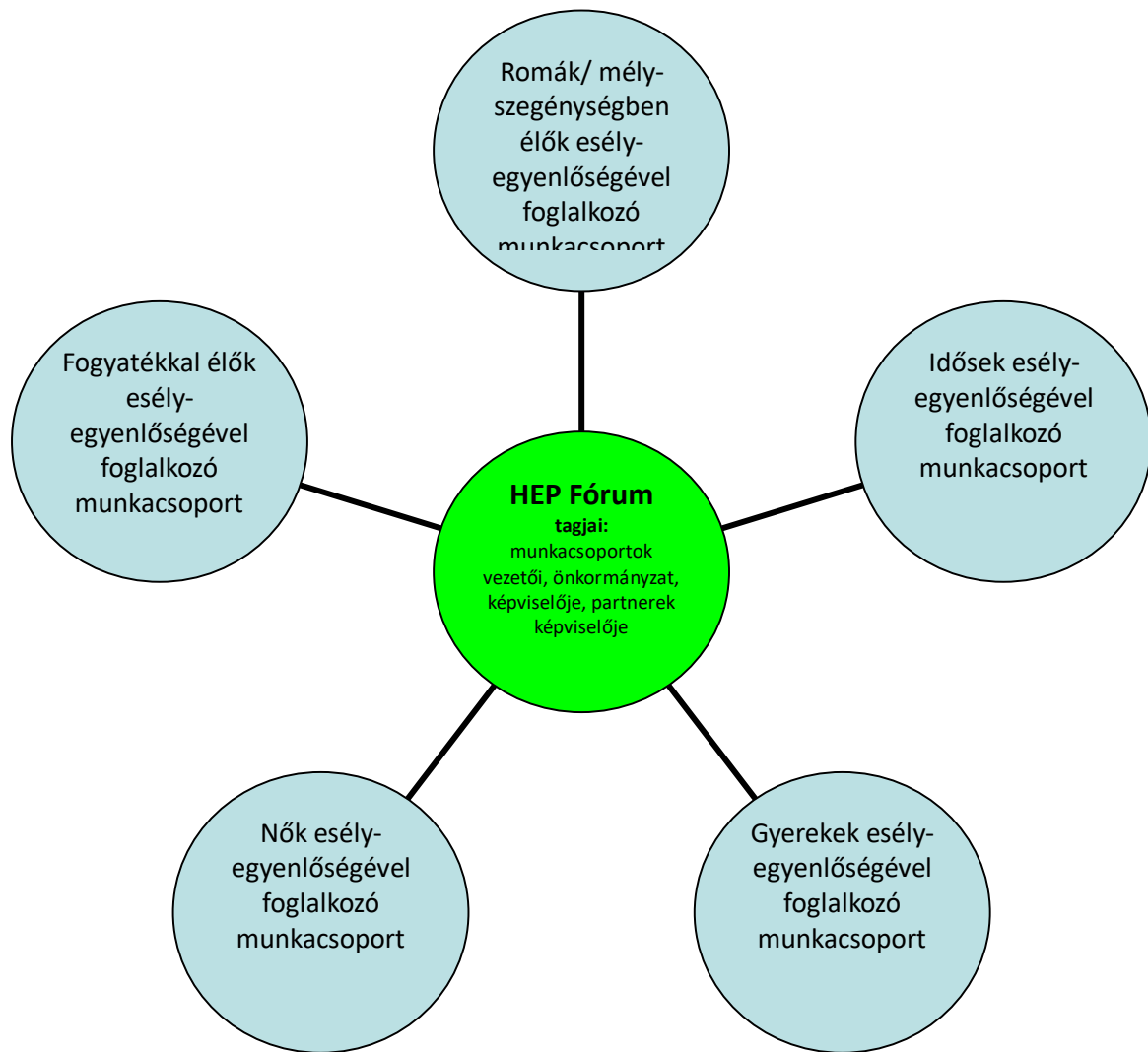
A megvalósítás folyamata

A Helyi Esélyegyenlőségi Programban foglaltak végrehajtásának ellenőrzése érdekében HEP Fórumot hozunk létre.

A HEP Fórum feladatai:

- az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a kötelezettségek teljesítésének nyomon követése, dokumentálása, és mindezekről a település képviselő-testületének rendszeres tájékoztatása,
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata, a HEP IT aktualizálása,
- az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakítunk az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára. A munkacsoportok éves munkatervvel rendelkeznek.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább évente, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül, illetve újabb munkacsoportokat hozhat létre.

Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja a Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett éves monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről Dányiné Szórád Ibolya aljegyző felel:

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum vagy annak valamely munkacsoportjának bevonásával és támogatásával végzi. Így
 - oFelel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
 - oFigyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
 - oTámogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
 - oKötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A HEP Fórum vezetőjének feladata és felelőssége:

- a HEP IT megvalósításának koordinálása (a HEP IT-ben érintett felek tevékenységének összehangolása, instruálása),
- a HEP IT végrehajtásának nyomon követése,
- az esélyegyenlőség sérülésére vonatkozó esetleges panaszok kivizsgálása az önkormányzat felelőssével közösen
- a HEP Fórum összehívása és működtetése.

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.

-Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Minden, az önkormányzattal és annak intézményeivel szerződéses viszonyban álló, számukra szolgáltatást nyújtó fél felelőssége, hogy megismerje a HEP IT-t, magára nézve kötelezőként kövesse azt, és megfeleljen az elvárásainak, amelyre vonatkozó passzust a jövőben bele kell foglalni a szerződésbe. Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-ot, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak. (Ld. pl. a köznevelési intézmények fenntartása és működtetése.)

Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a kétévente előírt – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - felülvizsgálat során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, a HEP Fórum 30 napon belül jelentést kér a beavatkozási terület felelősétől, amelyben bemutatja az indikátorok teljesülése elmaradásának okait, és a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek. A HEP Fórum a beszámolót a benyújtástól számított 30 napon belül megtárgyalja és javaslatot tesz az önkormányzat képviselőtestületének a szükséges intézkedésekre.

A program szándékos mulasztásból fakadó nem teljesülése esetén az HEP IT végrehajtásáért felelős személy intézkedik a felelős(ök) meghatározásáról, és – szükség esetén – felelősségre vonásáról.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. Demjén község Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

III. Ezt követően Demjén Község Önkormányzatának Képviselő- Testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és 53/2023.(IV.26.) számú határozatával elfogadta.

Csatolt melléklet:

- képviselői testület elfogadó határozatának kivonata

Demjén, 2023.április 27.

Fodor Géza
polgármester

**Demjén Község Önkormányzata
Polgármestere**

3395. Demjén, Kossuth tér 1. Telefon: 36/550-300

Hivatali kapu rövid neve: DEMJENK, KRID azonosítója: 444356170

e-mail: polgarmester@demjen.hu

HATÁROZAT-KIVONAT:

Készült Demjén Község Önkormányzata Képviselő-testületének, 2023. április 26.-i döntése alapján:

53/2023.(IV.26.) Képviselő-testületi határozat:

Demjén Község Önkormányzatának Képviselő-testülete megtárgyalta és az előterjesztésnek megfelelően jóváhagyja Demjén település Helyi Esélyegyenlőségi Programját.

Felelős: Fodor Géza polgármester

Demjén, 2023. április 26.

Fodor Géza sk.
polgármester

A kivonat hitelül:

Demjén, 2023. május 25.

Dányiné Szórád Ibolya
aljegyző